

Veselības inspekcija

2016.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Pārskatā lietotie saīsinājumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ĀIR	Ārstniecības iestāžu reģistrs
ĀPR	Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs
ĀRF	Ārstniecības riska fonds
BTS	Brīvās tirdzniecības sertifikāts
BUPS	pilna laika bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēji
CPNP	Eiropas Komisijas uzturētā kosmētikas līdzekļu elektroniskā datu bāze
DV	darbības virziens
ECHA	Eiropas ķīmisko vielu aģentūra
EIONET	Eiropas vides informācijas un novērojumu tīkls
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
DDL	drošības datu lapas
GOS	gaistošie organiskie savienojumi
Inspekcija	Veselības inspekcija
KL	kosmētikas līdzekļi
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
ĶM	ķīmiskie maisījumi
ĶV	ķīmiskās vielas
LATMED	Medicīnisko ierīču reģistrs LATMED
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
NVD	Nacionālais veselības dienests
PII	pirmsskolas izglītības iestāde
PIK	priekšlikumu izpildes kontrole
PVA	primārā veselība aprūpe
PVO	Pasaules veselības organizācija
RAPEX	Informācijas ātrās apmaiņas sistēma
RAPID ALERT	Zāļu drošības ātrās brīdināšanas sistēma
SAI	sociālās aprūpes iestāde
ŪAS	ūdensapgādes sistēmas
VM	Veselības ministrija
ZVA	Zāļu valsts aģentūra

Saturs

Pārskatā lietotie saīsinājumi	2
Priekšvārds	4
1. Pamatinformācija	5
1.1. Veselības inspekcijas juridiskais statuss	5
1.2. Veselības inspekcijas darbības virzieni	5
2. Darbības rezultāti	6
2.1. Ārstniecības iestāžu kontrole	10
2.2. Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība	16
2.3. Veselības aprūpes kvalitāte un darbības ekspertīze	19
2.4. Ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistru uzturēšana	23
2.5. Farmaceitiskās, veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole	27
2.6. Paaugstināta riska subjektu uzraudzība	36
2.7. Iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzība	42
2.8. Ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu un kosmētikas līdzekļu tirgus uzraudzība	49
2.9. Medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) uzraudzība	58
2.10. Piemērotās sankcijas	59
3. Programmas valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums	63
4. Inspekcijas sniegtie pakalpojumi	71
5. Uzlabojumi pakalpojumu kvalitātes un iestādes administrēšanai	73
5.1. Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas attīstība	73
5.2. ESF projekts „Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”	74
5.3. ESF projekts „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” ..	74
5.4. Eiropas Komisijas Trešās veselības programmas 2014-2020 Vienotās rīcības (Joint Action) projekts „Medicīnisko ierīču tirgus uzraudzība” (Market surveillance of medical devices)	75
5.6. Informācijas tehnoloģiju un sakaru sistēmu joma	81
5.7. Materiāli tehniskās apgādes joma	82
5.8. Dokumentu pārvaldība	84
6. Personāla attīstība	85
7. Komunikācija ar sabiedrību	87
8. Starptautiskā sadarbība	88
9. Plānotās aktivitātes 2017. gadam	89

Priekšvārds

Godātais lasītāj!

2016. gads Veselības inspekcijai ir pagājis nozīmīgā darbā, ieviešot vērienīgas strukturālās izmaiņas. Līdztekus veiktajiem reorganizācijas procesiem, ir paveikti svarīgi un stratēģiski uzdevumi iestādes darbības nostiprināšanā un attīstībā.

Aktīvi ieviesti jauni pasākumi uzraudzības darba efektivitātes uzlabošanai, kā arī iestādes iekšējo procesu pilnveidošanai. Inspekcijas darbinieki daudz strādājuši pie tā, lai pilnveidotu normatīvos aktus, sniedzot priekšlikumus un līdzdarbojoties darba grupās, lai mazinātu administratīvo slogu uzraudzības iestādēm veselības aprūpes un sabiedrības veselības jomās.

Liels darbs tika paveikts elektronisko pakalpojumu pilnveidē, papildinot e-pakalpojumu iespējas un nodrošinot iedzīvotājiem iespēju iesniegt nepieciešamos dokumentus elektroniskā veidā.

Paldies visiem Inspekcijas darbiniekiem par veikto darbu, nodrošinot iestādes funkciju nepārtrauktu darbību, godprātīgi veicot savus pienākumus un strādājot valsts un sabiedrības interesēs.

Ar cieņu,
Veselības inspekcijas vadītāja p.i.

Ēriks Miķītis

1. Pamatinformācija

1.1. Veselības inspekcijas juridiskais statuss

Veselības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir īstenot valsts pārvaldes funkcijas veselības nozares uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu nozari regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi. Inspekcijas darbību nosaka Ministru kabineta 2008. gada 5. februāra noteikumi Nr. 76 "Veselības inspekcijas nolikums".

Inspekcija izveidota 2007. gada 1. oktobrī, pamatojoties uz Medicīniskās aprūpes un darbības ekspertīzes kvalitātes kontroles inspekcijas, Valsts farmācijas inspekcijas un Valsts sanitārās inspekcijas reorganizāciju un Inspekcijas izveidošanu. 2009. gada 1. septembrī Inspekcija pārņēma arī daļu no Sabiedrības veselības aģentūras funkcijām - slimību uzraudzību (izņemot infekcijas slimības), tādu vides faktoru uzraudzību, kuri izraisa saslimšanu un veselības veicināšanas īstenošanas uzraudzību reģionos. 2009. gada 1. oktobrī no Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūras Inspekcija pārņēma Ārstniecības iestāžu reģistra papildināšanu un informācijas aktualizēšanu, Ārstniecības personu reģistra uzturēšanu, kā arī medicīnas ierīču lietotāju, ražotāju un tirgus uzraudzību. Savukārt no Medicīnas profesionālā izglītības centra - Ārstniecības atbalsta personu reģistra uzturēšanu. Inspekcija nodrošina arī veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas iespēju un to sniegšanas uzraudzību, pārbaudot atbilstību normatīvajiem aktiem un līgumiem, kas līdz šim bija Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras kompetencē.

Inspekcijas juridiskā un centrālā biroja adrese – Rīgā, Klijānu ielā 7, LV-1012; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90002448818. Inspekcijai ir reģionālās nodaļas: Kurzemes kontroles nodaļa ar centru Kuldīgā, Latgales kontroles nodaļa ar centru Daugavpilī, Vidzemes kontroles nodaļa ar centru Valmierā, Zemgales kontroles nodaļa ar centru Jelgavā, kā arī apmeklētāju pieņemšanas vietas Liepājā, Gulbenē, Rēzeknē, Jēkabpilī, Ventspilī, Talsos, Saldū, Ludzā, Krāslavā, Preiļos, Aizkrauklē, Bauskā, Dobelē, Tukumā.

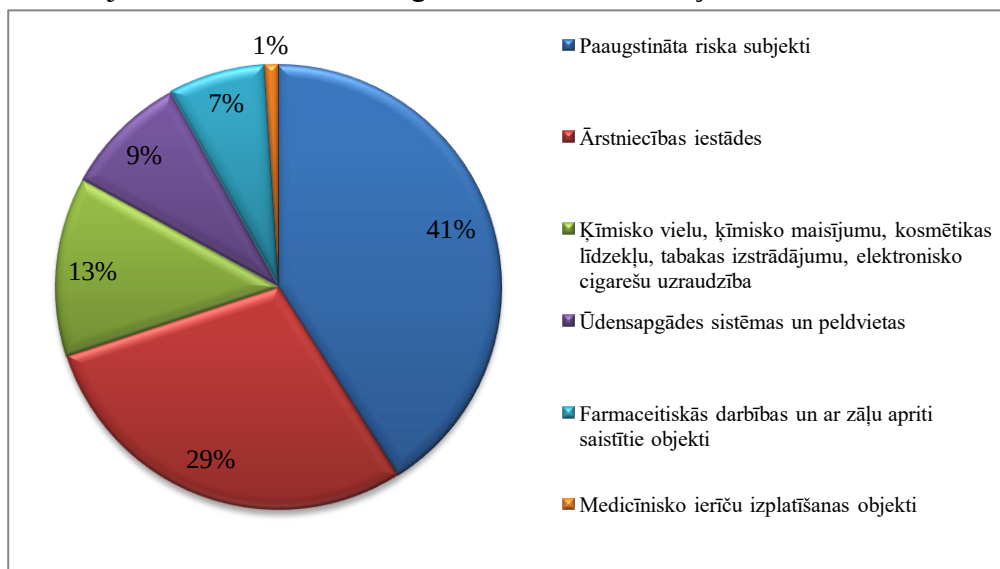
1.2. Veselības inspekcijas darbības virzieni

Atbilstoši Inspekcijas funkcijām Inspekcijā 2016. gadā noteikti deviņi darbības virzieni, pēc kuriem aprakstīti un analizēti Inspekcijas darbības rezultāti:

1. Darbības virziens „Ārstniecības iestāžu kontrole”;
2. Darbības virziens „Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība un kontrole”;
3. Darbības virziens „Veselības aprūpes kvalitātes un darbības ekspertīzes kontrole”;
4. Darbības virziens „Ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra uzturēšana”;
5. Darbības virziens „Farmaceitiskās, veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole”;
6. Darbības virziens „Paaugstināta riska subjektu uzraudzība”;
7. Darbības virziens „Iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzība”;
8. Darbības virziens „Ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu kosmētikas līdzekļu, tabakas izstrādājumu, elektronisko cigarešu uzraudzība Latvijas tirgū”;
9. Darbības virziens „Medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) uzraudzība”.

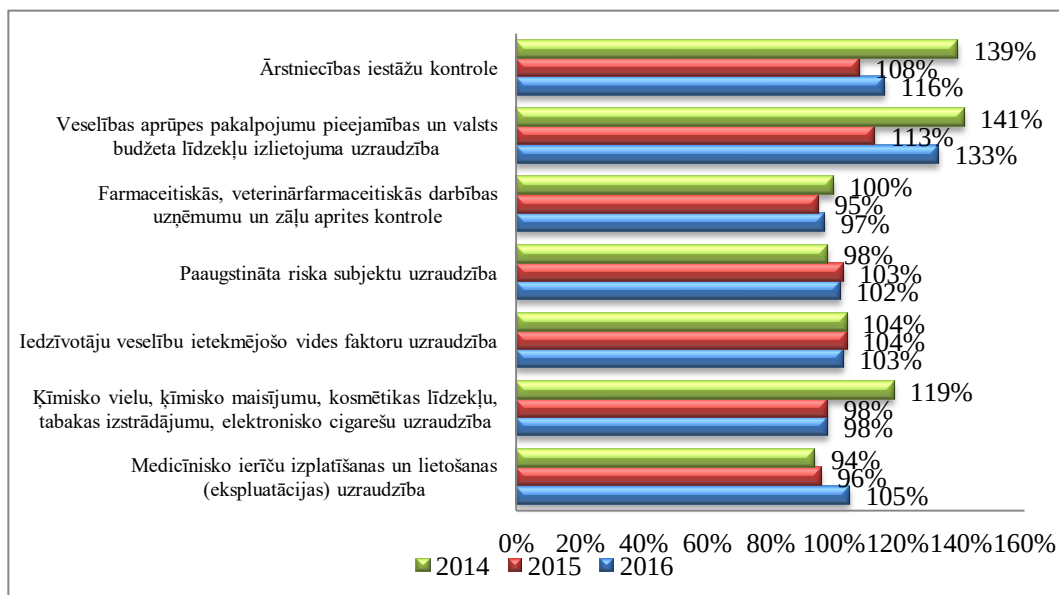
2. Darbības rezultāti

2016. gadā Inspekcijas uzraudzībā bija 15 147 objekti. Salīdzinājumā ar 2015. un 2014. gadu uzraudzības objektu struktūra palikusi nemainīga. Lielāko daļu – 41% veido paaugstināta riska subjekti - sociālās aprūpes iestādes, vispārizglītojošās mācību iestādes, skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēji u.c. subjekti saskaņā ar Epidemioloģiskās drošības likumu. Ārstniecības iestādes ir 29% no kopējā Inspekcijas uzraudzības objektu skaita. Ievērojamu daļu - 13% sastāda ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu, kosmētikas līdzekļu, tabakas izstrādājumu, elektronisko cigarešu uzraudzība, kā arī tabakas izstrādājumu un elektronisko cigarešu uzraudzības objekti.

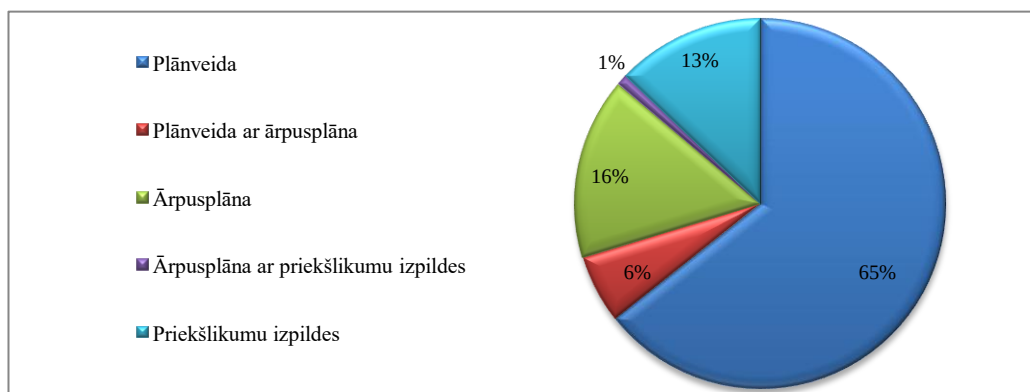
1.attēls. Uzraudzības objektu struktūra 2016. gadā

Uzraudzības plāns 2016. gadam ir izpildīts bez būtiskām novirzēm (skat. 2. attēlu). Salīdzinājumā ar 2015. un 2014. gadā plānotā izpildi, arī 2016. gadā vērojama tendence pārsniegt ieplānoto kontroļu skaitu. Papildus plānveida uzraudzības jautājumiem tiek veikta saņemtās informācijas vai iesniegumos minēto faktu pārbaude, galvenokārt, kontrolējot ārstniecības iestādes un veicot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzību.

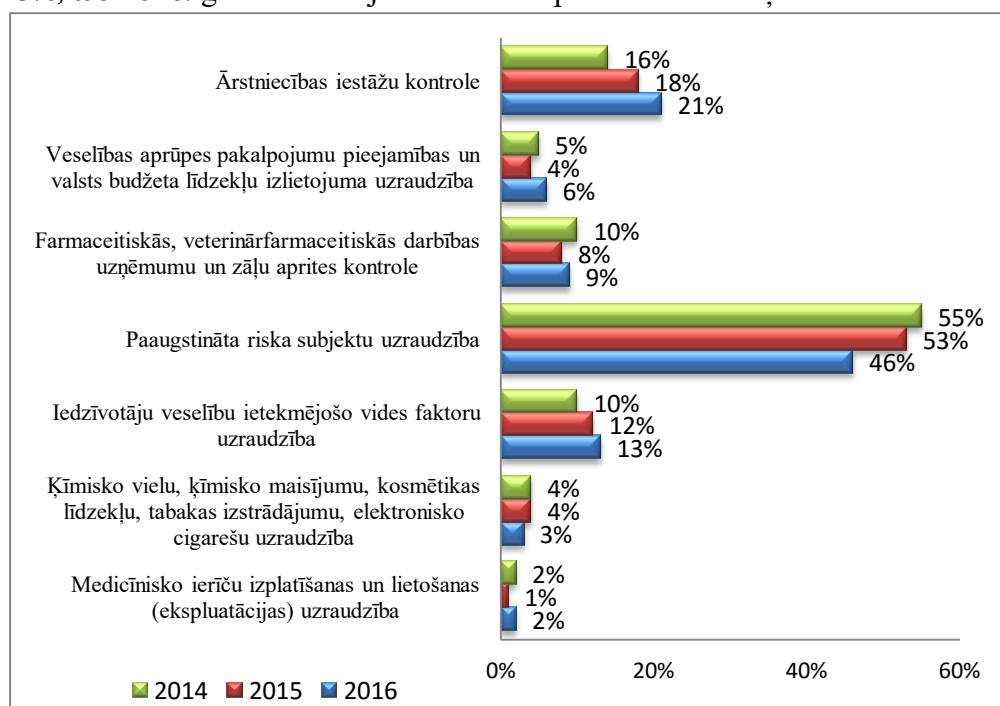
2.attēls. Uzraudzības plāna izpilde

2016. gadā kopumā tika veiktas 6490 kontroles, savukārt 2015. gadā – 7127, bet 2014. gadā – 6916 kontroles. Nemainīgi lielāko Inspekcijas veikto kontroļu skaitu – 65% (skat. 3.attēlu) veido plānveida kontroles saskaņā ar ikgadējo uzraudzības plānu un uzraudzības prioritātēm. Priekšlikumu izpildes kontroles (13%) tiek veiktas, lai pārliecinātos par uzlikto pienākumu izpildi un neatbilstību novēršanu. Iesniegumu un saņemtas informācijas izskatīšana ir Inspekcijas uzraudzības darba pamatprioritāte, tādējādi ārpusplāna kontroles, izskatot iesniegumus vai reaģējot uz saņemto informāciju (gan no citām valsts pārvaldes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, gan informācijas masu medijos) sastāda 16%, un pēdējo trīs gadu laikā ir vērojama tendence to skaitam pieaugt (2015. gadā – 15%, 2014. gadā – 12% no kopējā kontroļu skaita).

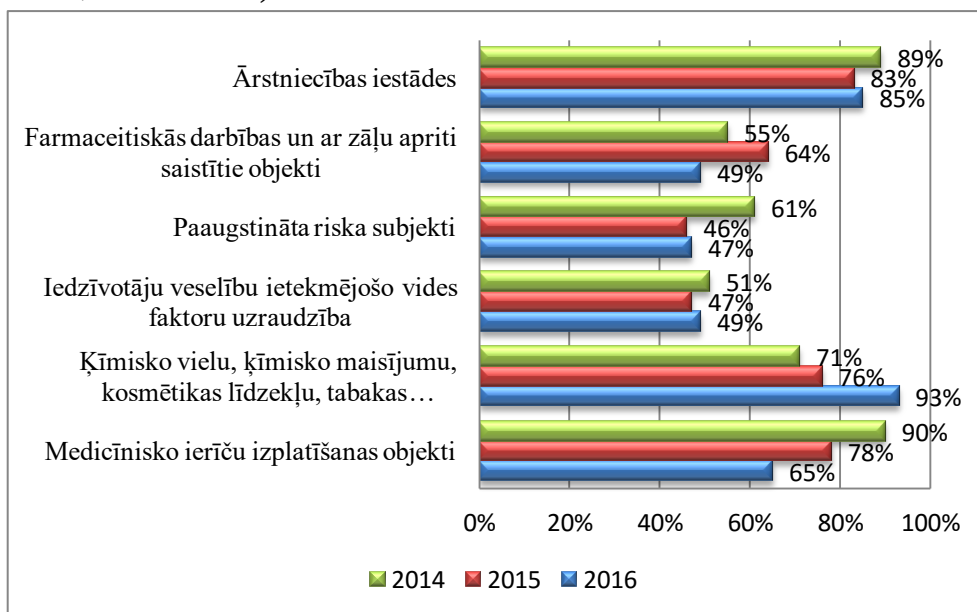
3.attēls. Kopā veikto kontroļu struktūra

2016. gadā, tāpat kā divos iepriekšējos, atbilstoši Inspekcijas darbības virzieniem lielāko veikto kontroļu skaitu – 46% (skat. 4.attēlu) sastāda paaugstināta riska subjektu uzraudzība, kas attiecīgi 2015. gadā bija 53%, bet 2014. gadā – 55% no kopējā kontroļu skaita, un pēdējo trīs gadu periodā vērojama tendence pakāpeniski samazināties. Savukārt ārstniecības iestāžu kontroļu skaits pakāpeniski pieaug. Ja 2014. gadā tas bija 16%, bet 2015. gadā – 18%, tad 2016. gadā sastāda jau 21% no kopā veikto kontroļu skaita.

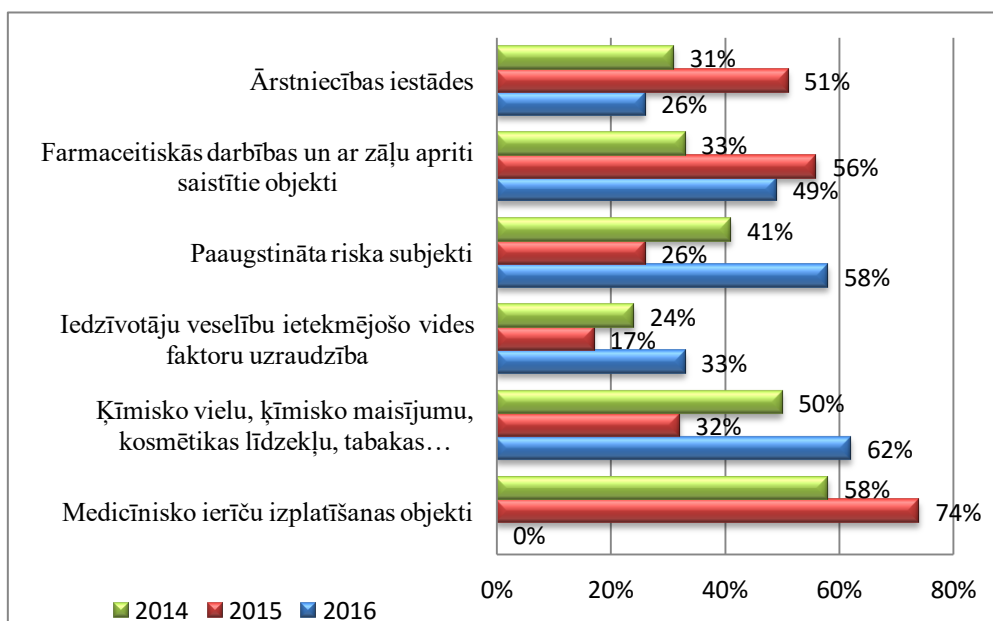
4.attēls. Kontroļu sadalījums pa darbības virzieniem

5. attēls ilustrē kontroļu laikā konstatēto objektu ar neatbilstībām normatīvo aktu prasībām sadalījumu atbilstoši Inspekcijas darbības virzienu uzraudzības objektu grupām. Kontroles rezultātu analīze pēdējo trīs gadu periodā uzrāda atšķirīgas tendences dažādās objektu grupās. Ārstniecības iestāžu kontrolēs konstatēto objektu skaitam ar neatbilstībām ir tendence saglabāties visaugstākajam starp visām uzraudzības objektu grupām (2014. – 89%, 2015. – 83%, 2016. – 85%). Ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu, kosmētikas līdzekļu, tabakas izstrādājumu, elektronisko cigarešu uzraudzības objektu skaits ar neatbilstībām pieaug (2014. – 71%, 2015. – 76%, 2016. – 93%). Savukārt medicīnisko ierīču izplatīšanas objektu skaits ar kontrolēs konstatētajām neatbilstībām normatīvo aktu prasībām samazinās (2014. – 90%, 2015. – 78%, 2016. – 65%).

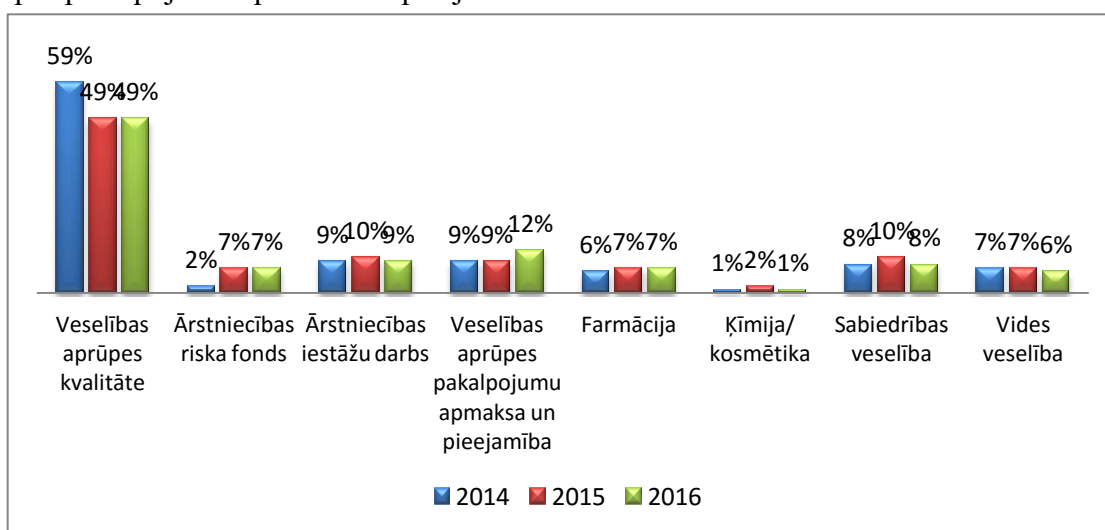
5.attēls. Konstatētās neatbilstības uzraudzības objektu grupās

6.attēlā apkopoti statistikas dati par objektiem, kuros konstatētās neatbilstības normatīvajiem aktiem ir novērstas pēdējo trīs gadu uzraudzības periodā. Salīdzinot 2014., 2015. un 2016.gada datus, vērojamas atšķirīgas un neviennozīmīgas tendences katrā no Inspekcijas uzraudzības objektu grupām.

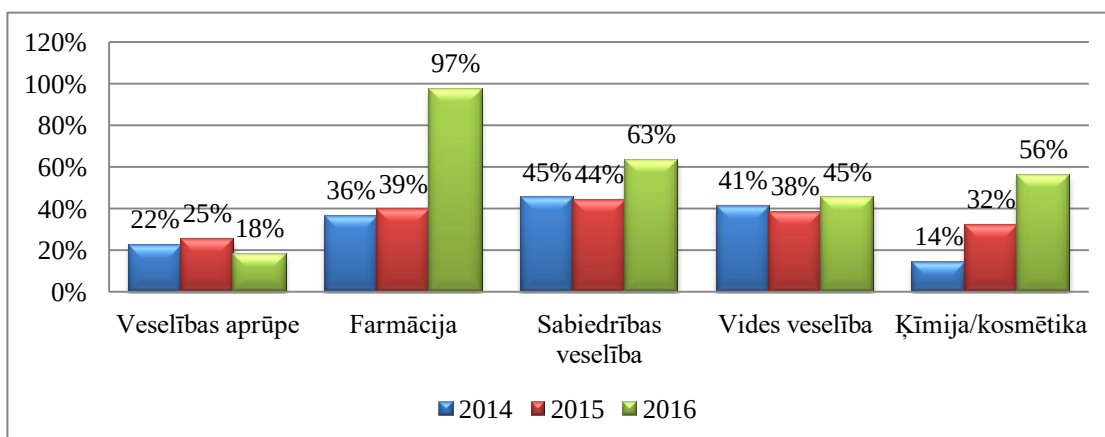
6.attēls. Novērstās neatbilstības

Katru gadu Inspekcija saņem vairāk nekā 1700 iesniegumu. Salīdzinoši neliela daļa (pārskata periodā mazāk nekā 100) no kopējā skaita ir iesniegumi, kas prasa skaidrojumu sniegšanu par normatīvo aktu piemērošanu un profesionālo viedokli dažādās situācijās. Savukārt, ar Inspekcijas uzraudzības darbību veikšanu 2014. gadā bija saistīts 1731 iesniegums, 2015. – 1681, bet 2016. gadā – 1752 iesniegumi. Analizējot pēdējo trīs gadu laikā saņemto iesniegumu būtību, 7.attēls uzskatāmi parāda, ka vairāk nekā puse no iesniegumiem, kas Inspekcijai pārskata periodā jāizskata, ir par veselības aprūpes kvalitāti (2014. – 59%, 2015. – 49%, 2016. – 49%). Salīdzinot ar 2014.gadu (2%), 2015. un 2016.gadā pieaudzis (7%) izskatīto iesniegumu skaits, kas ir adresēti Ārstniecības riska fondam. 2016.gadā līdz 12% palielinājies (2014. un 2015.gadā – 9%) iesniegumu skaits par veselības aprūpes pakalpojumu apmaksu un pieejamību.

7.attēls. Iesniegumu tēmu struktūra

Izskatīto iesniegumu pamatotības īpatsvars atspoguļots 8. attēlā. Ja 2014. un 2015. gadā par pamatotiem tikai atzīti vidēji 34% iesniegumu (no 14% līdz 45%), tad 2016. gadā vērojama tendence, ka vairāk nekā puse (vidēji 56%) no iesniegumiem ir pamatoti. Analizējot Inspekcijā izskatīto iesniegumu tēmas 2016. gadā, iesniegumi, kas saistīti ar sūdzībām par ķīmiju un kosmētiku, pamatoti bija 56% gadījumu, sabiedrības veselības jomā – 63%, bet ar farmācijas nozari saistītie iesniegumi atzīti par pamatotiem 97% gadījumu.

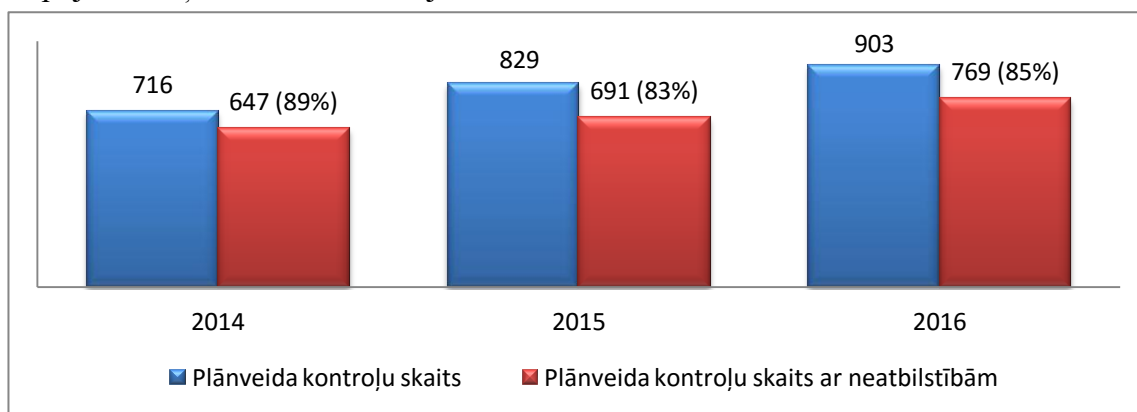

8.attēls. Pamatoto iesniegumu īpatsvars

2.1. Ārstniecības iestāžu kontrole

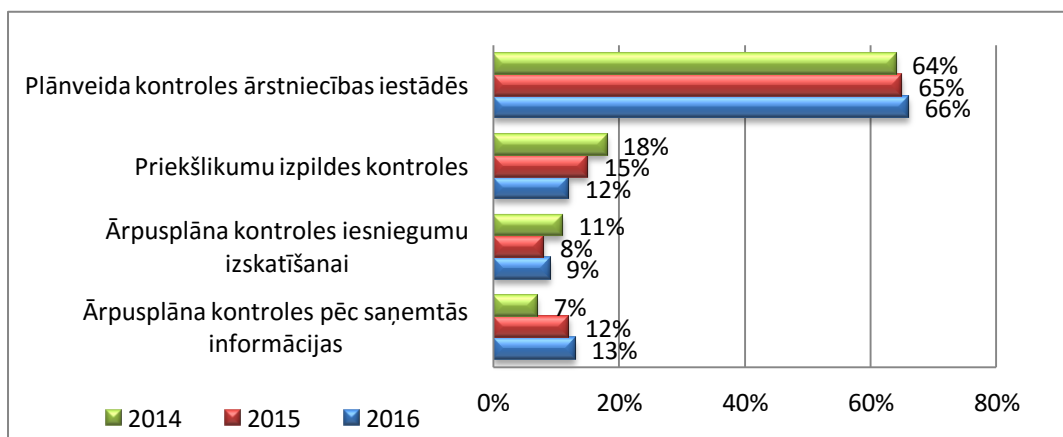
Atbilstoši Inspekcijas 2016. gada uzraudzības plānam bija paredzēts veikt plānveida kontroles 783 ārstniecības iestādēs. Praktiski ārstniecības iestādēs veiktas 903 plānveida kontroles, t.sk. 270 ārstniecības iestādēs, kuras iesniedza Inspekcijai pieteikumu reģistrācijai Ārstniecības iestāžu reģistrā. Salīdzinājumā ar 2015. gadu (829) un 2014. gadu (716) (skat. 9.attēlu), vērojams pieaugums plānveida kontroļu skaitam, vērtējot ārstniecības iestāžu atbilstību obligātajām normatīvo aktu prasībām un citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kuru neievērošana rada potenciālus riskus iestādes darbībai, veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai un pacientu drošībai. 2016. gadā ārpus plāna veiktas 303 kontroles ārstniecības iestādēs, izskatot saņemtus iesniegumus un informāciju no dažādām institūcijām un masu medijiem.

Veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, ņemot vērā iestādes profilu un sniegtos veselības aprūpes pakalpojumus 2016. gadā kontrolētas arī 47 citos uzraudzības objektos – sociālās aprūpes iestādēs, vispārizglītojošajās mācību iestādēs, pakalpojumu uzņēmumos iedzīvotājiem u.c.

9.attēls. Plānveida kontroļu rezultāti ārstniecības iestādēs

2014. gadā kopā tika veikta 1141 ārstniecības iestāžu kontrole, 2015. gadā – 1274, 2016.gadā – 1380 kontroles. 10. attēlā ir atspoguļots ārstniecības iestāžu kontroļu sadalījums pēdējo trīs gadu periodā. Līdzīgi kā kopējā Inspekcijas kontroļu struktūrā (skat. 3.attēlu), lielāko skaitu (64 – 66%) sastāda plānveida kontroles, kas katru gadu pieaug par 1% no kopējā ārstniecības iestāžu kontroļu skaita. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, pakāpeniski samazinās priekšlikumu izpildes kontroļu skaits no 18% (205) 2014. gadā līdz 12% (191) 2016. gadā, savukārt ārpusplāna kontroļu skaits (pēc saņemtās informācijas) pakāpeniski palielinās – 2014. gadā 7% (84), 2015. gadā 12% (154), 2016. gadā 13% (195).

10.attēls. Ārstniecības iestāžu kontroļu sadalījums

2016. gada plānveida kontroļu rezultāti liecina, ka:

- 15% (133) gadījumu ārstniecības iestāde pilnībā atbilst kontroles aktā vērtēto normatīvo aktu prasībām;
- 81% (731) gadījumu ārstniecības iestāde atbilst kontroles aktā vērtēto normatīvo aktu prasībām, tomēr konstatētas neatbilstības atsevišķu prasību izpildē, kas zināmā mērā saistīts ar lielu normatīvo aktu skaitu, kuru izpilde tiek kontrolēta;
- 4% (39) gadījumu ārstniecības iestāde neatbilst kontroles aktā vērtēto normatīvo aktu prasībām. Šāds kontroles vērtējums 2016. gadā biežāk (24 gadījumi) tika pieņemts ārstniecības iestādēm, kuras iesniedza Ārstniecības iestāžu reģistram iesniegumu par pirmreizējo reģistrāciju vai paziņoja reģistram par būtiskām izmaiņām. Par pamatu iepriekš minētajam slēdzienam bija konstatētas neatbilstības obligātajām prasībām ārstniecības iestādēs, t.sk. vides pieejamības nodrošināšanā, kā rezultātā sekoja lēmums par atteikumu reģistrēt attiecīgo iestādi Ārstniecības iestāžu reģistrā līdz neatbilstību novēršanai. Jau reģistrētajās ārstniecības iestādēs šāds kontroles slēdziens balstīts uz to, ka papildus neatbilstībām obligātajām prasībām, ir konstatētas neatbilstības citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kuru neievērošana rada riskus veiksmīgai ārstniecības procesa norisei un pacientu drošībai. Bieži vien tādos gadījumos tiek piemērotas sankcijas, t.i., saskaņā ar Ārstniecības likumā noteikto, izteikts rakstveida brīdinājums par iespējamu darbības apturēšanu uzdoto pasākumu neizpildes gadījumā vai pieņemts lēmums par iestādes darbības, pakalpojuma apturēšanu, vai piemērots administratīvais sods (naudas sods).

Liels ārstniecības iestāžu skaits, kurās plānveida kontroļu laikā konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasību izpildē, skaidrojams ar to, ka ārstniecības iestāžu darbību reglamentē liels normatīvo aktu skaits, kā arī ar bieži veiktajiem grozījumiem minētajos normatīvajos aktos.

2016. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir novērojama nenoturīga tendence attiecībā uz ārstniecības iestāžu skaitu ar pilnībā atbilstošu novērtējumu par normatīvo aktu prasību izpildi plānveida kontroles laikā: - 15 %; 2014. gadā – 11 %; 2015. gadā – 15%. Savukārt, 2016. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem samazinājies ārstniecības iestāžu skaits ar neatbilstošu vērtējumu par normatīvo aktu prasību izpildi plānveida kontroles laikā: 2014. gadā – 11%; 2015. gadā -7%; 2016. gadā - 4%.

2.1.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.1.1.1. Dzemdību nodaļu un perinatālās aprūpes centru darbības izvērtējums, t.sk. atbilstoši Līgumā ar Nacionālo veselības dienestu (turpmāk - NVD) noteiktajiem kvalitātes un pacientu drošības kritērijiem, ārstu pieejamībai (prioritāte īstenota sadarbībā ar 2.darbības virzienu „Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība” (skat. 2.2. punktu)

Nemot vērā 2015. gada statistiku par augsto mātes mirstību pēc dzemdībām, 2016. gada janvārī Inspekcija saņēma Veselības ministrijas (turpmāk – VM) uzdevumu izvērtēt faktisko situāciju par Līgumā ar NVD noteikto kvalitātes un pacientu drošības kritēriju izpildi 19 stacionāro ārstniecības iestāžu dzemdību nodaļās un perinatālās aprūpes centros: Tukuma slimnīca, Balvu (Gulbenes) slimnīca, Madonas slimnīca, Ogres rajona slimnīca, Siguldas slimnīca, Rēzeknes slimnīca, Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, Kuldīgas slimnīca, Dobeles un apkārtnes slimnīca, Jelgavas pilsētas slimnīca, Jūrmalas slimnīca, Cēsu klīnika, Preiļu

slimnīca, Daugavpils reģionālā slimnīca, Vidzemes slimnīca, Jēkabpils reģionālā slimnīca, Liepājas reģionālā slimnīca, Rīgas Dzemdību nams, P.Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca.

Kontroles laikā Inspekcijas inspektori klātienē izvērtēja Līgumā ar NVD noteikto 16 kvalitātes un pacientu drošības kritēriju izpildi katrā no minētajām ārstniecības iestādēm. Balstoties uz kontroļu rezultātiem bija sagatavots un nosūtīts ziņojums VM par Līgumā ar NVD noteikto kvalitātes un pacientu drošības kritēriju izpildi 19 stacionāro ārstniecības iestāžu dzemdību nodaļās un perinatālās aprūpes centros.

Galvenie secinājumi par Līgumā ar NVD noteikto kvalitātes un pacientu drošības kritēriju izpildi 19 stacionāro ārstniecības iestāžu dzemdību nodaļās un perinatālās aprūpes centros:

- kvalitātes vadības sistēma iestādēs ir izstrādāta un apstiprināta, bet lielai daļai slimnīcu konstatētas nepilnības tās ieviešanā;
- 8 slimnīcām konstatētas atsevišķo prasību neatbilstības obligātajām prasībām;
- vairākās ārstniecības iestādēs konstatētas problēmas ar ginekologu un dzemdību speciālistu, anesteziologu, neonatologu un pediatru nodrošinājumu klātienē, diennakti dzemdību nodaļās;
- liels noslogojums dzemdību speciālistiem, anesteziologiem, neonatologiem un pediatriem, kas rodas dežurējot vairākas dežūras pēc kārtas, kā arī dežūras divās specialitātēs vienlaicīgi;
- vairākās ārstniecības iestādēs nav uzrādīti apliecinājumi par dzemdību nodaļu ārstniecības personu apmācību kardiokogrāfijā, pieaugušo un jaundzimušo primārajā reanimācijā, transfuzioloģijā, jaundzimušo stabilizācijā;
- dažām ārstniecības iestādēm ir nepilnības kardiokogrāfisko izmeklējumu nodrošināšanā, diennakts neatliekamo laboratorisko izmeklējumu veikšanā, O (I) rh negatīvas eritrocītu masas un saderīgas asins pārliešanas uzsākšanai noteiktajā laikā;
- lielai daļai kontrolēto slimnīcu nav dokumentēta pacientu identifikācijas kārtība vai tā ir nodrošināta tikai pie bērna gultas.

Ārstniecības iestādēm bija uzdots novērst konstatētās neatbilstības Līgumā ar NVD noteikto kvalitātes un pacientu drošības kritēriju izpildē noteiktajos termiņos un rakstiski paziņot Inspekcijai par uzdoto pasākumu izpildi.

2.1.1.2 Ar veselības aprūpes saistīto infekciju, t.sk. vīrusa hepatīta B un C, profilakses un kontroles pasākumu (higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāns) pārbaude zobārstniecības iestādēs

2016. gada 19. februārī ir stājušies spēkā Ministru kabineta 2016. gada 16. februāra noteikumi Nr. 104 „Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē” (turpmāk - Noteikumi Nr. 104). Ar Noteikumiem Nr. 104 spēku zaudējuši Ministru kabineta 2006. gada 11. jūlija noteikumi Nr. 574 „Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē” (turpmāk tekstā – Noteikumi Nr. 574).

Noteikumos Nr. 104 līdzīgi kā Noteikumos Nr. 574, ir noteikta prasība katrai ārstniecības iestādei izstrādāt higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānu atbilstoši noteikumu prasībām, ņemot vērā ārstniecības iestādes darbību un sniegtos pakalpojumus.

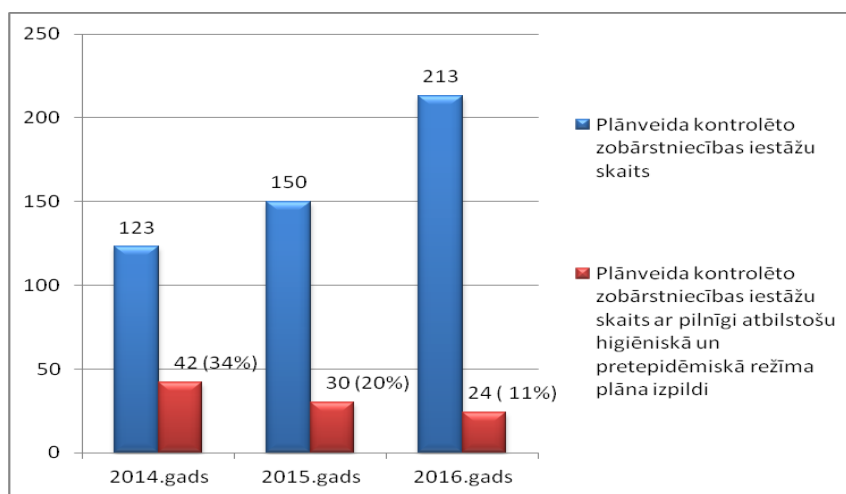
Saskaņā ar Noteikumu Nr. 104 prasībām ir vairāki papildus aspekti, kurus jāietver ārstniecības iestādes higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānā: prasības darbiniekiem

(apgērbam, rokām, rotaslietām); pasākumus darbinieku inficēšanās riska novēršanai ar vakcīnregulējamām infekcijas slimībām (tai skaitā masalas, masaliņas, epidēmiskais parotīts, difterija un B hepatīts); pasākumus, kas jāveic, ja ārstniecības iestādes darbiniekam konstatēta infekcijas slimība, kas rada infekcijas izraisītāja tālākas izplatīšanās risku darbinieku un pacientu vidū.

Noteikumos Nr. 104 precizētas vairākas prasības, t.sk. medicīnisko ierīču iedalījums atbilstoši iespējamam inficēšanās riskam un to apstrādes posmi, telpu dalījums tīrības zonās, ārstniecības iestādes veļai un gultas piederumiem u.c.

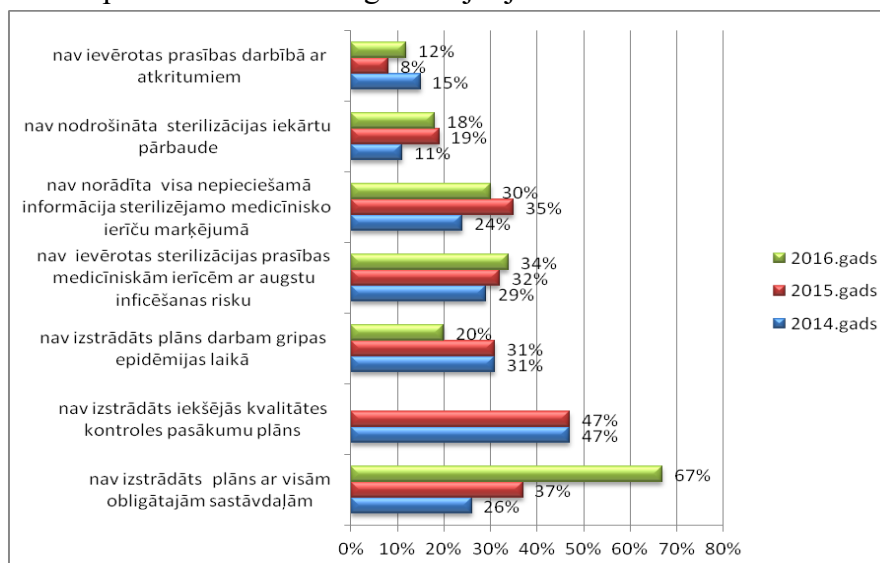
Ārstniecības iestādēm higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāns saskaņā ar Noteikumiem Nr. 104 bija jāizstrādā līdz 2016. gada 1. jūlijam.

2016. gadā higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izpilde plānveida kontrolēs pārbaudīta 213 zobārstniecības iestādēs.

12. attēls. Plānveida kontroļu rezultāti zobārstniecības iestādēs 2014.- 2016. gadā

Plānveida kontroļu rezultāti liecina, ka 2016. gadā samazinājās plānveida kontrolēto zobārstniecības iestāžu īpatsvars, kurās higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izpilde tika novērtēta kā atbilstoša normatīvo aktu prasībām. Minētā īpatsvara samazinājums daļēji saistīts ar higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plāna izstrādi ar papildus sastāvdaļām atbilstoši Noteikumu Nr. 104 prasībām līdz 2016. gada 1. jūlijam.

13. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības higiēniskā un pretepidēmiskā plāna izpildē zobārstniecības iestādēs 2014. - 2016. gadā

Analizējot biežāk konstatētās neatbilstības 2016. gadā (skat. 13. attēlu) var secināt, ka biežāk konstatēto neatbilstību īpatsvars higiēniskā un pretepidemiskā plāna izpildē zobārstniecības iestādēs nav būtiski mainījies salīdzinājumā ar 2015. un 2014. gadu, izņemot īpatsvaru neatbilstībai – „nav izstrādāts higiēniskā un pretepidemiskā režīma plāns ar visām obligātajām sastāvdaļām”. Minētās neatbilstības īpatsvara pieaugums ir saistīts ar to, ka Noteikumos Nr. 104, atšķirībā no Noteikumu Nr. 574 prasībām, noteiktas prasības ārstniecības iestādes higiēniskā un pretepidemiskā režīma plānā līdz 2016. gada 1. jūlijam obligāti iekļaut papildus aspektus (sastāvdaļas): prasības darbiniekiem (apģērbam, rokām, rotaslietām); pasākumus darbinieku inficēšanās riska novēršanai ar vakcīnregulējamām infekcijas slimībām u.c.

2.1.1.3. Ārstniecības iestāžu reģistram (ĀIR) un Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistram (ĀPR) sniegtās informācijas pārbaudes

Saskaņā ar Ārstniecības likumā noteikto, ar ārstniecību drīkst nodarboties tikai tādas ārstniecības iestādes, kas atbilst ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām noteiktajām obligātajām prasībām, savukārt speciālista prakses tiesības apliecina ārstniecības personas sertifikāts un tās reģistrācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Plānveida kontroles laikā Inspekcijas inspektori pārbauda:

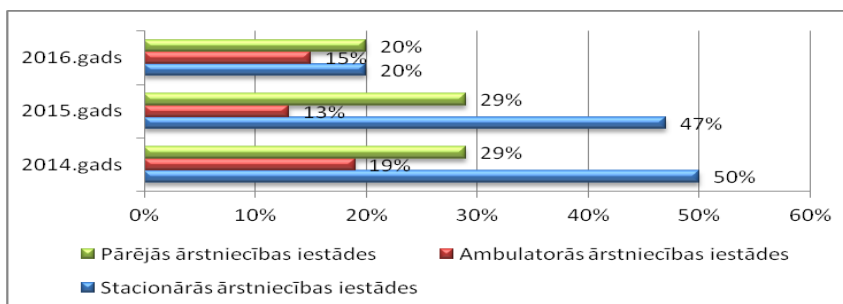
- vai ārstniecības iestādes un struktūrvienības reģistrētas ĀIR un atbilst obligātajām prasībām;
- vai ārstniecības iestādē strādājošās ārstniecības personas ir reģistrētas ĀPR un sertificētas;
- vai ārstniecības iestādē strādājošās personas ir reģistrētas ĀPR kā ārstniecības iestādes darbinieki.

2016. gadā ĀIR un ĀPR sniegtās informācijas pārbaudes bija veiktas 891 ārstniecības iestādēs.

2016. gadā konstatēti divi gadījumi, kad veselības aprūpes pakalpojumi bija sniegti iestādēs, kuras nav reģistrētas ĀIR vai ĀIR nav paziņots par iestādes adreses maiņu: veselības centrs un zobārstniecības iestāde. Minēto neregistrēto ārstniecības iestāžu darbība tika apturēta līdz reģistrācijai ĀIR.

Lai informētu pacientus un sabiedrību par konkrēta veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēja darbības ierobežojumiem un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2011/24/ES par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē 6. panta 3. punktu, Inspekcijas tīmekļa vietnē ir izvietota aktuālā [informācija par ārstniecības iestāžu un to struktūrvienību darbības apturēšanu](#).

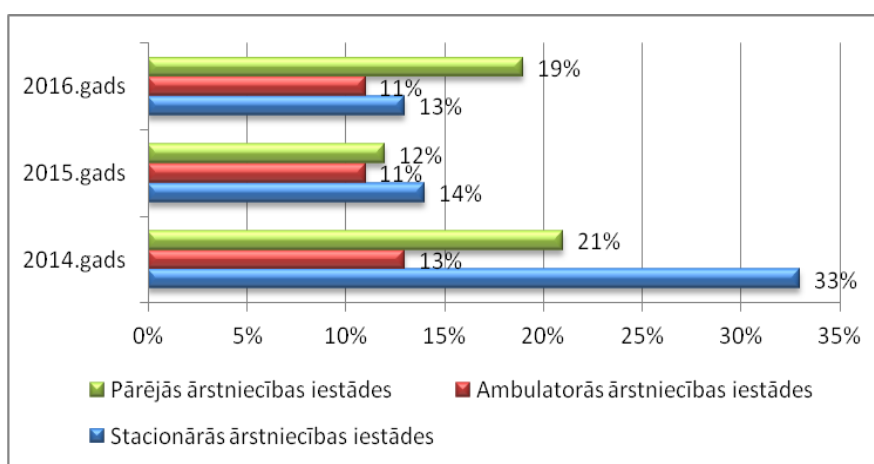
2016. gadā plānveida kontroles rezultāti liecina, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem uzlabojas ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācija ĀPR stacionārajās ārstniecības iestādēs.

14.attēls. Neatbilstības ārstniecības personu reģistrācijas procesā 2014.-2016. gadā

Biežāk tiek konstatēts, ka ārstniecības iestādes nepaziņo reģistram par izmaiņām personālsastāvā, konstatēti arī gadījumi, kad ārstniecības persona nav savlaicīgi veikusi pārreģistrāciju. Konstatējot neatbilstības, tiek uzdots veikt - paziņot reģistram par izmaiņām personālsastāvā vai veikt pārreģistrāciju noteiktajā termiņā.

Lai vienkāršotu administratīvās procedūras un mazinātu administratīvo slogu ārstniecības personām un ārstniecības atbalsta personām, 2016. gada 1. jūnijā stājās spēkā Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumi Nr. 317 „Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 317), kas konceptuāli mainīja līdzšinējo ĀPR izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtību. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 317 prasībām, sertificētām ārstniecības personām un ārstniecības atbalsta personām turpmāk būs nepieciešama tikai pirmreizēja reģistrācija, savukārt reģistrācijas termiņš ĀPR pagarināsies automātiski atbilstoši ārstniecības personas sertifikāta vai ārstniecības atbalsta personas sertifikāta termiņam.

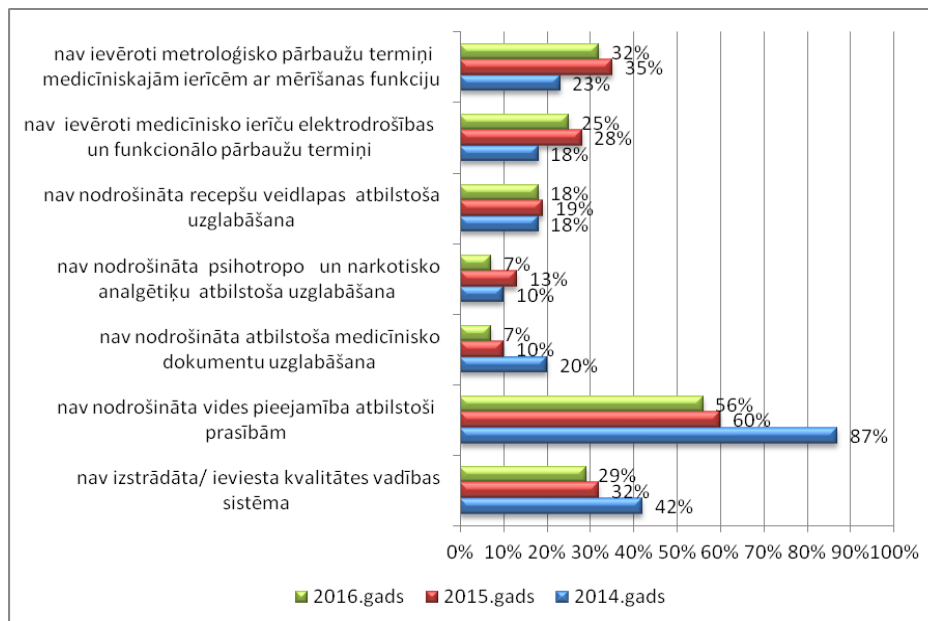

15. attēls. Neatbilstības ārstniecības personu sertifikācijas procesā ārstniecības iestādēs 2014. – 2016. gadā

2016. gadā plānveida kontroles rezultāti liecina, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem mazinājies nesertificēto ārstniecības personu īpatsvars stacionārajās ārstniecības iestādēs. Nesertificēto ārstniecības personu īpatsvars ambulatorajās un pārējās ārstniecības iestādēs nav būtiski mainījies, kas norāda uz problēmām sertificēto ārstniecības personu piesaistē darbam ārstniecības iestādēs.

2.1.1.4. Ārstniecības iestādes atbilstība obligātajām prasībām un citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kas nodrošina veiksmīgu veselības pakalpojumu sniegšanu

Saskaņā ar Ārstniecības likuma 55. panta pirmo daļu ar ārstniecību drīkst nodarboties tikai tādas ārstniecības iestādes, kas atbilst ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām noteiktajām obligātajām prasībām. Plānveida kontroles laikā kontrolē ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām noteikto obligāto prasību izpildi, kā arī citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasību izpildi, kas var radīt risku veiksmīgai ārstniecības procesa norisei un pacientu drošībai.

16. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības ārstniecības iestādēs 2014.-2016. gadā

2016. gada plānveida kontroles rezultāti liecina, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem uzlabojās situācija ārstniecības iestādēs ar kvalitātes vadības sistēmas izstrādi un ieviešanu, vides pieejamības nodrošināšanu personām ar funkcionālajām prasībām, psihotropo zāļu, narkotisko analgētisko līdzekļu un medicīnisko dokumentu uzglabāšanu.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem nav būtiski mainījies ārstniecības iestāžu īpatsvars, kurās nav nodrošināta atbilstoša recepšu veidlapas uzglabāšana, nav ievēroti medicīnas ierīču elektrodrošības, funkcionālo un metroloģisko pārbaucēju termiņi.

Izskatot iesniegumus atļaujas saņemšanai zāļu iegādei no lieltirgotavām, Inspekcija 2016.gadā pieņēma 211 lēmumus izsniegt atļauju zāļu iegādei no lieltirgotavām, t.sk. 165 lēmumi par atļauju zāļu iegādei ārstniecības iestādēm un 46 lēmumi par atļauju zāļu iegādei sociālās aprūpes iestādēm.

2.2. Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība

Darbības rezultāts – samazinās konstatētās neatbilstības veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībā un valsts budžeta līdzekļu izlietojumā. Kā rezultatīvie rādītāji tika izvirzīti:

- VM izvirzītā prioritāte ***Dzemdību nodaļu un perinatālās aprūpes centru darbības izvērtējums, t.sk. atbilstoši Līgumā ar NVD noteiktajiem kvalitātes un pacientu drošības kritērijiem, ārstu pieejamībai. Veiktas ārpus plāna pārbaudes*** 19 stacionāro ārstniecības iestāžu dzemdību nodaļās un perinatālās aprūpes centros (aprakstu skatīt 2.1.1.1. punktā);
- attiecīgo pārbaucēju skaits ārstniecības iestādēs. Pārskata periodā tika plānots veikt 275 pārbaudes, faktiski veiktas – 367 pārbaudes, kas ir par 33,5% vairāk;
- pārbaudes risku analīzes rezultātā. Pārskata periodā tika veiktas 127 pārbaudes (2015. gadā – 87 pārbaudes);
- pārbaudes pēc saņemtās informācijas vai pieprasījuma. Pārskata periodā tika veiktas 240 pārbaudes (2015. gadā – 225 pārbaudes).

2016. gadā no 367 veiktajām pārbaudēm ārstniecības iestādēs, kuras sniedz valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus, 306 gadījumos konstatēti pārkāpumi un

ierosinātas administratīvās lietas. 2016. gadā tika pieņemti 309 administratīvie akti, t.sk. lēmumi, no kuriem 271 - par pārskata gadā veiktajām pārbaudēm.

Lielākā daļa pārbaudžu ir saistītas ar informāciju, kas atsūtīta no iedzīvotājiem, NVD, VM un citām institūcijām, t.i., pārbaudes uz ārēja ierosinātāja pamata, kas sastāda 65,4% no visām veiktajām pārbaudēm. Līdz ar ko pārbaudes uz iekšējā ierosinājuma pamata risku analīzes rezultātā NVD vadības informācijas sistēmā bija mazāk laukietilpīgas, kas deva iespēju veikt vairāk pārbaudžu kā bija plānots.

2.2.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.2.1.1. Ar NVD līgumattiecībās esošo veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju darba organizācija, t.sk. pakalpojumu pieejamība

No 2016. gadā veiktajām pārbaudēm ārstniecības iestādēs 94 gadījumos tika pārbaudīta veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju darba organizāciju, t.sk. pakalpojumu pieejamība. Pieņemti 40 administratīvie akti (lēmumi) par brīdinājuma izteikšanu saistībā ar pakalpojuma pieejamības un darba organizācijas pārkāpumiem un sešos gadījumos piemērots līgumsods par atkārtotiem pārkāpumiem.

Pārbaudes par pakalpojumu pieejamību un darba organizāciju		
Pārbaudes, kurās pārbaudīta pakalpojumu pieejamība un darba organizācija		94
Pārbaudes, kurās pārbaudīta maksājumu dokumentu noformēšana un izsniegšana, nepamatotu maksājumu pieprasīšana no pacientiem		53
Spēkā stājušies administratīvie akti, t.sk. lēmumi administratīvajās lietās		
Par brīdinājuma izteikšanu darba organizācijā vai pakalpojumu pieejamībā, t.sk. publiski pieejamajā informācijā	Spēkā stājušos administratīvo aktu, t.sk. lēmumu skaits	40

1. tabula. Pārbaudes un spēkā stājušies administratīvie akti, t.sk. lēmumi, par pakalpojumu pieejamību un darba organizāciju 2016.gadā

2.2.1.2. No veselības aprūpes budžeta apmaksāto pakalpojumu uzskaites un apmaksas pamatotības pārbaudes: veselības aprūpes pakalpojumu apmaksai izlietoto līdzekļu pamatotība; kompensējamo zāļu apmaksai izlietoto līdzekļu pamatotība

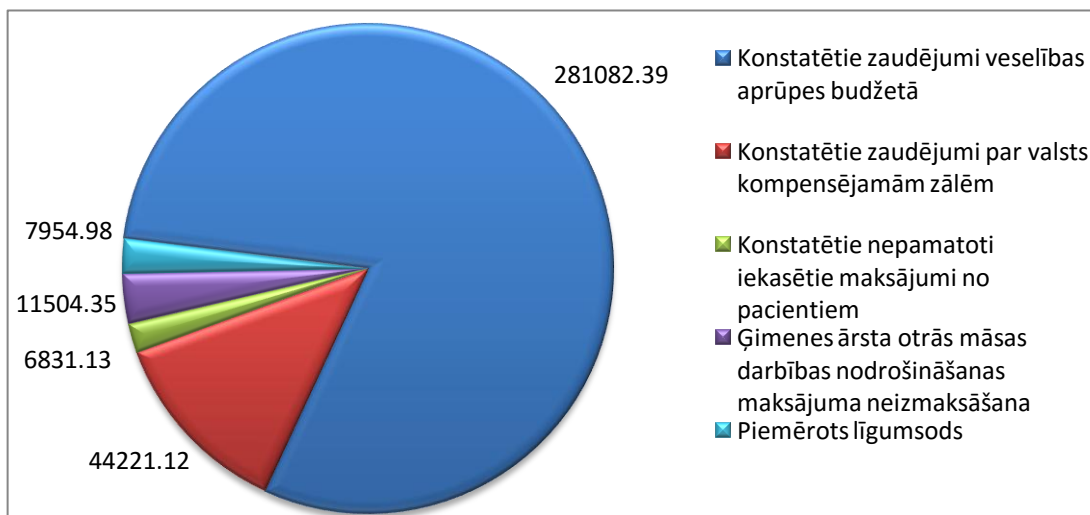
No 2016. gadā veiktajām pārbaudēm ārstniecības iestādēs 268 gadījumos tika pārbaudīts valsts budžeta līdzekļu izlietojums un 97 gadījumos tika kontrolēta arī kompensējamo zāļu izrakstīšanas un apmaksas pamatotība. Spēkā stājušies ir 160 administratīvie akti (lēmumi) par ieturējumu veikšanu nepamatoti apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu, t.i. valsts budžetam radīto zaudējumu, vērtībā, un 86 administratīvie akti (lēmumi) par zaudējumu atlīdzināšanu par nepamatoti (neatbilstīgi kompensējamo zāļu izrakstīšanas nosacījumiem) izrakstītiem medikamentiem iegādei ar valsts kompensāciju.

Pārbaudes par valsts budžeta līdzekļu mērķtiecīgu izlietojumu		
Pārbaudes, kurās pārbaudīts valsts budžeta līdzekļu izlietojums		265
Pārbaudes, kurās pārbaudīta kompensējamo zāļu izrakstīšanas nosacījumu ievērošana		97
Spēkā stājušies administratīvie akti, t.sk. lēmumi administratīvajās lietās		
Par valsts budžetā atgūtiem naudas līdzekļiem	Spēkā stājušos administratīvo aktu, t.sk. lēmumu, skaits	160
	Valsts budžetā atgrieztie naudas līdzekļi (EUR kopā)	281082,39
Par ieturējuma izdarīšanu nepamatoti izrakstīto kompensējamo zāļu vērtībā	Spēkā stājušos administratīvo aktu, t.sk. lēmumu, skaits	86

	Valsts budžetā atgrieztie naudas līdzekļi (EUR kopā)	44221,12
Par līgumsoda piemērošanu	Spēkā stājušies administratīvo aktu, t.sk. lēmumu, skaits	18
	Piemērots līgumsods (EUR kopā)	6737,35

2. tabula. Pārbaudes un spēkā stājušies administratīvie akti, t.sk. lēmumi, par valsts budžeta līdzekļu mērķtiecīgu izlietojumu 2016. gadā

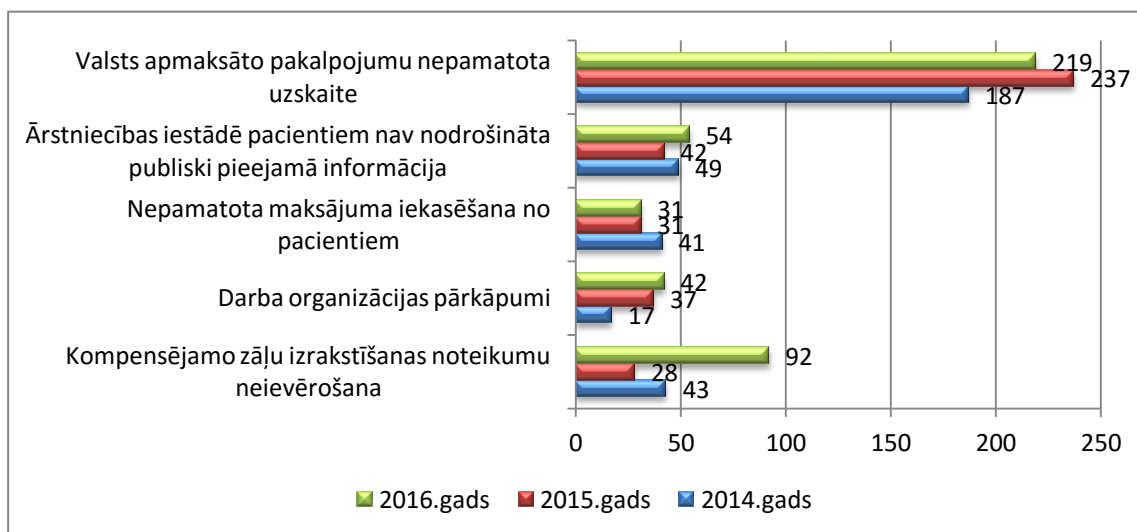
2016. gadā ir spēkā stājušies 272 administratīvie akti, t.sk. lēmumi, par naudas līdzekļu atmaksu veselības aprūpes budžetā un pacientiem 351593,97 EUR apmērā (skat. 16.attēlu).

17. attēls. Konstatētie zaudējumi un atgrieztie naudas līdzekļi veselības aprūpes budžetā un pacientiem 2016.gadā

2016. gadā veiktajās 367 pārbaudēs biežāk konstatētie pārkāpumi ir:

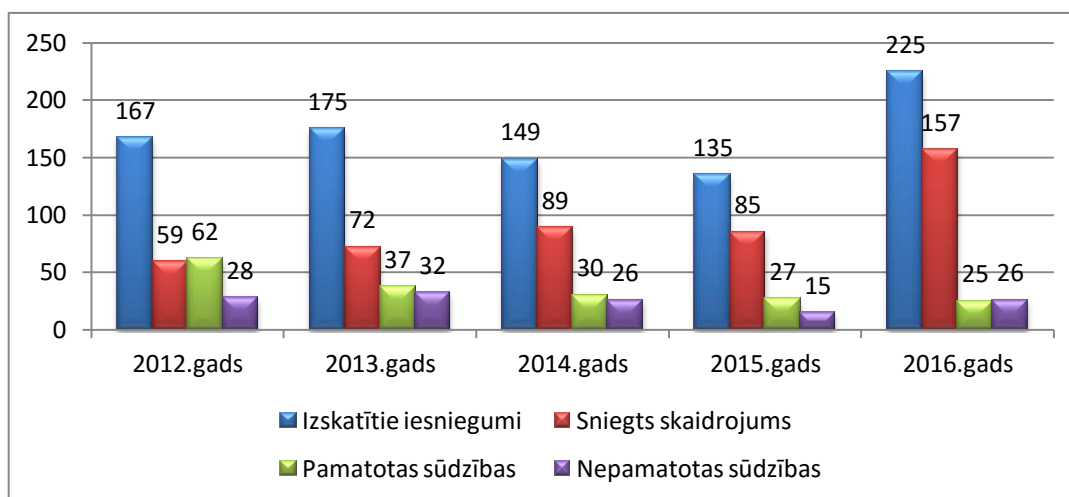
- apmaksai no valsts budžeta tiek uzrādītas faktiski neveiktas manipulācijas, lielākā skaitā vai dārgākas manipulācijas, apmaksas nosacījumiem neatbilstošas manipulācijas, kā arī iekasēta samaksa vienlaicīgi no pacienta un valsts, tādā veidā saņemot papildus samaksu un uzrādot lielāku un sarežģītāku darba apjomu;
- izrakstītas kompensējamās zāles, neievērojot normatīvajos aktos un Kompensējamo zāļu sarakstā noteiktos kompensācijas nosacījumus un izrakstīšanas ierobežojumus, pie kuriem pacientiem pie noteiktām diagnozēm ir tiesības iegādāties zāles/medicīniskās ierīces ar valsts kompensāciju;
- pārkāpumi veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībā, t.sk. darba organizācijā – pacientam nav pietiekamas informācijas par pakalpojumu saņemšanas iespējām, pacients tiek maldināts ar garu rindu vai kvotas izbeigšanos, virzīts uz maksas pakalpojumu; ārsts nestrādā līgumā noteiktajā laikā, nenoformē un pacientam neizsniedz maksājumu dokumentus vai nepamatoti iekasē no pacientiem maksājumus.

18. attēls. Pārbaudēs biežāk konstatētie pārkāpumi veselības aprūpes pakalpojuma pieejamības un veselības aprūpei piešķirtā valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzībā 2014. – 2016.gadā

Izskatītie iesniegumi un sūdzības no iedzīvotājiem un citām institūcijām

2016. gadā tika saņemtas 225 sūdzības un iesniegumi par valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, pakalpojumu pieejamību, darba organizācijas un apmaksas nosacījumu izpildi, no kurām pamatoti bija 25 iesniegumi jeb 11,1%.

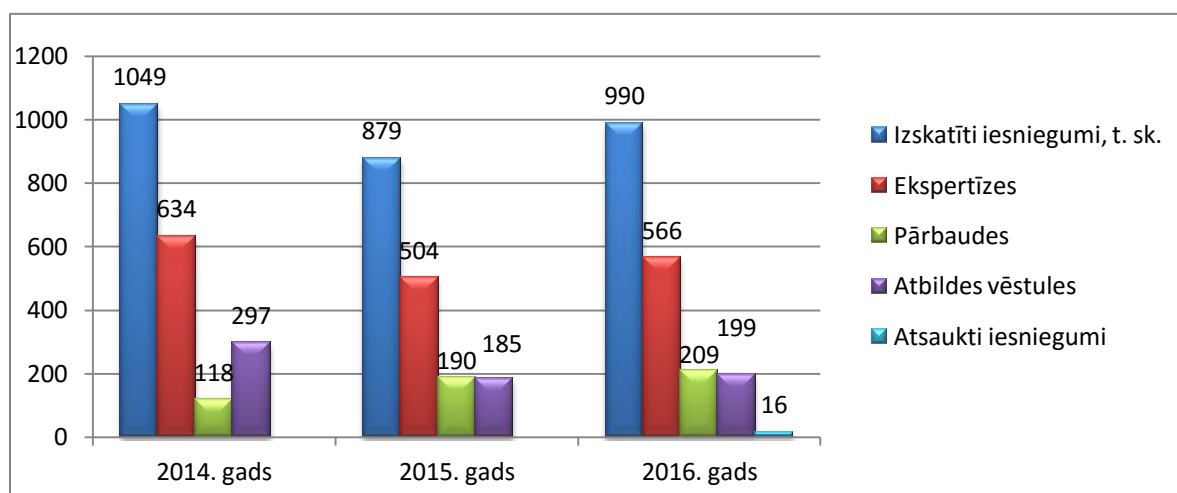

19. attēls. Izskatītie iesniegumi 2012. – 2016. gadā

Jāatzīmē, ka 2016. gadā 69,8% iesniegumu bija jāsniedz skaidrojumus par veselības aprūpes organizatoriskiem jautājumiem un apmaksas nosacījumiem. Inspektori veica apjomīgu darbu, uzklusot telefoniskās sūdzības, atbildot uz jautājumiem un sniedzot normatīvo aktu skaidrojumus, kas 2016. gadā tika sniegtas 1014 reizes.

2.3. Veselības aprūpes kvalitāte un darbības ekspertīze

2016. gadā tika izskatīti 990 iesniegumi par veselības aprūpes un darbības ekspertīzes kvalitāti. Izskatot minētos iesniegumus, veiktas: 566 ekspertīzes, 209 pārbaudes, sagatavotas un nosūtītas 199 atbildes vēstules. 16 iesniegumi atsaukti. 207 iesniegumi jeb 21% (2015. gadā attiecīgi 25.5% un 2014. gadā 19.4%) tika atzīti par pamatotiem, jo apstiprinājās iesniegumos minētās pretenzijas vai ekspertīzes laikā tika konstatēti pārkāpumi.

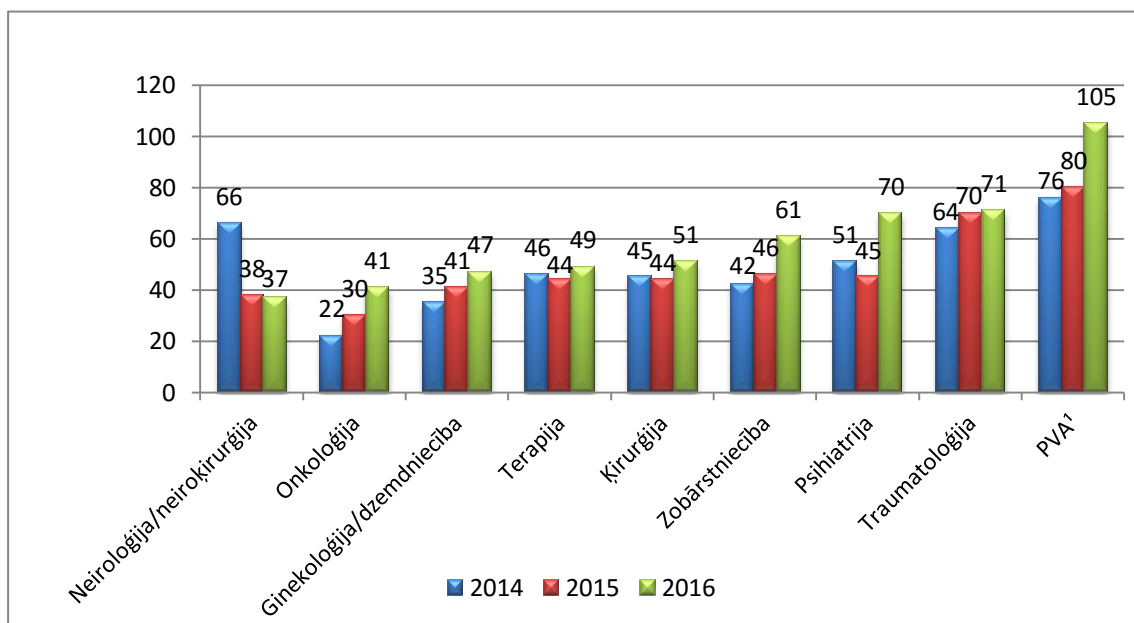

20. attēls. 2014. – 2016. gadā izskatītie iesniegumi

2016. gadā Prokuratūrai un Valsts policijai kriminālprocesa ietvaros nosūtītas 15 ekspertīzes tālākai izskatīšanai (2015. gadā un 2014. gadā attiecīgi 3 un 4).

Veselības aprūpes kvalitātes un darbnespējas ekspertīzes Inspekcijā notiek, izvērtējot saņemtos iesniegumus – tiek analizēta medicīniskā dokumentācija, tiek saņemti paskaidrojumi no lietu izskatīšanā iesaistītajām ārstniecības personām. Nepieciešamības gadījumos ārsti eksperti bez brīdinājuma veic braucienus uz ārstniecības iestādēm visā Latvijā, lai saņemtu medicīnisko dokumentāciju objektīvai ekspertīžu veikšanai.

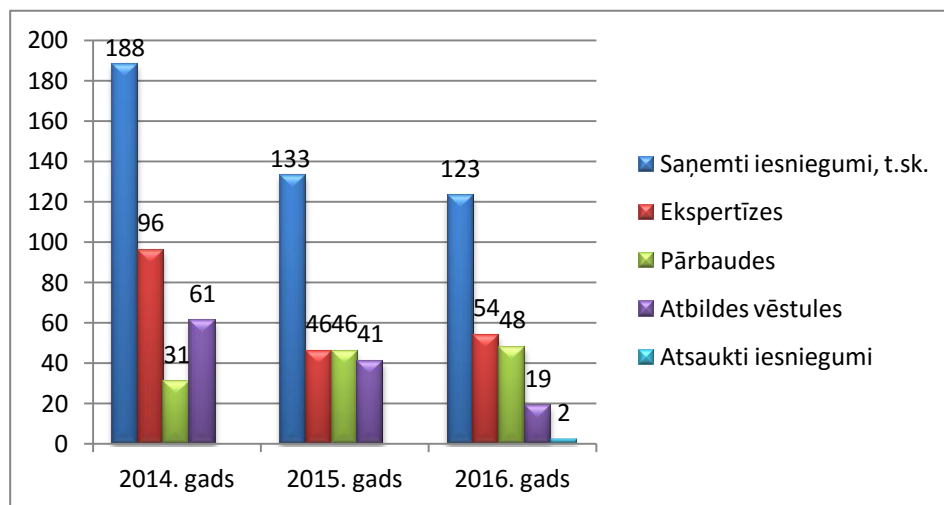
2016. gadā tika saņemti iesniegumi ar lūgumu izvērtēt sniegtās veselības aprūpes kvalitāti dažādās veselības aprūpes jomās, par darbnespējas lapu izsniegšanu, par problēmām ārsta un pacienta saskarsmē un par ārstu darba ētiku. 2016. gadā, tāpat kā 2015. un 2014. gados, biežāk saņemtie iesniegumi ir par veselības aprūpes kvalitāti. Ekspertīzes tika veiktas šādās medicīnas specialitātēs: primārā veselības aprūpe, traumatoloģija, zobārstniecība, psihiatrija, onkoloģija, ķirurģija, ginekoloģija/dzemdniecība, neiroloģija/neiroķirurģija, terapija.

21. attēls. 2014. - 2016. gadā izskatītie iesniegumi pēc biežāk sastopamajiem profiliem

¹ - primārā veselības aprūpe

2016. gadā no personām, kas atrodas ieslodzījumu vietās, tika saņemti un izskatīti 123 iesniegumi, tai skaitā ir veiktas: 54 ekspertīzes, 48 pārbaudes, sniegtas 19 atbildes vēstules, 2 iesniegumi atsaukti, 5 no izskatītajiem iesniegumiem tika atzīti par pamatotiem. Salīdzinājumā ar 2015. gadu iesniegumu skaits no personām ieslodzījumu vietās samazinājies par 8%.

22. attēls. 2014. – 2016. gadā izskatītie iesniegumi, kas saņemti no personām ieslodzījuma vietās

Ārstniecības riska fonda darbības ietvaros 2016. gadā ir veiktas 127 ekspertīzes (2015. gadā 116 ekspertīzes). Veicot Ārstniecības riska fonda ekspertīzes, ārsti eksperti vērtē veselības aprūpes kvalitāti saistībā ar pacienta dzīvībai un veselībai nodarīto kaitējumu, nosaka kaitējuma apmēru procentos, kā arī vērtē ārstniecības izdevumu saistību ar pacientam nodarītā kaitējuma seku mazināšanu vai novēršanu. Šīs ekspertīzes ir darbietilpīgs process, ārsti eksperti tiek ar dažādu medicīnas nozaru profesionālo asociāciju pārstāvjiem, nepieciešamības gadījumā ar iesniedzējiem, kā arī pieprasa ārstniecības iestāžu komisiju viedokļus.

Papildus 2016. gadā, ārsti eksperti atbildējuši uz 2138 dežūras telefona zvaniem, sniedzot skaidrojumus un atbildes pacientiem, juridiskām personām, ārstniecības personām. Inspekcijā klātienē ārsti eksperti konsultējuši 1401 apmeklētāju; izsniegtas 162 apliecības par narkotisko un/vai psihotropo vielu nēsāšanu ārstnieciskām vajadzībām atļaujas (personām, kuras dodas ārpus Latvijas); ārsti eksperti piedalījušies tiesās Rīgā un reģionos.

2016. gadā saistībā ar veselības aprūpi, darbnespējas ekspertīzēm, Ārstnieciskā riska fondu kopumā medijiem sagatavotas un sniegtas 117 atbildes: no tām 34 - TV, 28 - portāliem, 22 - laikrakstiem, 13 - radio, 12 - ziņu aģentūrām un 8 - žurnāliem.

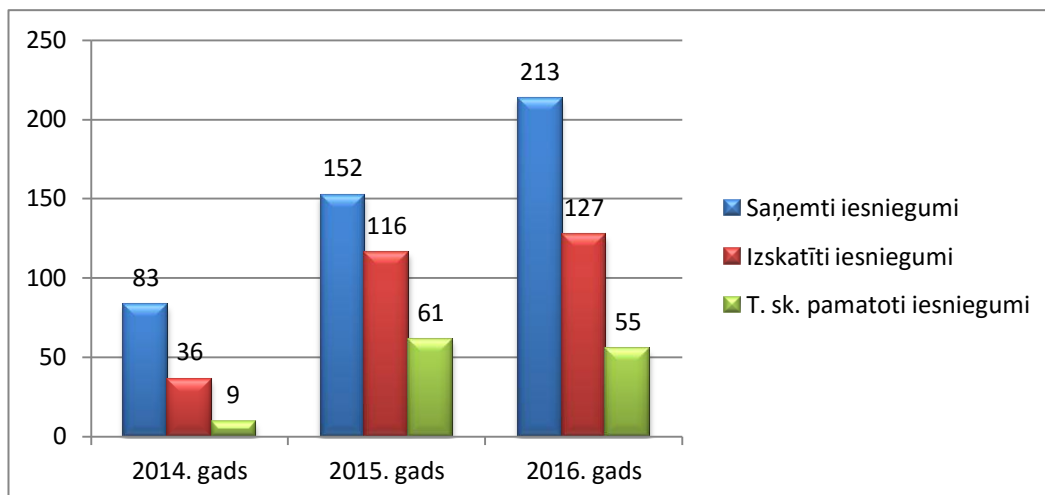
2.3.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.3.1.1. Saskaņā ar Pacientu tiesību likumu un MK 05.11.2013. noteikumu Nr. 1268 „Ārstniecības riska fonda darbības noteikumi” prasībām, veikt ekspertīzes par veselības aprūpes kvalitāti saistībā ar pacienta dzīvībai un veselībai nodarītu kaitējumu, kuru ar savu darbību vai bezdarbību nodarījušas ārstniecības iestādē strādājošās ārstniecības personas ārstniecības laikā (Ārstniecības riska fonds), ņemot vērā apstākļus un vidi ārstniecības iestādē

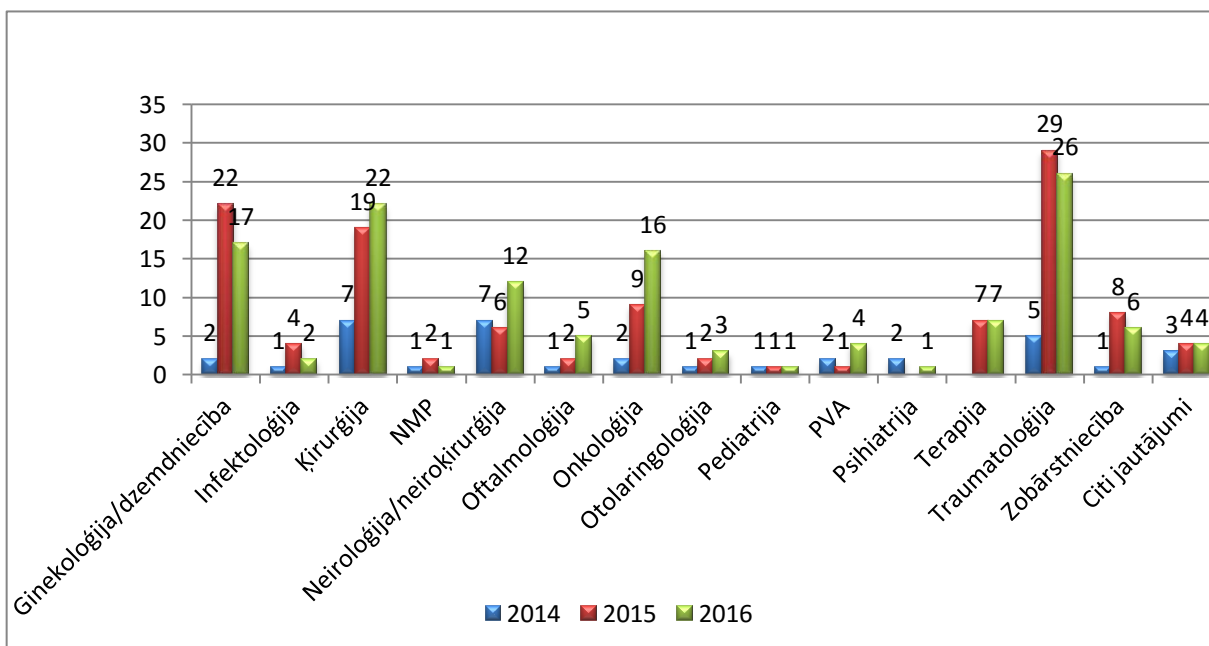
Inspekcijas ārsti eksperti ĀRF ietvaros veic ekspertīzes, nosakot pacienta dzīvībai vai veselībai nodarītā kaitējuma esamību/esību vai neesamību, sagatavo atzinumus un nosaka

kaitējuma apmēru procentos, kā arī vērtē ārstniecības izdevumu saistību ar pacientam nodarītā kaitējuma seku mazināšanu vai novēršanu.

2016. gadā ir saņemti 213 iesniegumi, adresēti ĀRF, kas ir par 29% vairāk kā 2015. gadā. Izskatīti 127 iesniegumi: veiktas 117 ekspertīzes, sagatavotas 7 atbildes vēstules, 3 iesniegumi atsaukti. 55 gadījumos tika noteikta kaitējuma esamība, konstatētā kaitējuma apmērs - 1% līdz 100%.

23. attēls. 2014. – 2016. gadā ĀRF saņemtie, izskatītie un pamatotie iesniegumi

24. attēls. 2014. – 2016. gadā ĀRF izskatītie iesniegumi pēc profiliem

2.3.1.2. Ekspertīzes un pārbaudes par darbnespējas ekspertīzes kvalitāti un darbnespējas pamatotību atbilstoši normatīvajiem aktiem, iesniegto veidlapu Nr.027/U izsniegšanas pamatotību, kā galveno faktoru izvērtējot ārstēšanas režīmu

2016. gadā izskatīti 179 iesniegumi par darbnespējas ekspertīzes kvalitāti un darbnespējas pamatotību: veiktas 98 ekspertīzes, 67 pārbaudes, sniegtas 14 atbildes vēstules; 1 iesniegums atsaukts. Pārkāpumi tika konstatēti 24 (jeb 24.4%) ekspertīzēs un 5 (jeb 7%) veiktajās pārbaudēs. 2015. un 2014. gadā izskatīti attiecīgi 163 un 193 iesniegumi. No tiem - 2015. gadā veiktas 87 ekspertīzes, 61 pārbaude, nosūtītas 15 atbildes vēstules, 1 iesniegums

atsaukti, 2014. gadā – 128 ekspertīzes, 33 pārbaudes, sniegtas 32 atbildes, 4 iesniegumi atsaukti.

No tiesībsargājošām institūcijām ārsti eksperti 2016. gadā saņēma un izskatīja 23 iesniegumus par darbnespējas lapas izsniegšanas pamatotību, 3 iesniegumus par veidlapas Nr. 027/u izsniegšanas pamatotību.

2.3.1.3. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iesniegumu izskatīšana par rehabilitologu sniegtajiem atzinumiem personu atbrīvošanai no valsts valodas pārbaudes kārtēšanas

2016. gadā saņemts un izvērtēts 31 iesniegums no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes par rehabilitologu sniegtajiem atzinumiem personu atbrīvošanai no valsts valodas pārbaudes kārtēšanas, par pamatotiem atzīti 13 iesniegumi; sakarā ar konstatētajiem pārkāpumiem 1 ārstniecības personai izteikts mutvārdu aizrādījums. 2015. un 2014. gadā Inspekcija saņēma vienādu iesnieguma skaitu (13) no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes par rehabilitologu sniegtajiem atzinumiem personu atbrīvošanai no valsts valodas pārbaudes kārtēšanas, 2015. gadā par pamatotiem atzīti 7 iesniegumi, 2014. gadā – 4.

2.3.1.4. Inspekcijas pārbaudes sociālās aprūpes iestādēs, ja saņemti iesniegumi/sūdzības no klientiem par veselības aprūpi, lai izvērtētu klientiem sniegtās veselības aprūpes nodrošinājumu (ieraksti medicīniskajā dokumentācijā, klientu aptauja, indikācijas nozīmētajiem medikamentiem u.c.)

2016. gadā izskatīti 7 iesniegumi par sociālās aprūpes iestāžu klientiem sniegto veselības aprūpes nodrošinājumu, pārkāpumi konstatēti 2 gadījumos, nosūtīta 1 atbildes vēstule.

Salīdzinājumā ar 2015. un 2014. gadu, izskatīto iesniegumu skaits par sociālās aprūpes iestāžu klientu veselības aprūpes nodrošinājumu ir samazinājies – 2015. gadā izskatīti 14 iesniegumi (pārkāpumi konstatēti 2 gadījumos), 2014. gadā tika izskatīti 12 iesniegumi (pārkāpumi konstatēti 5 iesniegumos).

2.4. Ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistru uzturēšana

Obligātām prasībām atbilstošu ārstniecības iestāžu reģistrācija ir viena no Inspekcijas prioritātēm. Ārstniecības iestādēm, kas vēlas reģistrēties Ārstniecības iestāžu reģistrā pēc 2014. gada 1. janvāra, obligāti jānodrošina vides pieejamības prasības, ievērojot būvniecības jomu reglamentējošajos normatīvos aktos noteiktās prasības, un, saskaņā ar spēkā esošo Būvniecības likuma 21. panta otro daļu, būvei/telpai, kur tā vēlas sniegt ārstniecības pakalpojumus, nekustāmā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir jābūt reģistrētam atbilstošam tās lietošanas veidam, attiecīgi ārstniecības iestādēm tas ir ārstniecības vai veselības aprūpes iestāžu telpu grupa (1264).

Apkopojot līdzšinējo Inspekcijas praksi (izvērtējot lietderības apsvērumus) par ārstniecības iestāžu reģistrāciju ar nosacījumu nodrošināt vides pieejamības prasību izpildi līdz noteiktam datumam, Inspekcija konstatēja, ka noteiktais nosacījums praktiski netiek izpildīts norādītajā termiņā, un Inspekcija, sākot ar 2016. gada 1. jūliju neregistrē iestādes ar nosacījumu. Inspekcijas ieskatā ir pagājis pietiekami ilgs laiks, lai ārstniecības iestādes, kas vēlas reģistrēties vai reģistrēt jaunas telpas, būtu iepazinušās ar izmaiņām normatīvo aktu prasībās un pirms dokumentu sniegšanas reģistrācijai izvērtējušas to atbilstību normatīvo aktu prasībām un tās ievērotu.

2016. gadā nemainīgs ir no jauna reģistrēto ārstniecības iestāžu skaits, kā arī no jauna reģistrēto pakalpojumu sniegšanas vietu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, turpretī par 30,7% samazinājies no reģistra svītrotu iestāžu skaits, salīdzinot ar 2015. gadu.

ĀPR 2016. gadā no jauna reģistrētas 1063 ārstniecības personas, salīdzinot ar 2015. gadu no jauna reģistrēto personu skaits ir samazinājies par 31,8%. Kopējais reģistrēto ārstniecības personu skaits ir palielinājies par 4,7%.

2016. gada 1. jūnijā stājoties spēkā Noteikumiem Nr. 317, mainījās zobu tehniķu statuss no ārstniecības atbalsta personām uz ārstniecības personām, līdz ar to par 60,5% samazinājies ir ārstniecības atbalsta personu skaits reģistrā.

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Izpilde 2015.gadā	Plānotais 2016.gadā	Izpilde 2016.gadā
Ārstniecības iestāžu reģistrācija ĀIR, datu apstrāde, aktualizācija, analīze un kvalitātes kontrole	Reģistrēto iestāžu skaits, kas atbilst obligātajām prasībām	90,6% (270)	90%	91,0% (261)
	Svītrotu iestāžu skaits	100% (420)	100%	100% (291)
Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācija un pārreģistrācija ĀPR, datu apstrāde, aktualizācija, analīze un kvalitātes kontrole	Ārstniecības personu skaits	100% (50560)	100%	100% (52939)
	Ārstniecības atbalsta personu skaits	100% (1126)	100%	100% (445)

3.tabula. 4.darbības virziena rezultatīvie rādītāji

2.4.2. Uzraudzības prioritātes 2016.gadā

2.4.2.1. Obligātām prasībām atbilstošu ārstniecības iestāžu reģistrācija pēc veiktas kontroles

Kopumā 2016. gadā tika saņemti 287 iesniegumi no 250 ārstniecības iestādēm par jaunu ārstniecības iestāžu pakalpojumu sniegšanas vietu reģistrēšanu. Ārstniecības iestāžu reģistrā tika reģistrēta 261 (91,0%) jauna ārstniecības iestādes pakalpojumu sniegšanas vieta. 17 ārstniecības iestādēm (5,7%) tika konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasību ievērošanā un atteikta jaunas adreses reģistrācija, t.i. 1,6 reizes mazāk salīdzinot ar 2015. gadu.

2.4.2.2. Pilnveidot Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistru reglamentējošos normatīvus

2016. gada 1. jūnijā spēkā stājušies Noteikumi Nr. 317 būtiski samazināja administratīvo slogu un vienkāršoja administratīvo procedūru ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām.

2016. gadā sniegti priekšlikumi par ārstniecības iestāžu darbības veida klasifikatoru, izstrādātā Ministru kabineta noteikumu projekta "Ārstniecības iestāžu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība" ietvaros, kā arī sniegti priekšlikumi grozījumiem normatīvos aktos, kas saistīti ar ārstniecības personu profesionālās kvalifikācijas atzīšanu.

2.4.2.3. Nodrošināt ārstniecības personu reģistrāciju ārstniecības iestādēs

Inspekcija 2016. gadā veica izbraukuma pārreģistrāciju 11 stacionāros. Kopumā tika pārreģistrētas 755 ārstniecības personas.

2.4.2.4. Nodrošināt Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistru datu kvalitātes uzraudzību

Lai nodrošinātu reģistru datu kvalitāti, 44 ārstniecības iestādēm tika izsūtītas vēstules, kurām reģistrā nebija datu par iestādē strādājošām ārstniecības personām un 5 ārstniecības iestādēm, kurām nesakrita informācija ar Valsts ieņēmumu dienestu. No tām 41 iestāde tika svītrotā no reģistra, savukārt 8 iestādes sniedza aktuālu informāciju.

2016. gadā par 645 ārstniecības iestādēm sniegta Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistros reģistrētā informācija kontroles nodaļām. 347 iestādēs (66% gadījumos) reģistrētā informācija par iestādē strādājošām ārstniecības personām un 315 iestādēs (62% gadījumos), kuras informējušas par atbilstību obligātām prasībām, atbilda kontrolē konstatētajam.

2.4.2.5. Nodrošināt informāciju par ārstniecības iestāžu vides pieejamību

Ministru kabineta 20.01.2009. noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām" no 2014. gada paredz, ka ārstniecības iestādes sniedz informāciju Inspekcijai par vides pieejamības prasību ievērošanu. Kopumā Inspekcija ir saņēmusi 3045 apliecinājumus par vides pieejamību ārstniecības iestādēs.

2016. gadā saņemti 417 apliecinājumi par vides pieejamību. Vērtējot ārstniecības iestāžu sniegto informāciju, 273 (65,5%) iestādes apliecina, ka nodrošina vides pieejamības prasības, bet 144 (34,5%) iestādes nav pilnībā nodrošinājušas vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Iestādēm, kas apliecināja, ka nav pilnībā nodrošinājušas vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem, kā biežākās neatbilstības minamas – nav nodrošināta patstāvīga iekļūšana ārstniecības iestādē 188 (81,9%), nav nodrošināta iespēja saņemt skaņas vai vizuālo informāciju 103 (71,5%) un nav pieejama vismaz viena tualetes telpa personām ar funkcionāliem traucējumiem 103 (71,5%).

2.4.3. Reģistrācijas svarīgākās norises un rezultāti

Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācija, kvalifikācijas atzīšana

2016. gadā Inspekcija ir izsniegusi 11020 ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācijas apliecības, no jauna reģistrētām personām izsniegtas 1360 (12,3%) reģistrācijas apliecības, savukārt 9660 (87,7%) personām pagarinātas prakses tiesības profesijā uz turpmākajiem pieciem gadiem.

2016. gadā no Latvijas sertifikācijas institūcijām tika saņemta un ievadīta informācija par 5140 sertifikātiem. 6736 gadījumos ārstniecības iestādes un ārstniecības personas informējušas Inspekciju par nepieciešamajām izmaiņām ārstniecības personu datos, t.i. par 13,9% vairāk nekā 2015. gadā. Veikta reģistros esošo datu salīdzināšana ar 44 stacionārām un 314 ambulatorām ārstniecības iestādēm.

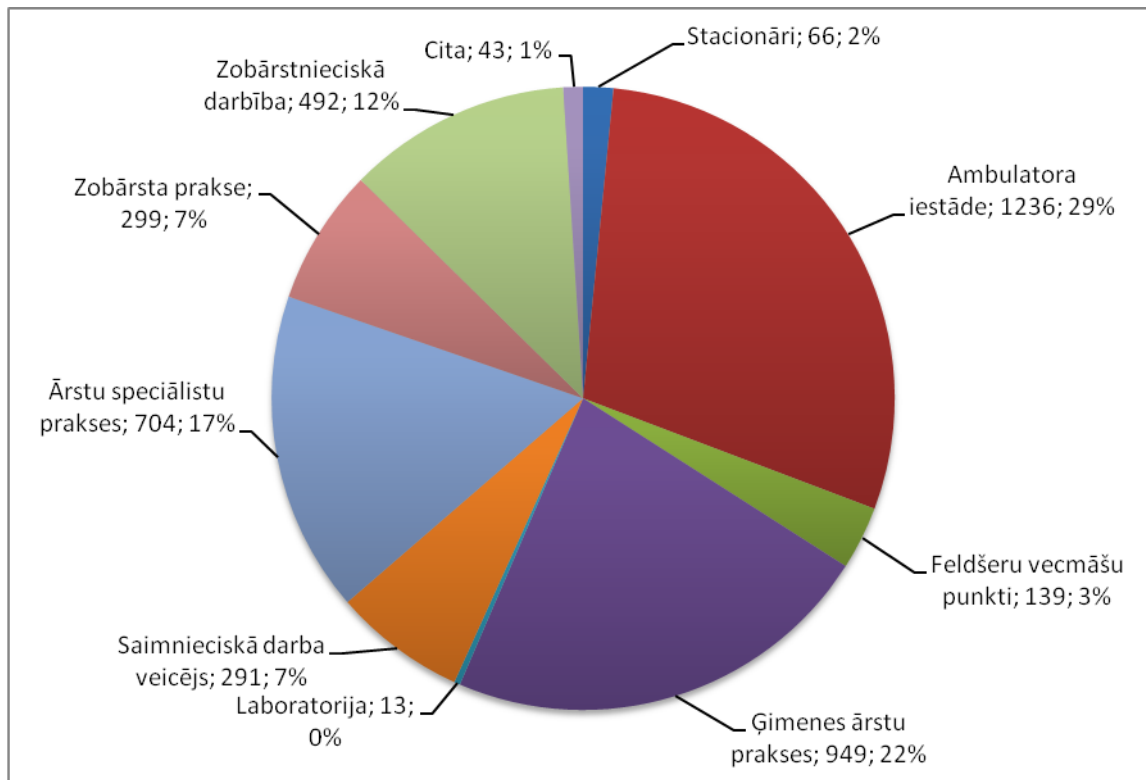
2016. gadā ir samazinājies ārstniecības personu skaits, kas vēlas iegūt dokumentus kvalifikācijas atzīšanai ārvalstīs. 77 personas ir vēlējušās saņemt nepieciešamos dokumentus profesionālās kvalifikācijas atzīšanai ārvalstīs. Savukārt Inspekcija izskatīja četrus personu dokumentus profesionālās kvalifikācijas atzīšanai Latvijā un vienai personai kvalifikācija tik atzīta par atbilstošu Latvijā noteiktām prasībām māsas profesijā, pārējām personām tika piemērota vispārējā atzīšanas sistēma, nosakot papildus apmācību.

2016. gadā Inspekcija saņēma 53 ārvalstu pieprasījumus Eiropas Komisijas Iekšējā tirgus informācijas sistēmā (IMI). Inspekcija kā kompetentā institūcija profesionālās kvalifikācijas jautājumos ir sniegusi atbildes uz 52 ārvalstu pieprasījumiem un sniegusi

atbildes uz vienu ārvalsts pieprasījumu pacientu tiesību jautājumos, saistībā ar Pārrobežu Direktīvu (2011/24/ES) "Par pacientu tiesību piemērošanu veselības aprūpē". Salīdzinot ar 2015. gadu pieprasījumu skaits ir pieaudzis par 8,1%.

Ārstniecības iestāžu reģistrācija

2016. gadā Ārstniecības iestāžu reģistrā bija reģistrētas 4232 ārstniecības iestādes.

25.attēls. 2016. gadā ĀIR reģistrētās ārstniecības iestādes

Salīdzinot ar 2015. gadu ārstniecības iestāžu skaits turpina samazināties (-4,1%). Visvairāk samazinājies ir ārstu speciālistu prakšu skaits (-7,1%) un ambulatoro ārstniecības iestāžu skaits (-5,0%). No reģistra svītrotā 291 ārstniecības iestāde, pamatojoties uz ārstniecības iestādes iesniegumu. Kopumā ir saņemti 397 paziņojumi par nepieciešamām izmaiņām ārstniecības iestāžu reģistrā reģistrētajā informācijā un 581 paziņojums par atbilstību MK 20.01.2009 noteikumos Nr. 60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” minētajām prasībām.

Medicīnas tūrisms

2016. gadā saņemti pieci iesniegumi no ārstniecības iestādēm, kas vēlas piedāvāt ārstniecības pakalpojumus ārvalstu pacientiem, četras no tām tika iekļautas sarakstā, savukārt viena iestāde atsauca savu iesniegumu.

Ar sarakstu var iepazīties Inspekcijas tīmekļvietnes www.vi.gov.lv sadaļā Medicīnas tūrisms.

Saskaņā ar ĀIR un ĀPR regulējošajiem normatīvajiem aktiem, Inspekcija nodrošina aktuālās informācijas publisku pieejamību Inspekcijas tīmekļvietnē www.vi.gov.lv.

2.5. Farmaceitiskās, veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole

Lai nodrošinātu uzraudzību farmācijas jomā un to, ka patērētāji saņem drošas, efektīvas un kvalitatīvas zāles, Inspekcija 2016.gadā veikusi 565 kontroles, t.sk. 448 plānveida kontroles, 92 ārpasplāna kontroles un 25 priekšlikumu izpildes kontroles.

Farmācijas jomas uzraudzībā kā rezultatīvais rādītājs ir noteikts, ka vairāk nekā 45% gadījumu tiek konstatēta atbilstība normatīvo aktu prasībām. Pārskata periodā atbilstība konstatēta 44% no kontroļu skaita.

Atbilstoši Inspekcijas 2016.gada uzraudzības darba plānam:

- veikta farmaceitiskās darbības uzņēmumu kontrole atbilstoši uzraudzības programmai un prioritātēm. No rezultatīvā rādītāja sasniegšanai plānotajām 436 kontrolēm objektos veiktas 425, kas no pārskata perioda plāna ir par 3% mazāk;
- lai nodrošinātu zāļu kvalitātes laboratorisko monitoringu, pārskata periodā zāļu kvalitātes kontrolei izņemti 45 zāļu paraugi;
- nodrošināta zāļu ātrās reaģēšanas procedūras (Rapid Alert) izpilde. Pārskata periodā izskatīti 149 ziņojumi par zāļu kvalitātes defektiem un Latvijā atsauktas 6 zāles;
- veiktas 106 pārbaudes pēc saņemtās informācijas vai pieprasījuma.

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Izpilde 2014.gadā	Izpilde 2015.gadā	Izpilde 2016.gadā
Farmaceitiskās, veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole	Plānveidā kontrolēto objektu skaits	483	426	425
Zāļu kvalitātes kontrolei izņemti zāļu paraugi	Zāļu paraugi	40	37	45
Veikto pārbaūžu īpatsvars pēc saņemtās informācijas vai pieprasījuma	Pārbaūžu skaits	100% (152)	100% (104)	100% (106)
Izskatīto ziņojumu īpatsvars, kas saņemti zāļu drošības ātrās brīdināšanas (Rapid Alert) sistēmā	Izskatīto ziņojumu īpatsvars	100% (201)	100% (148)	100% (149)

4. tabula. 5.darbības virziena rezultatīvie rādītāji

2.5.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.5.1.1. Veicot aptieku uzraudzību, īpašu vērību pievērst farmaceitiskās aprūpes kvalitātei un zāļu izgatavošanai

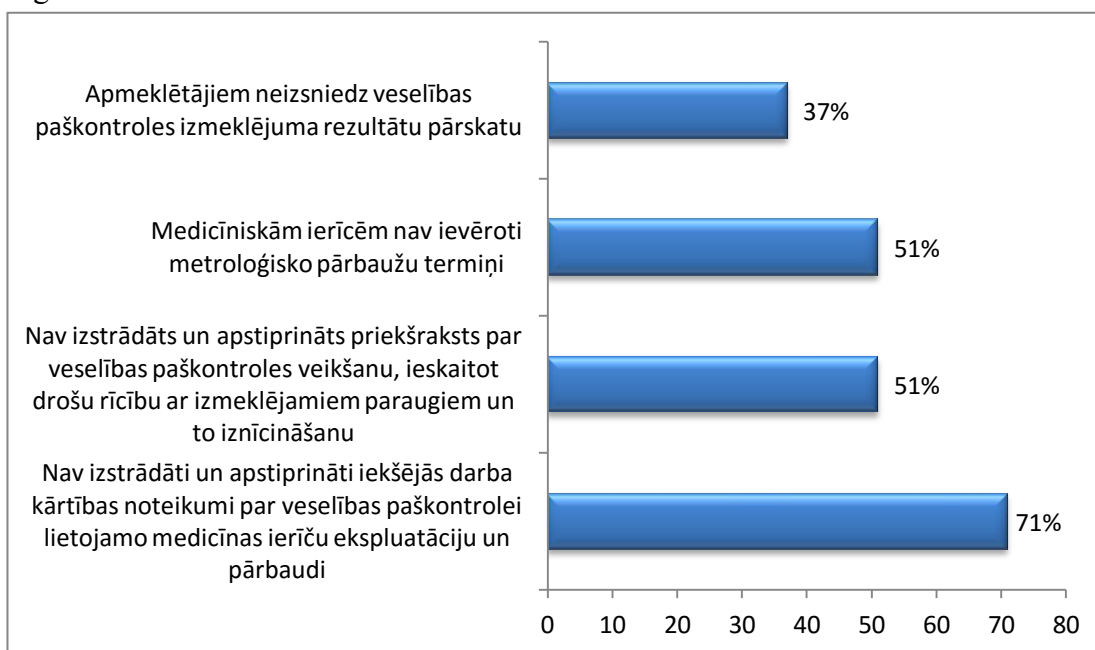
Farmaceita pienākums ir nodrošināt kvalitatīvu apmeklētāja farmaceutisko aprūpi. Farmaceutiskā aprūpe — veselības aprūpes sastāvdaļa, ko savas kompetences ietvaros veic farmaceits, sniedzot farmakoterapeitiskās konsultācijas, informāciju par zālēm un to lietošanu. Šajā aprūpē ietilpst arī uzraudzība par aptiekas pastāvīgo apmeklētāju zāļu lietošanu, zāļu un citu veselības aprūpes, profilakses un veicināšanas produktu izplatīšana, zāļu izgatavošana, veselības veicināšanas un slimību profilakses propagandēšana, balstoties uz jaunākajiem zinātnes sasniegumiem un ievērojot apmeklētāju intereses, kā arī apmeklētāju datu aizsardzības nodrošināšana savas kompetences ietvaros.

2016. gada 1. janvārī stājušies spēkā MK 07.07.2015. noteikumi Nr. 377 „Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 23. marta noteikumos Nr.288 "[Aptieku darbības noteikumi](#)”

(turpmāk – Noteikumi Nr. 288), kuri papildināti ar 28.¹ punktu, kas nosaka, ka farmaceitiskās aprūpes ietvaros aptieka un aptiekas filiāle var piedāvāt apmeklētājiem veikt šāda veida veselības paškontroli:

- holesterīna un triglicerīdu līmeņa noteikšana asinīs;
- glikozes līmeņa noteikšana asinīs ar glikometru;
- pulsa frekvences un arteriālā asinsspiediena mērīšana;
- svara vai ķermeņa masas indeksa noteikšana.

Kontrolējot aptiekas, kuras veica veselības paškontroles metodes, konstatētas neatbilstības 2016. gadā.

26.attēls. Biežāk sastopamās neatbilstības plānveida kontrolēs aptiekās

Farmaceitiskā aprūpe ir uz pacientu vērsta darbība, kas prasa farmaceita kompetenci un sadarbību ar citiem veselības aprūpes speciālistiem, lai veicinātu sabiedrības veselību, pasargātu no slimībām, uzraudzītu un uzlabotu zāļu lietošanu, lai tā būtu labāka un drošāka. Farmaceitiskās aprūpes modeli pilnveidot palīdzēs vienotas e-receptes un vienotas elektroniskās uzskaites sistēmas.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.288 30.2. apakšpunktu no 2016. gada 1. janvāra receptšu zāļu noformējumā jābūt uzlīmei, kas satur vismaz šādas ziņas:

- aptiekas vai aptiekas filiāles nosaukums, adrese un tālruna numurs;
- tā pacienta vārds, uzvārds, kuram izrakstītas konkrētās zāles;
- zāļu nosaukums, deva un daudzums;
- zāļu lietošanas norādījumi;
- īpaši lietošanas vai uzglabāšanas nosacījumi (ja tādi paredzēti);
- zāļu izsniegšanas datums.

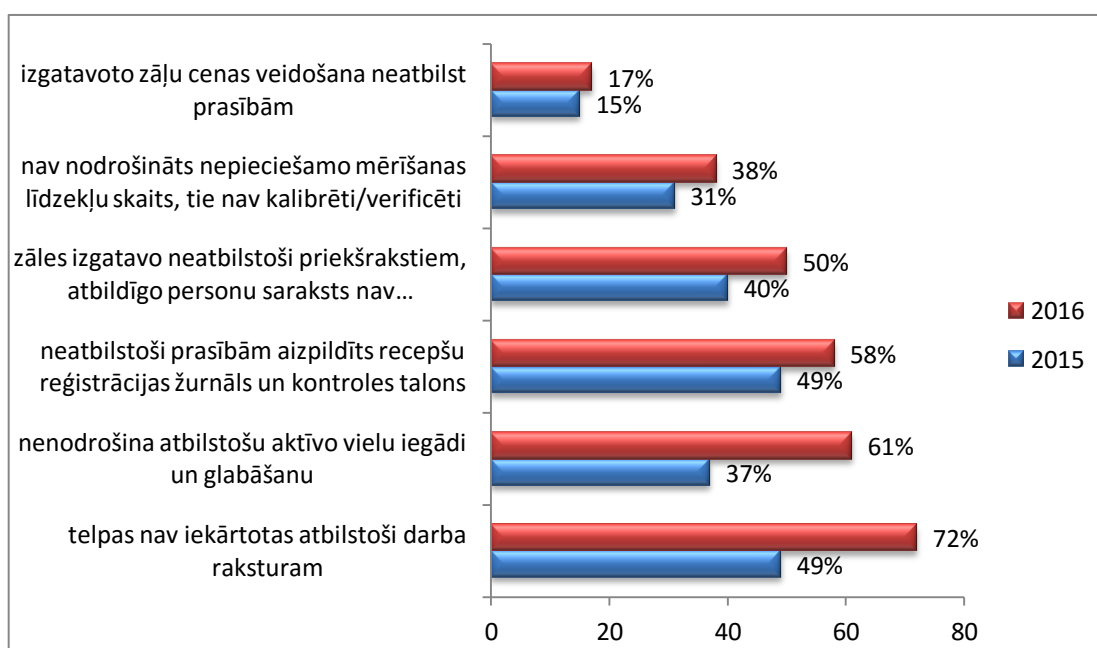
Prasība nav jauna, jau iepriekš bija noteikts, ka receptšu zāles jāizsniedz kopā ar rakstisku informāciju, kas ir viegli salasāma, taču aptiekās tas nebija konstatēts. Bija precizēts, kādā veidā šī informācija pievienojama receptšu zālēm, lai pacients nepārprotami identificētu zāles, kuras izrakstītas tieši viņam, kā arī precīzus lietošanas nosacījumus.

Pēc 2016.gada kontroļu rezultātiem 26% aptiekas nenodrošina receptšu zāļu uzlīmi ar nepieciešamo informāciju.

Izsniedzot zāles, farmaceits nodrošina, ka:

1. izsniedzamās zāles ir noformētas atbilstoši normatīvajos aktos par zāļu marķēšanu un lietošanas instrukcijām noteiktajām prasībām;
2. recepšu zālēm ir uzlīme;
3. zālēm ir pievienota informācija par zāļu pareizu un drošu lietošanu. Farmaceits šo informāciju sniedz apmeklētājam arī mutiski;
4. apmeklētājs tiek informēts par pareizu rīcību ar zālēm, ja tās nav izlietotas un kļūst nederīgas.

Joprojām augsts ir to aptieku un filiāļu skaits, kuru speciālās atļaujas (licences) pielikumā norādīts speciālās darbības nosacījums – zāļu izgatavošana. Lai gan speciālā darbības nosacījuma saņemšanai aptieka vai to filiāle apliecina, ka visas prasības zāļu gatavošanai ir nodrošinātas, veicot kontroli aptiekā konstatē neatbilstības, kuras uzdod novērst.

27. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības plānveida kontrolēs aptiekās, to filiālēs

Kontroļu ilgums minētajos objektos ir ilgāks, jo nepieciešams kontrolēt zāļu izgatavošanai noteiktās īpašās prasības, lai mazinātu riskus patērētājiem un nodrošinātu, ka visās aptiekās zāļu gatavošanu var nodrošināt atbilstoši. Inspekcijas amatpersonas veic arī konsultācijas par iespējamiem riskiem, kas var rasties neievērojot prasības. Nepieciešams papildus laiks paziņojumu par konstatēto neatbilstību novēršanu izvērtēšanai un sarakstei saistībā ar trūkumu novēršanu.

2.5.1.2. Nodrošināt kompensējamo zāļu izplatīšanas un pieejamības uzraudzību

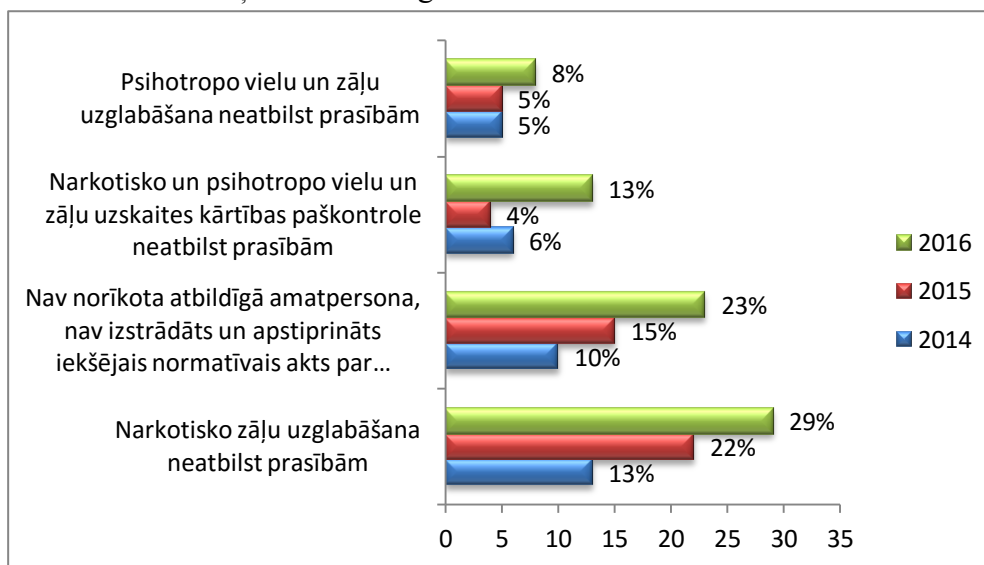
Inspekcija kompensējamo zāļu izplatīšanas uzraudzību veic visās plānveida kontrolēs aptiekās, to filiālēs un zāļu lieltirgotavās, kā arī kontrolēs pēc saņemtās informācijas. Izlases kārtībā kontrolē kompensējamo zāļu cenu, līdzmaksājumu un īpašo recepšu aizpildīšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Ja objektā konstatē cenu neatbilstību, tad tiek piemērots administratīvais sods.

2016. gadā saņemts un izskatīts 31 iesniegums par kompensējamo zāļu nepieejamību kopā par 70 kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto, tajā skaitā references zāļu un medicīnisko ierīču, neesamību zāļu tirgū. Zāļu neesamības gadījumā Inspekcija nosūta ziņojumu NVD,

kura kompetencē ir pieņemt lēmumu par zāļu svīturošanu no kompensējamo zāļu saraksta, ja iesniedzējs (reģistrācijas apliecības īpašnieks) nenodrošina kompensējamo zāļu vai kompensējamo medicīnisko ierīču pastāvīgu esību tirgū. 2016. gadā nosūtīti 9 ziņojumi NVD par 14 kompensējamo zāļu un 2 kompensējamo medicīnisko ierīču nepieejamību.

2.5.1.3. Veikt narkotisko un psihotropo zāļu aprites uzraudzību visos 2016.gadā kontrolējamajos farmaceitiskās darbības uzņēmumos

Narkotisko un psihotropo zāļu aprites uzraudzība tiek veikta visās plānveida kontrolēs farmaceitiskās darbības uzņēmumos, kuri tiesīgi izplatīt psihotropās un narkotiskās zāles. Aptiekās un to filiālēs konstatētas neatbilstības narkotisko un psihotropo zāļu aprītē, galvenokārt saistītas ar zāļu uzskaiti un glabāšanu.

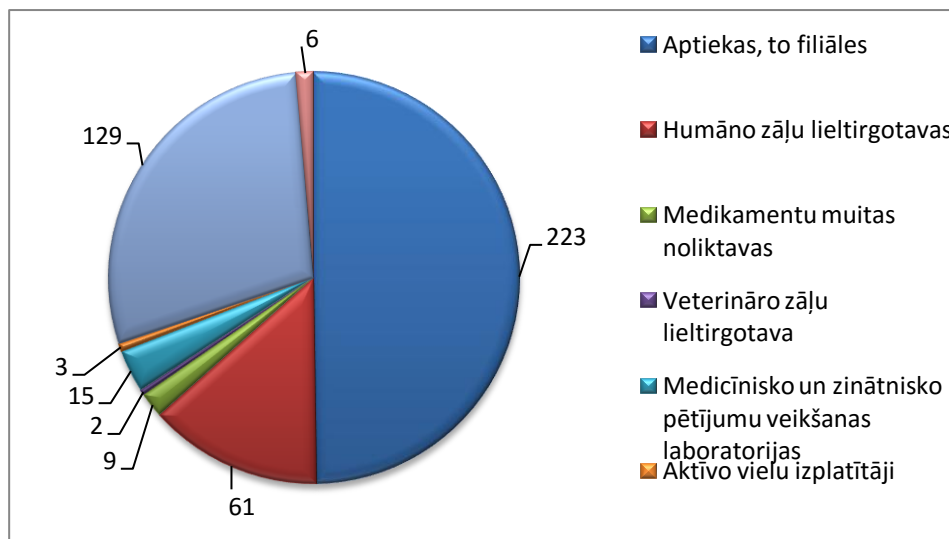

28. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības plānveida kontrolēs aptiekās, to filiālēs

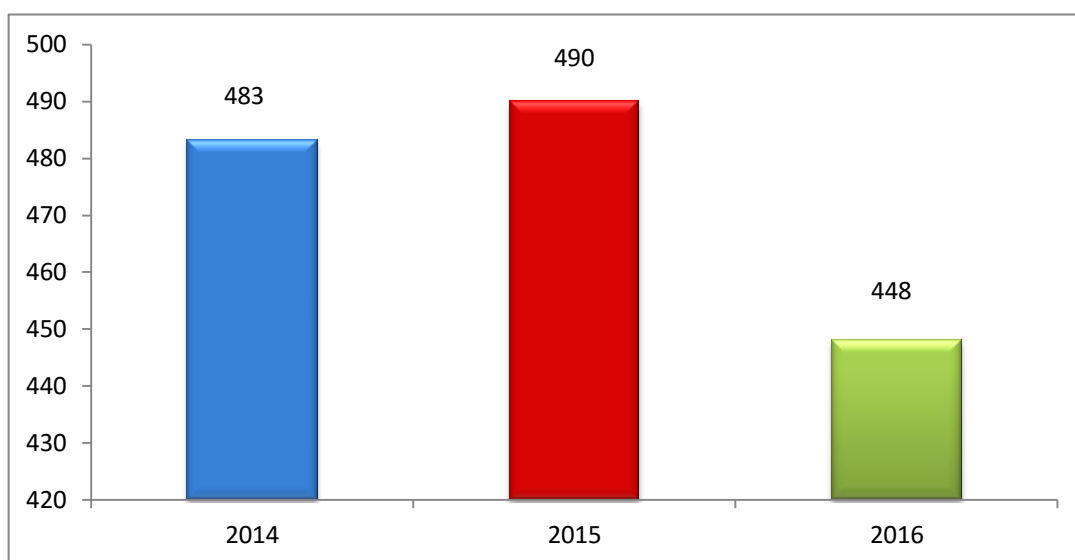
2.5.2. Pārskats par kontrolēm farmācijas uzraudzības jomā 2016. gadā

Viena no Inspekcijas funkcijām ir uzraudzīt un kontrolēt farmācijas jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi attiecībā uz zāļu un veterināro narkotisko un psihotropo zāļu izplatīšanu un reklamēšanu visos zāļu izplatīšanas posmos. Galvenais farmācijas jomas uzraudzības uzdevums ir novērst potenciālos riskus, kuri var apdraudēt cilvēka veselību un drošību.

2016. gadā, atbilstoši uzraudzības programmā attiecīgajam gadam apstiprinātajam biežumam un apjomam, veiktas 448 plānveida farmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontroles, t.sk. 223 aptieku un to filiāļu kontroles, 61 humāno zāļu lieltirgotavu, 2 veterināro zāļu lieltirgotavu, 9 medikamentu muitas noliktavu, 15 medicīnisko un zinātnisko pētījumu veikšanas laboratoriju, 129 zāļu reklāmas uzraudzības, 6 prekursoru operatoru, 3 aktīvo vielu izplatītāju kontroles.

29. attēls. Plānveida kontroļu sadalījums 2016. gadā

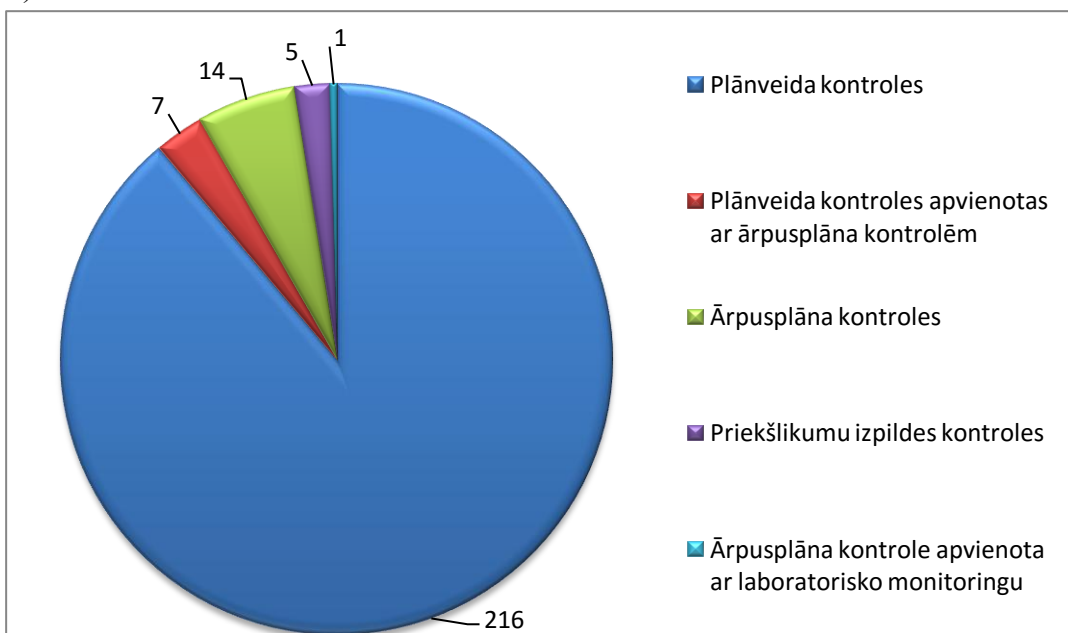
30. attēls. Plānveida kontroļu dinamika pa gadiem (2014.-2016. gads)

Plānveida kontroļu samazinājums saistīts ar:

- no plānveida 448 kontrolēm 13 (3%) kontrolēs papildus izskatīta informācija pēc saņemtā iesnieguma un 16 (4%) kontrolēs izņemti zāļu paraugi zāļu kvalitātes kontrolei, tādējādi palielinot kontroļu apjomu;
- palielinājies izskatīto sūdzību un iesniegumu no fiziskām un juridiskām personām skaits (kopumā izskatīti 106 iesniegumi);
- 2016. gadā Zāļu uzraudzības un kontroles nodaļas kapacitāte samazinājās, sakarā ar nodaļas amatpersonu darba nespēju, kā arī darba laika papildus patēriņu jauno nodaļas darbinieku apmācībai.

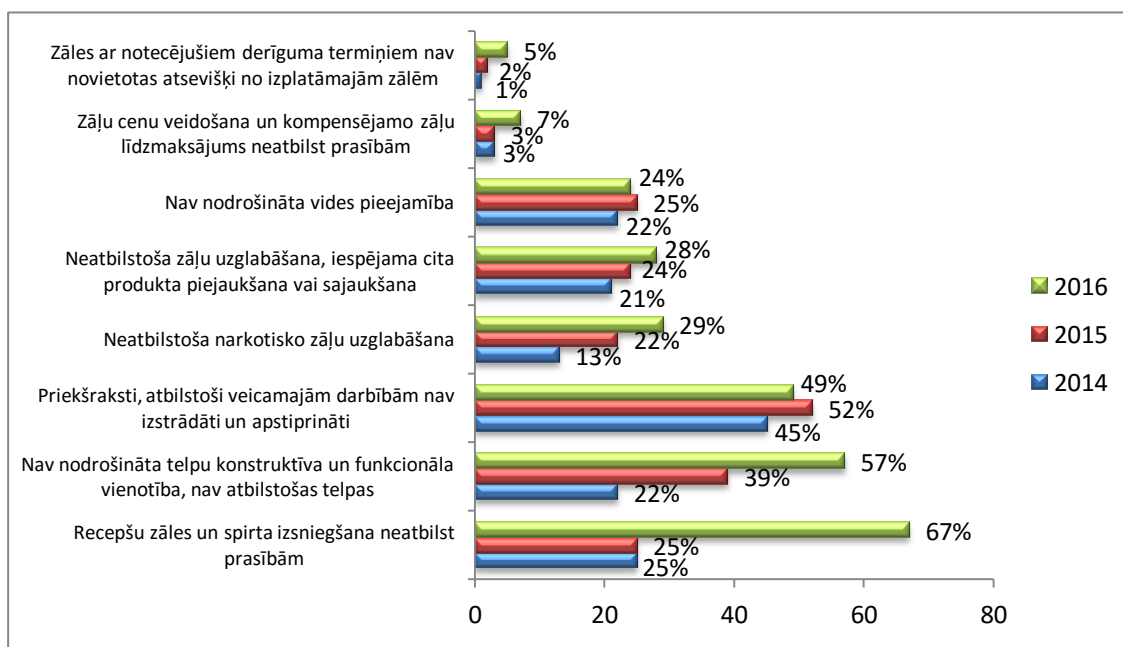
Aptiekas

2016. gadā aptiekās un aptieku filiālēs veiktas 243 kontroles (238 aptiekās un 5 aptieku filiālēs).

31. attēls. Veikto kontroļu sadalījums aptiekās, to filiālēs

Veicot kontroles aptiekās, īpaša uzmanība pievērsta narkotisko, psihotropo zāļu aprites uzraudzībai, zāļu cenu, tajā skaitā kompensējamo zāļu cenu, uzraudzībai, kā arī zāļu izgatavošanas un kvalitātes kontroles procesa uzraudzībai. Aptieku kontrolēs konstatēts, ka aptiekas farmaceitisko darbību nodrošina atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lai gan 208 (93%) no 223 plānveida kontrolēm aptiekās konstatētas atsevišķas neatbilstības prasību izpildē. Pārkāpumi konstatēti 208 objektos.

32. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības plānveida kontrolēs aptiekās, to filiālēs

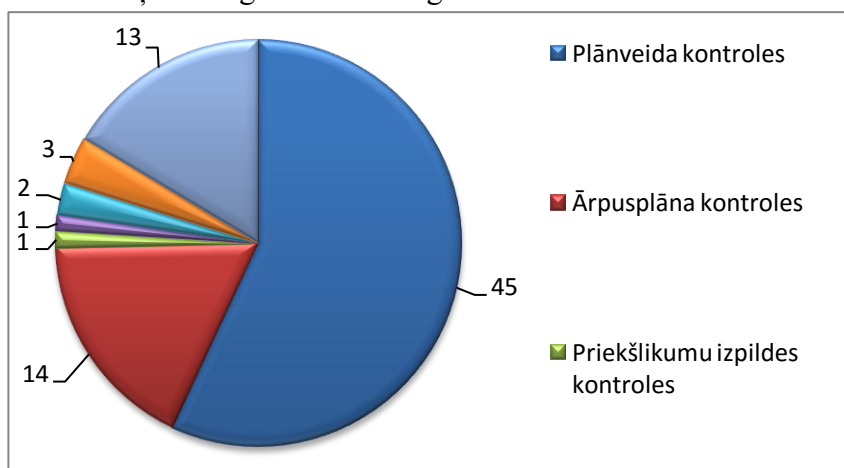
Konstatējot neatbilstību normatīvo aktu prasībām un ņemot vērā neatbilstību faktiskās novēršanas iespējas, aptiekai nosaka konkrētu konstatēto neatbilstību novēršanas termiņu un uzdod noteiktā termiņā iesniegt Inspekcijā iesniegumu par konstatēto neatbilstību novēršanu.

Izskatot saņemtos iesniegumus no aptiekām par konstatēto pārkāpumu novēršanu 2016.gadā veiktas 5 priekšlikumu izpildes kontroles objektā.

Zāļu lieltirgotavas

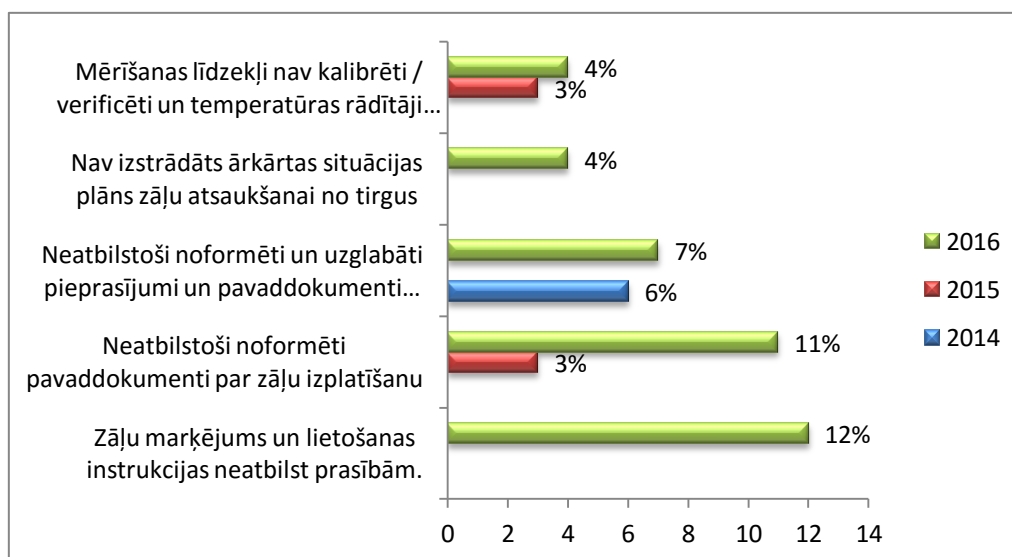
Veterināro zāļu lieltirgotava – Inspekcijas kompetencē ir narkotisko, psihotropo veterināro zāļu aprites uzraudzība veterinārajās zāļu lieltirgotavās. Pēc Pārtikas un veterinārā dienesta reģistriem, veterinārās psihotropās un narkotiskās zāles izplata divas veterināro zāļu lieltirgotavas, kurās veikta plānveida kontrole. Kontrolē konstatēts, ka objekti pilnībā atbilst narkotisko un psihotropo zāļu apriti regulējošo normatīvo aktu prasībām.

Zāļu lieltirgotavas - Zāļu lieltirgotavās 2016. gadā veiktas 79 kontroles.

33. attēls. Veikto kontroļu sadalījums humāno zāļu lieltirgotavās

Zāļu lieltirgotavās veiktas 61 plānveida kontrole. Zāļu kvalitātes kontrolei no zāļu lieltirgotavām 2016.gadā izņemti 45 zāļu paraugi. Zāļu paraugu izņemšanas plāns veidots sadarbībā ar Zāļu valsts aģentūru un tas paredz zāļu paraugu atlasīšanu, pamatojoties uz iespējamajiem riskiem sabiedrības veselībai.

34. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības plānveida kontrolēs zāļu lieltirgotavās

Muitas noliktavu uzraudzība

Muitas noliktavās, kurās uzglabā Latvijā ievesto zāļu kravas, līdz tās veic visas muitas procedūras, 2016. gadā veiktas 15 kontroles, no tām 9 plānveida kontroles.

4 kontrolēs pēc muiņas noliktavas turētāja (īpašnieka) pieprasījuma pārbaudīta zāļu uzglabāšanas vieta un sniegti 4 atzinumi muiņas noliktavas turētājam (īpašniekam) par apstākļu atbilstību normatīvajos aktos par zāļu izplatīšanu noteiktajām labas izplatīšanas prakses prasībām.

Neatbilstības konstatētas 3 objektos:

- nav nodalītas, marķētas zāļu un vielu glabāšanas zonas;
- zāles neuzglabā atsevišķi no citiem produktiem;
- aprīkojums (ledusskapji, saldētavas, signalizācija, temperatūras un mitruma mērīšanas ierīces) nav piemērots un uzturēts;
- mērīšanas līdzekļi nav kalibrēti/verificēti, temperatūras rādītāji netiek reģistrēti.

Medicīnisko zinātnisko pētījumu veikšanas laboratorijas

2016. gadā veiktas 16 kontroles pie juridiskām personām, kurām nepieciešam atļauja I, II un III sarakstā iekļauto augu, vielu un zāļu izmantošana medicīniskiem un veterinārmedicīniskiem zinātniskiem pētījumiem, fizikālo un ķīmisko īpašību noteikšanai, kā arī apmācībai. Neatbilstības nekonstatēja.

Prekursoru operatori

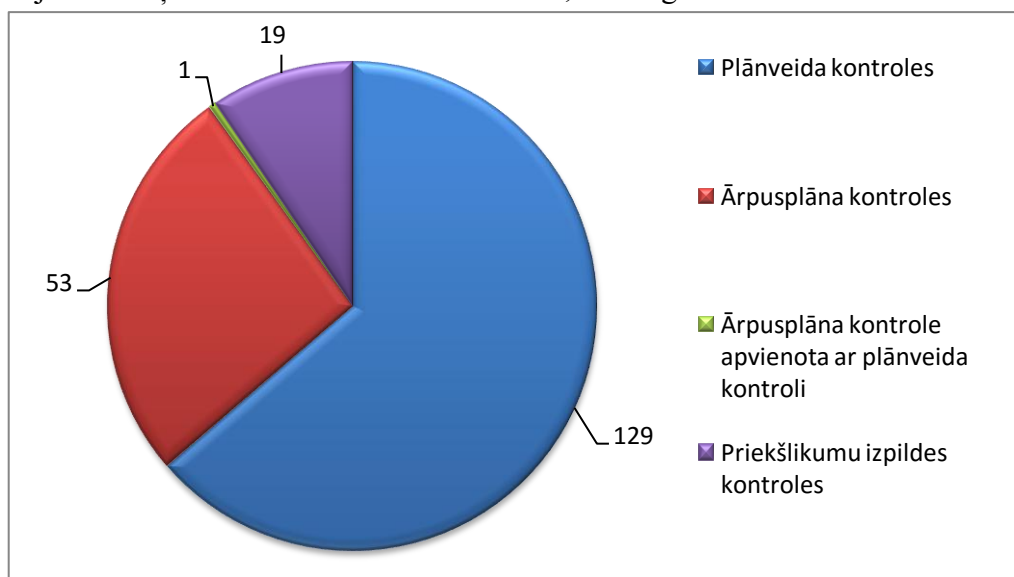
Veiktas 6 prekursoru operatoru kontroles, konstatēts, ka objekti pilnībā atbilst kontroles aktā vērtēto normatīvo aktu prasībām.

Aktīvo vielu izplatītāji

Veiktas 3 aktīvo vielu izplatītāju kontroles, konstatēts, ka objekti pilnībā atbilst kontroles aktā vērtēto normatīvo aktu prasībām.

Zāļu reklāmas uzraudzība

Zāļu reklāmas uzraudzību veic visos zāļu izplatīšanas posmos, kā arī masu informācijas līdzekļos. Lai nodrošinātu uzraudzību, 2016. gadā veikta 201 kontrole.

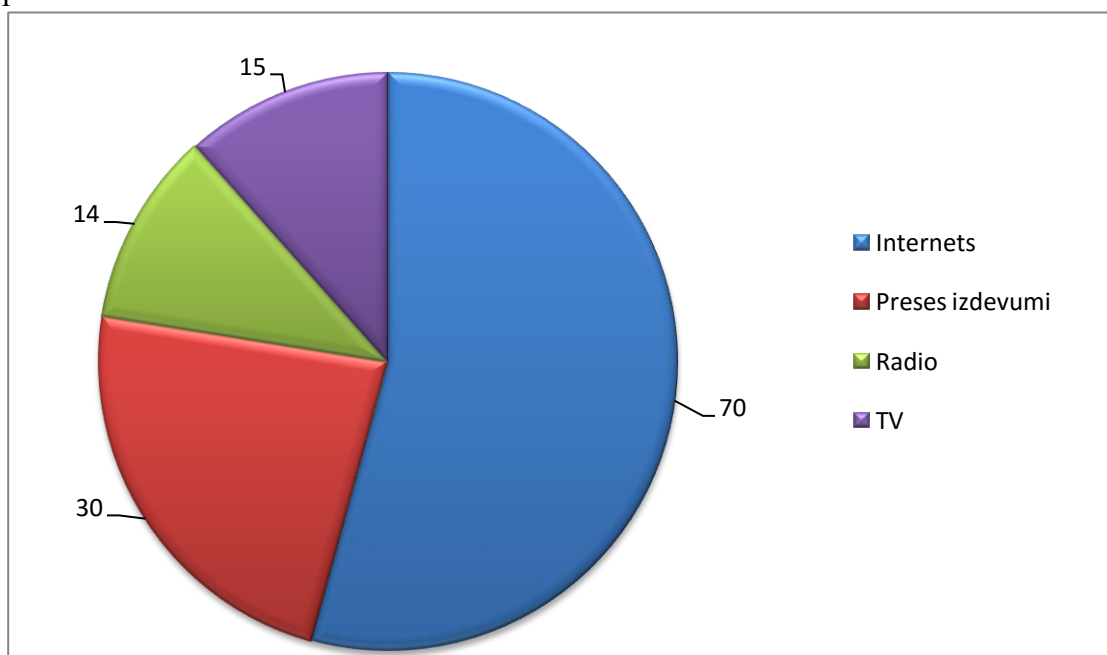
35. attēls. Zāļu reklāmas kontroļu sadalījums

Zāļu reklāmas izplatīšanas uzraudzības nolūkā veiktas 129 plānveida kontroles, no kurām 44 (34%) kontrolēs konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasībām.

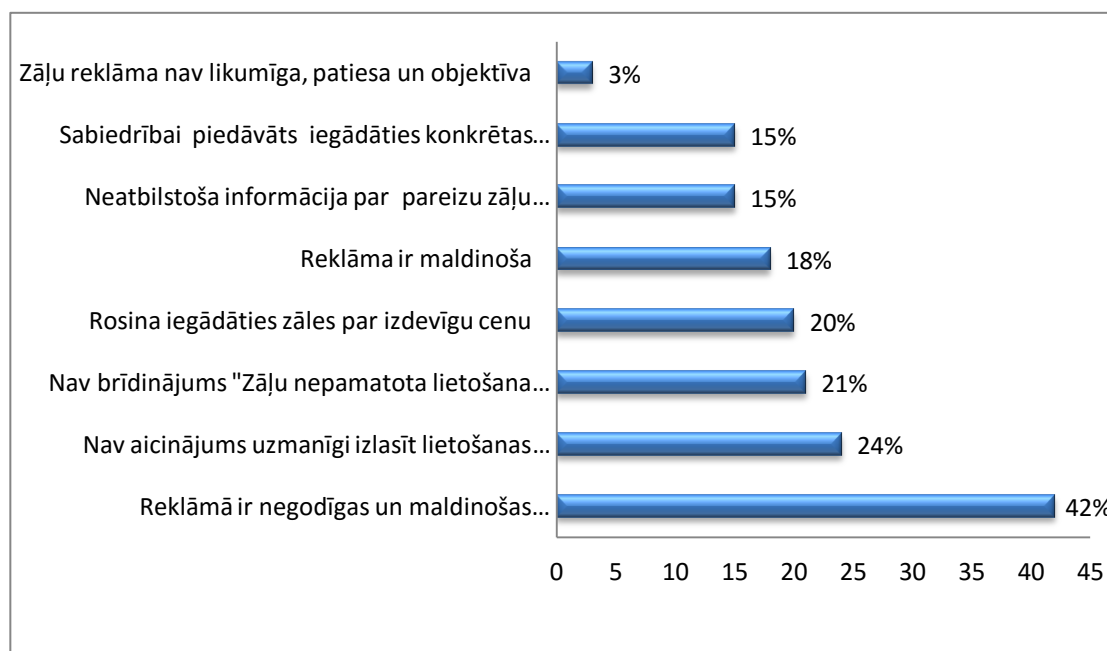
Attiecībā uz objektiem, kuros veicama plānveida reklāmas uzraudzība, ir noteiktas zāļu reklāmas riska grupas, kurām nepieciešama pastiprināta uzraudzība un kontrole:

- pēc zāļu reklāmas mērķauditorijas (sabiedrībai paredzētā reklāma, speciālistiem paredzētā reklāma) - sabiedrībai paredzētā reklāma ietilpst augstāka riska grupā, jo sabiedrības locekļi atšķirībā no speciālistiem mazāk kritiski spēj izvērtēt sniegto informāciju par zālēm;

- pēc zāļu reklāmas mērķauditorijas lieluma - zāļu reklāma, kas pieejama plašākai auditorijai (internets, televīzija un citi masu informācijas līdzekļi) ietilpst augstākā riska grupā.

36. attēls. Plānveida kontroļu sadalījums objektos, kuros izplata zāļu reklāmu

37. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības plānveida kontrolēs zāļu reklāmā

Zāļu reklamēšanas pārkāpumi ir:

- sabiedrībai paredzētajā zāļu reklāmā;
- interneta vietnēs, kurās konstatē neregistrētu recepšu zāļu izplatīšanu;

– negodīga un maldinoša komercprakse - patērētājiem tiek izplatīta informācija piedēvējot produktam zālēm līdzvērtīgas īpašības.

Ja Inspekcija, konstatē zāļu reklāmas neatbilstību, tad, izvērtējot konstatētā pārkāpuma raksturu un iespējamo ietekmi, tā pieņem vienu no Reklāmas likuma vai Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā minētajiem pienākumiem – uzdod noteiktā termiņā nodrošināt reklāmas vai komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām, ierosināt, lai reklāmas devējs vai reklāmas izplatītājs rakstveidā apņemas noteiktajā termiņā novērst konstatētos pārkāpumus vai izbeigt lietu izsakot aizrādījumu.

Gadījumos, kad tiek izplatītas neregistrētas zāles neatļautās vietās, tajā skaitā interneta vietnēs, vai izplatīti produkti, kuriem tiek piedēvētas ārstnieciskas īpašības, tiek piemērots administratīvais sods par neatļautu zāļu izplatīšanu.

Iesniegumu izskatīšana farmācijas jomā

Farmācijas jomā 2016. gadā izskatīti 98 iesniegumi no fiziskām un juridiskām personām. Pēc izvērtēšanas par pamatotiem atzīti 92 iesniegumi.

– **20 iesniegumi par zāļu izplatīšanas kārtības neievērošanu aptiekās.**

Iesniegumi bija par zāļu aprites kārtības neievērošanu:

- par receptu zāļu izsniegšanu,
- izsniegtas zāles ar beigušos derīguma termiņu;
- zāļu iepakojumā konstatēta neatbilstoša zāļu lietošanas instrukcija.

Izskatītas sūdzības par aptieku telpu, personālu, darba laiku un farmaceitisko aprūpi.

– **33 iesniegumi par negodīgu komercpraksi un zāļu reklāmas neatbilstību.**

Iesniegumos norādīts, ka sabiedrībai izplatītie reklāmas materiāli nav noformēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ka sabiedrībai tiek reklamētas receptu zāles vai arī neregistrētas zāles. Par maldinošas informācijas izplatīšanu veselības aprūpes speciālistiem un pacientiem.

– **31 iesniegums par kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto zāļu neesamību tirgū.**

– **5 sūdzības par zāļu cenām.** Iesniedzēji norādīja par nepamatoti augstajām zāļu cenām, tai skaitā par aptiekā izgatavotajām zālēm.

– **2 par zāļu izplatīšanas kārtības neievērošanu zāļu lieltirgotavā.** Izskatīta iesniegtā informācija par:

- neatbilstošu neregistrētu zāļu izplatīšanu;
- stacionārajām ārstniecības iestādēm uz sekundārā iepakojuma nenodrošina spiedogu vai pašlīmējošu etiķeti ar norādi „Iepakojums slimnīcai”.

– **1 neatbilstošu zāļu izplatīšana citos objektos.**

2.6. Paaugstināta riska subjektu uzraudzība

Darbības virziena uzraudzības mērķis ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto higiēnas un nekaitīguma prasību, infekcijas slimību profilakses un pretepidēmijas pasākumu izpildes valsts uzraudzību paaugstināta riska subjektos, uzraudzības rezultātā samazinot infekcijas slimību izplatības riskus sabiedrībā, panākot patērētāju veselībai drošu un nekaitīgu pakalpojumu sniegšanu, kā arī veicinot sabiedrības informētību par sabiedrības veselības jautājumiem.

Budžeta rezultatīvais rādītājs: inspekciju ar ievērotām normatīvo aktu prasībām plānotais īpatsvars – 68,5% (2014. gadā un 2015. gadā – 68,5%), pārskata periodā tas sasniedza 69,5% (2014. gadā – 59,7%, 2015. gadā – 69,6%).

Inspekcijas uzraudzībā 2016. gadā bija 6208 paaugstināta riska subjekti. Lai nodrošinātu valsts uzraudzību un kontroli paaugstināta riska subjektos, atbilstoši Inspekcijas 2016. gada uzraudzības darba plānam ieplānotais plānveida kontroļu skaits bija 2306 (2014. gadā – 2857, 2015. gadā – 2661), pārskata periodā veiktas 2344 (2014. gadā – 2800, 2015. gadā – 2740) plānveida kontroles, kas ir par 2% vairāk nekā plānots. No 2344 plānveidā kontrolētiem paaugstināta riska subjektiem 1240 (53%) objekti atbilst normatīvo aktu prasībām (2014. gadā – 39%, 2015. gadā – 54%), 645 objektos atskaites periodā neatbilstības novērstas (2014. gadā – 695, 2015. gadā – 796).

Inspekcija 2016. gadā veikusi 182 (2014. gadā – 167, 2015. gadā – 199) kontroles tikai pēc informācijas vai pieprasījuma saņemšanas (iedzīvotāju, juridisku personu iesniegumiem, citu iestāžu informācijas), papildus veiktas 585 (2014. gadā – 827, 2015. gadā – 811) priekšlikumu izpildes kontroles (turpmāk - PIK), kuru rezultātā un attālināti ar e-pakalpojumu starpniecību portālā www.latvija.lv atskaites periodā tika novērsti plānveida kontrolēs konstatētie normatīvo aktu prasību pārkāpumi.

Plānveida kontroļu skaita samazinājums 2015. gadā saistāms ar prioritāšu maiņu no paaugstināta riska subjektu uzraudzības uz iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzību – kā primārā tika izvirzīta dzeramā ūdens apgādes sistēmu kontrole. Savukārt plānveida kontroļu skaita samazinājums 2016. gadā, salīdzinot ar 2014. gadu, saistāms ar neplānotu un kritisku inspektoru skaita samazināšanos kontroles nodaļā, kuras uzraudzībā atrodas Rīgas reģionā esoši objekti. Tomēr jāatzīmē, ka uzraudzības darba plāns tika izpildīts.

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde	Plānots	Izpilde
		2014.gads		2015.gads		2016.gads	
Paaugstināta riska subjektu kontroles	Plānveida kontroļu skaits	2857	2800	2661	2740	2306	2344
Pārbaudes pēc saņemtas informācijas vai pieprasījuma	Pārbaužu skaits	100%	100% (167)	100%	100% (199)	100%	100% (182)

5. tabula. Paaugstināta riska subjektu uzraudzības rezultatīvie rādītāji

2.6.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.6.1.1. Bērnu uzraudzības un izglītības iestāžu kontrole

Ergonomikas vadlīnijas – Pamatojoties uz veiktajiem grozījumiem Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumu Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu" un Ministru kabineta 2002. gada 27. decembra noteikumu Nr. 610 „Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas, lai sniegtu informatīvu atbalstu izglītības iestādēm un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem bērniem drošu mēbeļu iegādei, Veselības inspekcija sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitātes aģentūru „Darba drošības un vides veselības institūts” un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir izstrādājusi rekomendācijas jeb vadlīnijas izglītības

iestāžu un bērnu uzraudzības pakalpojumu vietās paredzētām mēbelēm un publicē tās savā tīmekļa vietnē.

Veselības veicināšanas projekts - 2016. gada nogalē ir sākta Eiropas Sociālā fonda projekta „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” (turpmāk - Projekts) īstenošana. Projekta īstenotājs: Veselības ministrija. Projekts tiks realizēts saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 17. maija noteikumiem Nr. 310 „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.4. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumiem, jo īpaši nabadzības un sociālās atstumtības riska pakļautajiem iedzīvotājiem” 9.2.4.1. pasākuma „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” un 9.2.4.2. pasākuma „Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei” īstenošanas noteikumi.

Inspekcija saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu ar Veselības ministriju (Ministrijas līguma uzskaites Nr.01-33.3-5/2016, Inspekcijas līguma uzskaites Nr.2016/81) ir atbildīga par sekojošu Projekta darbību īstenošanu:

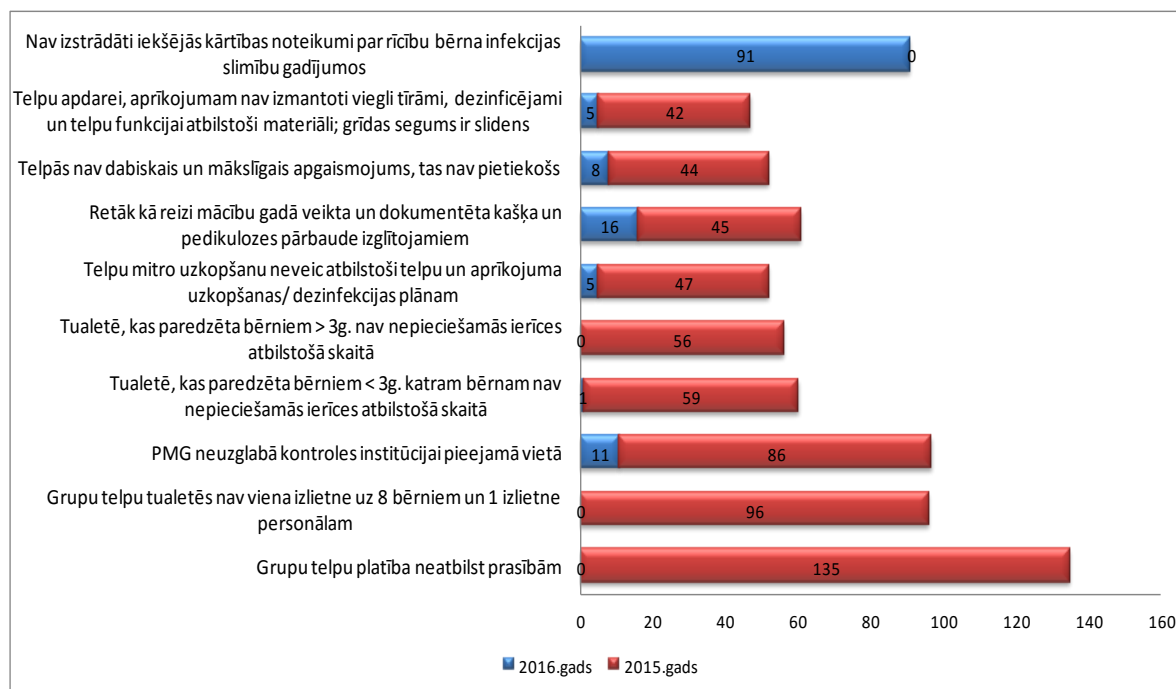
1. Nr. 6.1.16. „Izglītības iestāžu vides kvalitātes un drošuma pētījums”, iegūstot rezultātus par ventilācijas pietiekamību (pēc izmērītās ogļskābās gāzes (CO₂) koncentrācijas izglītības iestāžu mācību telpās nodarbību laikā, kā arī izvērtējot citus gaisa kvalitāti ietekmējošus rādītājus), tiks raksturota situācija Latvijas vispārizglītojošās skolās. Inspekcija veiks minēto rādītāju izpēti, rezultātu apkopošanu un nodošanu pētījuma dalībniekiem un sabiedrībai, kā arī uz pierādījumiem balstītu ieteikumu izstrādi veselīgas iekštelpu vides veicināšanai izglītības iestādēs.

2. Nr. 6.1.17. “Fiziskās aktivitātes veicinošas vides pētījums izglītības iestādēs”, kurā plānots izvērtēt vispārizglītojošo skolu infrastruktūru no fiziskās aktivitātes veicinošas vides viedokļa, novērtējot arī sporta stundu plānojumu, veicot sporta aktivitāšu zonas, tajā skaitā higiēnas telpu nodrošinājuma padziļinātu novērtēšanu, kā arī anonīmā aptaujā izvērtēt skolēnu higiēnas paradumus saistībā ar fiziskajām aktivitātēm skolā, t.sk. izvērtēt iespējamās barjeras (šķēršļus), kas kavē skolēnu fizisko aktivitāšu pieejamību izglītības iestādēs Latvijā. Balstoties uz iegūtajiem rezultātiem tiks izstrādāti ieteikumi barjeru (šķēršļu) mazināšanai, kas kavē fizisko aktivitāšu pieejamību izglītības iestādēs.

2.6.1.2. Pirmsskolas izglītības iestāžu (turpmāk – PII) kontrole, aptverot jaunizveidotas PII un PII, kurās iepriekš konstatētas un nav novērstas neatbilstības, vai kontrole nav veikta 2015.gadā

Inspekcijas uzraudzībā 2016. gadā bija 811 PII. Prioritātes ietvaros 2016. gadā tika ieplānota 151 kontrole PII. Kopumā Inspekcija veica 520 (2014. gadā – 651, 2015. gadā – 678) plānveida kontroles PII, neatbilstības normatīvo aktu prasībām konstatētas 247 (47%) plānveida kontrolēs (2014.g. – 83%, 2015.g. – 58%). Plānveida kontroles tika veiktas arī 148 PII, kas ir kā struktūrvienība vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēs – 93 (63%) PII tika konstatētas dažāda veida neatbilstības normatīvo aktu prasībām. Tika veiktas 106 PIK, lai pārliecinātos par kontrolē uzdoto veicamo pasākumu izpildi konstatēto pārkāpumu laicīgā novēršanā, tādējādi sekmējot optimālu dzīves vidi bērnu attīstībai, kas nerada riskus veselībai.

Neatbilstību samazinājums 2015. – 2016. gadā PII plānveida kontrolēs saistāms ar veiktajiem grozījumiem MK 17.09.2013. noteikumu Nr. 890 „Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu”, kas stājās spēkā 2015. gada 12. augustā, nosakot, ka prasības par telpu minimālo platību un sanitārtehnisko ierīču skaitu stājas spēkā ar 2020. gada 1. janvāri. Tualetē, kas paredzēta bērniem jaunākiem par 3 gadiem, vairs nav obligāti nepieciešami paliktņi kājām, duša ar lokanu vadu un sanitārā ierīce ar ūdens pievadu un noteku sēdpožu mazgāšanai, bet prasība par iekšējās kārtības noteikumu izstrādi PII par rīcību bērna infekciju slimību gadījumos ir spēkā no 2016. gada 1. janvāra.

38. attēls. Biežāk konstatēto prasību neatbilstību gadījumu skaiti PII veiktajās plānveida kontrolēs 2015. gadā un 2016. gadā

2.6.1.3. Pilna laika bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – BUPS) uzraudzība, izņemot BUPS, kur 2015.gadā veiktas kontroles. Kontroles veiktas BUPS, kas sniedz pakalpojumus vairāk kā 10 bērniem

Inspekcijas uzraudzībā 2016. gadā bija 27 pilna laika BUPS. Inspekcija 2016. gadā veica 11 (2014. gadā – 14, 2015. gadā – 18) plānveida kontroles BUPS, neatbilstības normatīvo aktu prasībām konstatētas 7 (2014. gadā – 14, 2015. gadā – 16) objektos. Tika veiktas 4 PIK, lai pārliecinātos par kontrolē uzdoto veicamo pasākumu izpildi konstatēto pārkāpumu laicīgā novēršanā, tādējādi sekmējot optimālu dzīves vidi bērnu attīstībai, kas nerada riskus veselībai. Biežākās neatbilstības BUPS bija saistītas ar darbinieku personas medicīnisko grāmatiņu (turpmāk - PMG) neesamību Inspekcijai pieejamā vietā un to, ka nav saņemts Inspekcijas novērtējums par higiēnas prasību ievērošanu.

2.6.1.4. Skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju kontrole

No 2016. gada 1. janvāra Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 693 „Kārtība, kādā skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu sniedzēji paziņo par saimnieciskās darbības uzsākšanu” nosaka, ka pirms tādas saimnieciskās darbības uzsākšanas (piemēram, SIA, IK, pašnodarbinātas personas), kas saistīta ar skaistumkopšanas (izmantojot fiziskās, fizikālās, ķīmiskās metodes), solārija, manikīra, pedikīra, friziera, publiskas lietošanas pirts, publiskas lietošanas peldbaseinu, kā arī tetovēšanas, skarifikācijas, permanentā grima,

mikropigmentācijas un pīrsinga pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumi), pakalpojuma sniedzējam jāiesniedz Inspekcijā iesniegums, paziņojot par saimnieciskās darbības uzsākšanu. Minētais iesniegums jāiesniedz arī tiem pakalpojumu sniedzējiem, kas pakalpojumu sniedz izbraucot pie klienta vai savā dzīvesvietā, kā arī visiem tiem, kas savu darbību uzsākuši pirms 2016. gada 1. janvāra un nepaspēja iesniegt iesniegumu Inspekcijā līdz 2016. gada 1. martam.

2016. gadā paziņojumus iesniegušas vairāk kā 800 juridiskas personas un 2500 fiziskas personas. Paziņojumu sistēmas ieviešana sekmē uzraudzības procesa īstenošanu. Inspekcijai paziņojušo skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts tiek publicēts arī Inspekcijas tīmekļvietnē, kas tiek aktualizēts reizi mēnesī un, ja Inspekcija kontroles laikā pakalpojumu sniegšanas vietā konstatēs būtiskus higiēnas un epidemioloģiskās drošības prasību pārkāpumus (objekta darbības apturēšana), informācija tiks publicēta šajā sarakstā.

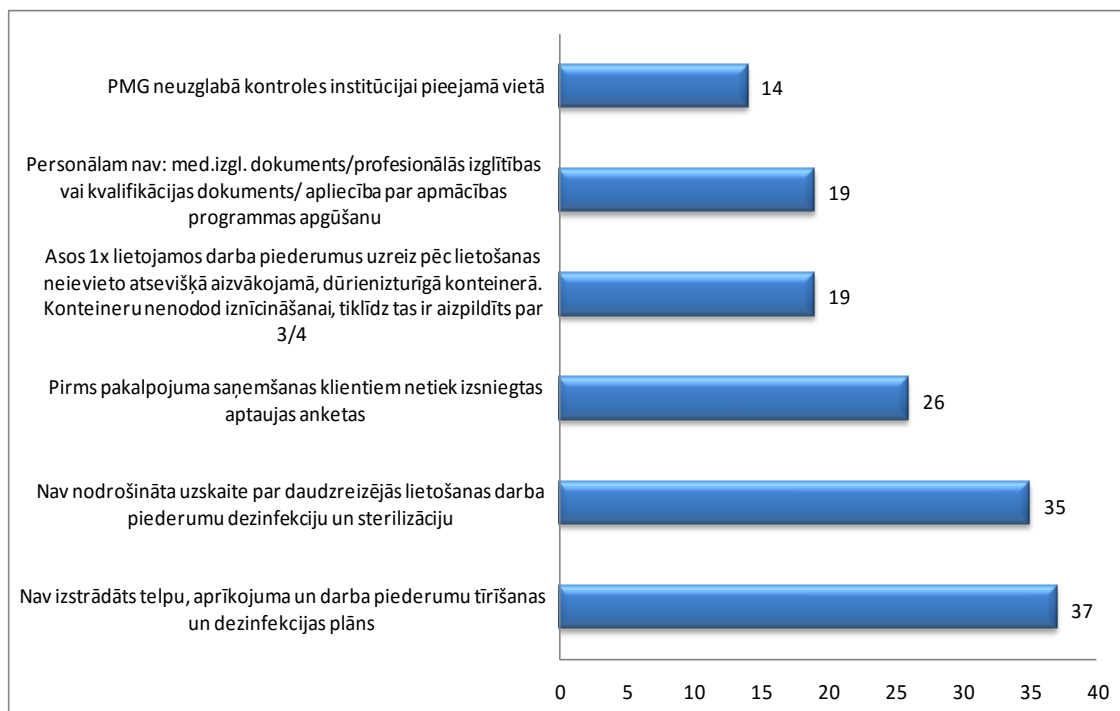
2.6.1.4.1. Skaistumkopšanas iestāžu kontrole, aptverot jaunās uzraudzības iestādes, iestādes ar paziņotiem jauniem pakalpojumu veidiem un iestādes, kur kontrole nav veikta no 2014.gada

Inspekcijas uzraudzībā 2016. gadā bija 2319 skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju objekti (skaistumkopšanas saloni, frizētavas, kosmētiskie kabineti). Prioritātes ietvaros 2016. gadā tika ieplānotas 623 kontroles skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju objektos. Inspekcija 2016. gadā veica 695 plānveida kontroles (2014. gadā – 595, 2015. gadā – 686) skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju objektos. Neatbilstības normatīvo aktu prasībām konstatētas 307 (44%) objektos (2014. gadā – 55%, 2015. gadā – 47%). Tika veiktas 254 PIK, lai pārliecinātos par kontrolē uzdoto veicamo pasākumu izpildi konstatēto pārkāpumu laicīgā novēršanā, samazinot infekcijas slimību izplatīšanās draudus pakalpojumu saņēmēju vidū. No plānveidā kontrolētiem skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju objektiem 24% (2014. gadā – 28%, 2015. gadā – 23%) tika konstatētas neatbilstības saistībā ar epidemioloģiskās drošības jomu (darba instrumentu komplektu skaits, to tīrīšana, dezinfekcija un sterilizācija).

2.6.1.4.2. Visu tetovēšanas un pīrsinga pakalpojumu sniedzēju kontrole

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā jauns normatīvais akts par higiēnas prasībām tetovēšanas, mikropigmentācijas, permanentā grima, skarifikācijas un pīrsinga pakalpojumiem – Ministru kabineta 14.04.2015. noteikumi Nr. 182 „Noteikumi par higiēnas prasībām tetovēšanas un pīrsinga pakalpojumu sniegšanai un speciālajām prasībām tetovēšanas līdzekļiem”.

Inspekcijas uzraudzībā 2016. gadā bija 46 tetovēšanas un pīrsinga saloni. Prioritātes ietvaros 2016. gadā tika ieplānotas >14 tetovēšanas un pīrsinga salonu kontroles. Inspekcija 2016. gadā veica 26 plānveida kontroles objektos. Neatbilstības normatīvo aktu prasībām konstatētas 23 tetovēšanas un pīrsinga salonos. Tika veiktas 18 PIK, lai pārliecinātos par kontrolē uzdoto veicamo pasākumu izpildi konstatēto pārkāpumu laicīgā novēršanā, samazinot infekcijas slimību izplatīšanās draudus pakalpojumu saņēmēju vidū. Biežākās neatbilstības tetovēšanas un pīrsinga salonos bija saistītas ar tīrīšanas un dezinfekcijas plāna izstrādi, uzskaiti par darba piederumu dezinfekciju un sterilizāciju un aptaujas anketu izsniegšanu klientiem pirms pakalpojuma saņemšanas.

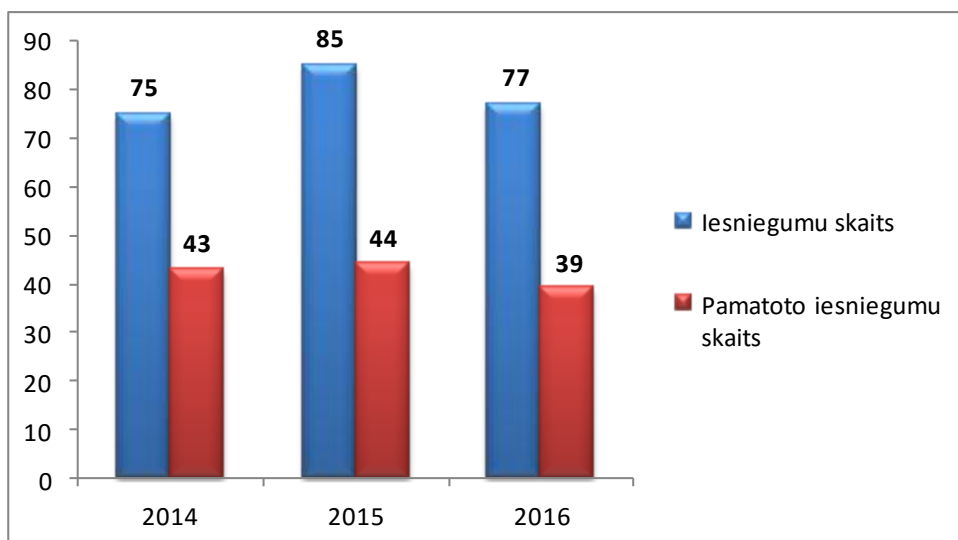

39. attēls. Biežāk konstatēto prasību neatbilstību gadījumu skaiti tetovēšanas un pīrsinga salonos veiktajās plānveida kontrolēs 2016. gadā

Inspekcijas izskatītie epidemiologu ziņojumi un iesniegumi par neatbilstībām paaugstināta riska subjekts

Inspekcija 2016. gadā saņēma 27 Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk - SPKC) ziņojumus par grupveida saslimšanas gadījumiem (2014. gadā un 2015. gadā – 20 gadījumi katru gadu): 1 ziņojumu par saslimšanu sociālās aprūpes iestādē ar akūtu zarnu infekciju (turpmāk - AZI), 24 ziņojumus par saslimšanu PII ar AZI un (4) salmonelozi, vienu ziņojumu par saslimšanu vispārējās izglītības iestādē ar AZI un 1 ziņojumu par saslimšanu pilna laika BUPS ar salmonelozi. Izskatot saņemtos ziņojumus, Inspekcija veica kontroles 26 objektos, lai pārliecinātos par higiēnas prasību ievērošanu un epidemiologa uzdoto pasākumu un ierobežojumu izpildi. Apskatot datus dinamikā, novērojams saslimšanas gadījumu ar salmonelozi pieaugums bērnu uzraudzības un izglītības iestādēs – 2016. gadā tika saņemti 5 SPKC ziņojumi par grupveida saslimšanas gadījumiem ar salmonelozi, 2015. gadā – 2, bet 2014. gadā – 0. Pamatā šie gadījumi saistīti ar higiēnas prasību pārkāpumiem pārtikas aprites un ēdināšanas jomā.

Inspekcija 2016. gadā izskatīja 77 iesniegumus (2014. gadā – 75, 2015. gadā – 85) par higiēnas noteikumu pārkāpumiem sabiedrības veselības jomā, no tiem 39 bija pamatoti (2014. gadā – 43, 2015. gadā – 44). Inspekcija izskatīja arī 45 iesniegumus (2014. gadā – 23, 2015. gadā – 38) par grauzēju un/vai insektu esamību objektos un teritorijās, no tiem 33 iesniegumi bija pamatoti (2014. gadā – 12, 2015. gadā – 22).

40. attēls. Saņemto un pamatoto iesniegumu skaits par higiēnas noteikumu pārkāpumiem sabiedrības veselības jomā

2.7. Iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzība

Darbības virziena uzraudzības mērķis ir nodrošināt veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzību un sabiedrības informēšanu par veselības riska faktoriem, sniedzot higiēnas novērtēšanas atzinumus, īstenojot dzeramā ūdens, peldvietu ūdens valsts monitoringu un veicot uzraudzību dzeramā ūdens apgādes sistēmās un peldvietās, nodrošinot eksperta funkciju ķīmiskās drošības jomā, gatavojot informatīvus materiālus par vides faktoru ietekmi uz veselību, tādējādi veicinot veselīgu un drošu dzīves un darba vidi un paaugstinot iedzīvotāju informētību par vides faktoru ietekmi uz veselību un par to novēršanas un veselības profilakses pasākumiem.

Pie iedzīvotāju veselību ietekmējošiem faktoriem pieskaitāmi tādi faktori kā dzeramais ūdens, peldvietu ūdens, saimnieciskās darbības iekārtu un satiksmes radītais akustiskais troksnis dzīvojamo un publisko ēku telpās, elektromagnētiskais starojums.

Septītā darbības virziena izpildes rezultatīvais rādītājs ir iedzīvotāju īpatsvars (vismaz 85%), kas saņem normatīviem atbilstošu dzeramo ūdeni. Kopš 2010. gada vērojama īpatsvara pieauguma tendence (2014. gadā – 83%. 2015. gadā – 81%. 2016. gadā – 85%).

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Izpilde 2014.gads	Izpilde 2015.gads	Izpilde 2016.gads
Plānveida kontroles publiskās dzeramā ūdens apgādes objektos	Plānveida kontroļu skaits	516	683	638
Plānveida kontroles peldvietās	Plānveida kontroļu skaits	53	49	40
Dzeramā ūdens monitoringa nodrošināšana	Laboratoriski testēto paraugu skaits	217	207	205
Peldvietu ūdens monitoringa nodrošināšana	Laboratoriski testēto paraugu skaits	270	277	280

6. tabula. 7. darbības virziena rezultatīvie rādītāji

Publisko dzeramā ūdens apgādes objektu plānveida kontroļu skaita izmaiņas pa gadiem ir saistītas ar ūdensapgādes sistēmu uzraudzības prioritātēm, kas 2015. gadā bija saistāmas ar atsevišķu dzeramā ūdens parametru pārejas perioda beigām 2015. gada 31.

decembrī. Tāpat arī peldvietu plānveida kontroļu skaita pakāpenisks samazinājums 2014. - 2016.gadā saistāms ar to, ka 2014. gada uzraudzības programmā kā prioritārie objekti bija noteiktas visas oficiālās peldvietas un peldsezonas laikā katra no tām tika apsekota, turpretī pēdējos divus gadus, izanalizējot kopējo peldvietu atbilstības stāvokli, mainot kritērijus, prioritāri apsekojamo peldvietu skaits samazinājās, līdz ar to mazāks kļuva arī kontrolēto peldvietu skaits. Peldvietu monitoringa ietvaros ņemto paraugu skaita palielināšanās saistīta ar jaunu peldvietu iekļaušanu oficiālo peldvietu sarakstā gan 2015., gan 2016. gadā. Dzeramā ūdens monitoringa ietvaros laboratoriski testēto paraugu skaits ik gadu ir mainīgs, jo mainās pa ūdensapgādes sistēmām piegādātā ūdens daudzums un patērētāju skaits teritorijā, kas ir kritēriji auditmonitoringam pakļauto ūdensapgādes objektu izvēlei.

Biomonitorings – ar 2014. gada 26. marta Ministru kabineta rīkojumu Nr. 130 tika apstiprinātas Vides politikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam, kurās paredzēti vairāki uzdevumi vides veselības jomas attīstībai Latvijā, t.sk. cilvēku biomonitoringa programmas izstrādāšana un tā uzsākšana pilotprojektu veidā. Kā viena no atbildīgajām institūcijām šo uzdevumu koordinēšanā ir Inspekcija. Ministrijas uzdevumā Inspekcija izstrādāja Cilvēku biomonitoringa padomes nolikumu, kas tika apstiprināts ar Veselības ministrijas rīkojumu un padome savu darbību uzsāka 2016. gada nogalē. Biomonitoringa būtība ir novērtēt ķīmisko vielu reālo iedarbību uz cilvēkiem, turklāt no kombinētajiem avotiem, atklāt lielākajai ekspozīcijai pakļautās iedzīvotāju grupas, saistīt dažādu ķīmisko vielu palielinātas koncentrācijas organismā ar noteiktām saslimšanām un/vai funkcionāliem traucējumiem, kā arī novērtēt ķīmisko vielu lietošanas ierobežošanas vai aizliegšanas pasākumu sekmes.

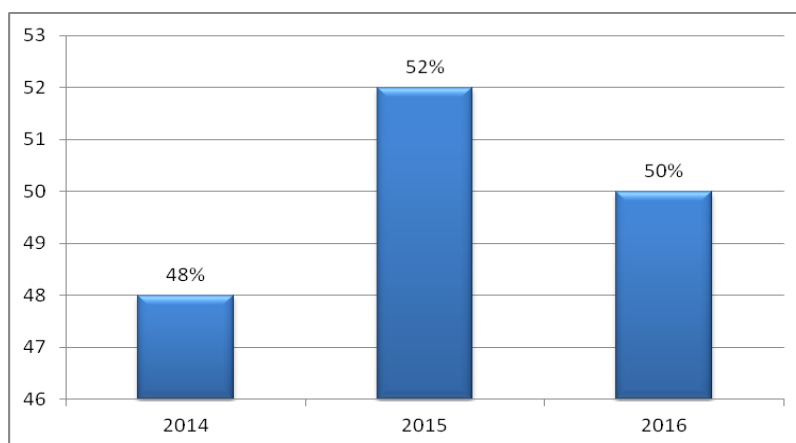
2.7.1. Uzraudzības prioritātes 2016. gadā

2.7.1.1. Ūdensapgādes sistēmu uzraudzība un kontrole

2016. gadā uzraudzības ietvaros prioritāras ir ūdensapgādes sistēmas (turpmāk – ŪAS), kurām īpašo normu piešķiruma beigu termiņš 2015. – 2016. gadā un nav pierādījumu, ka tiks panākta atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte, ŪAS, kurās 2014. – 2015. gada plānveida kontrolēs tika konstatētas neatbilstības un nav pierādījumu, ka attiecīgās neatbilstības ir novērstas, kā arī tās ŪAS, kurās 2015. gada auditmonitoringa ietvaros konstatēti dzeramā ūdens rādītāju robežvērtību pārsniegumi. 2016. gadā noslēgusies ŪAS objektu reģistra inventarizācija, ieviešot vienotu pieeju ŪAS nosaukumu veidošanā.

2016. gadā notika aktīvs darbs pie Dzeramā ūdens monitoringa informācijas sistēmas moduļa ieviešanas Valsts uzraudzības informācijas sistēmas (turpmāk – VUIS) vidē ERAF projekta “E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība” ietvaros. VUIS Laboratoriju izmeklējumu modulis ietver kārtējā un audita monitoringa programmu un rezultātu (testēšanas pārskatu) ievadi, saņemto testēšanas pārskatu datu un ŪAS informācijas (piem., vidējais ūdens daudzums, patērētāju skaits) apstrādi VUIS vidē.

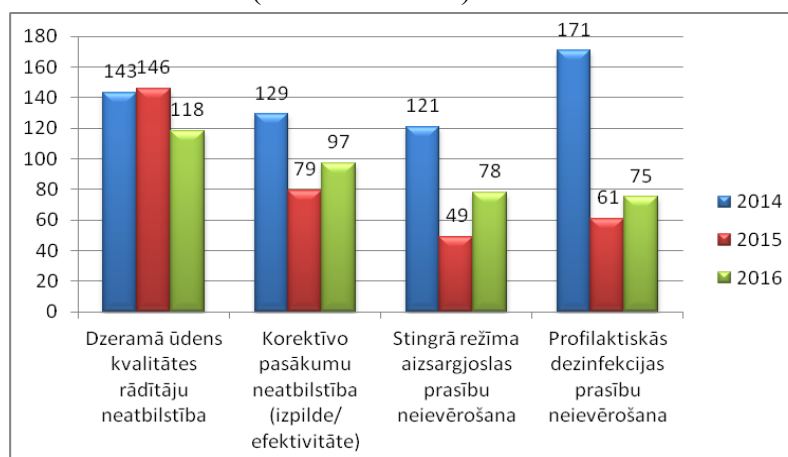
2016. gada uzraudzības darba plānā bija paredzētas 620 plānveida kontroles, pārskata periodā veiktas 638 (2014. gadā – 516, 2015. gadā – 683) plānveida kontroles, kas ir par 3% vairāk nekā tika plānots. No visām plānveida kontrolētajām ūdensapgādes sistēmām, 321 (50,3%) pilnībā atbilst normatīvu prasībām, bet 317 ŪAS (49,7%) tika konstatētas atsevišķas neatbilstības un uzdoti veicamie pasākumi. Salīdzinot ar 2014.un 2015. gadu, atbilstošo ŪAS īpatsvars būtiski neatšķiras (skatīt 40. attēlu).

41. attēls. Plānveida kontrolēs konstatēto atbilstošo ūdensapgādes sistēmu īpatsvars 2014.-2016. gadā (%)

Papildus 2016. gadā Inspekcija veica 61 priekšlikumu izpildes kontroles (2014. gadā – 53, 2015. gadā – 68), kuru rezultātā un attālināti ar e-pakalpojumu starpniecību portālā www.latvija.lv atskaites periodā tika novērsti plānveida kontrolēs konstatētie normatīvo aktu prasību pārkāpumi 105 objektos.

2016. gadā plānveida kontrolēs visbiežāk tika konstatētas neatbilstības par dzeramā ūdens kvalitāti (118 neatbilstības), korektīvo pasākumu izpildi/rezultatīvitāti (97 neatbilstības), stingrā režīma aizsargjoslas iezogojumu (78 neatbilstības), profilaktiskās dezinfekcijas efektivitātes kontroli (75 neatbilstības) – 41. attēls.

42. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības 2014.-2016. gadā, skaits

Ik gadu biežākā neatbilstību grupa ir saistīta ar dzeramā ūdens kvalitāti un tā nekaitīguma prasību ievērošanu. Pārskata periodā ir vērojama pozitīva tendence. 2015. – 2016. gadā būtiski ir samazinājušās neatbilstības, kas saistītas ar profilaktisko dezinfekciju. Tas izskaidrojams ar to, ka 2013. – 2014. gadā uzraudzības jomā tika akcentēta dezinfekcijas nozīme ūdens kvalitātes nodrošināšanai, pastiprināti tika skaidrotas prasības, pieaicinot jomas speciālistus.

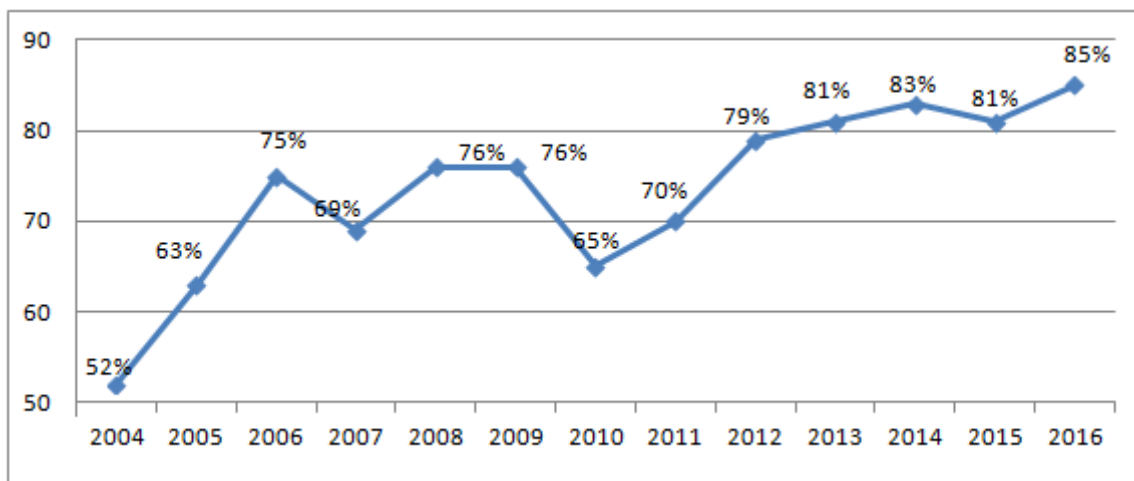
Atzinumi par dzeramā ūdens īpašo normu piemērošanu 2016. gadā izsniegti 26 ūdensapgādes sistēmām. Uz 2016. gada 31. decembri īpašās normas ir spēkā 58 ŪAS, tostarp 23 ŪAS – pirmā reize, 19 ŪAS – otrā reize, 16 ŪAS – trešā reize. 2016. gadā īpašo normu piemērošanas termiņš beidzās 54 ŪAS. Inspekcijas veikto kontroļu rezultāti liecina, ka 32 ŪAS ir panākta atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte, 15 ŪAS turpinās korektīvo pasākumu īstenošana, bet 7 ŪAS ir piešķirtas atkārtotas īpašās normas.

Inspekcija 2016. gadā izskatīja 18 iesniegumus (2014. gadā – 25, 2015. gadā – 36) par nekvalitatīvu dzeramo ūdeni, 10 iesniegumi tika atzīti par pamatotiem, kopumā to izskatīšanai tika veiktas 23 kontroles un paņemti 22 ūdens paraugi.

Inspekcija 2016. gadā ir saņēmusi 8 SPKC ziņojumus par legionelozes gadījumu epidemioloģisko izmeklēšanu (2014. gadā – 18, 2015. gadā – 8). 5 gadījumos *Legionella* baktērija konstatēta daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās Rīgā un Valmierā, 3 gadījumos – viesnīcās Rīgā, Daugavpilī un Liepājā. Izskatot saņemtos ziņojumus, Inspekcija savas kompetences ietvaros uzraudzījusi noslēguma dezinfekcijas pasākumu izpildi un to efektivitāti.

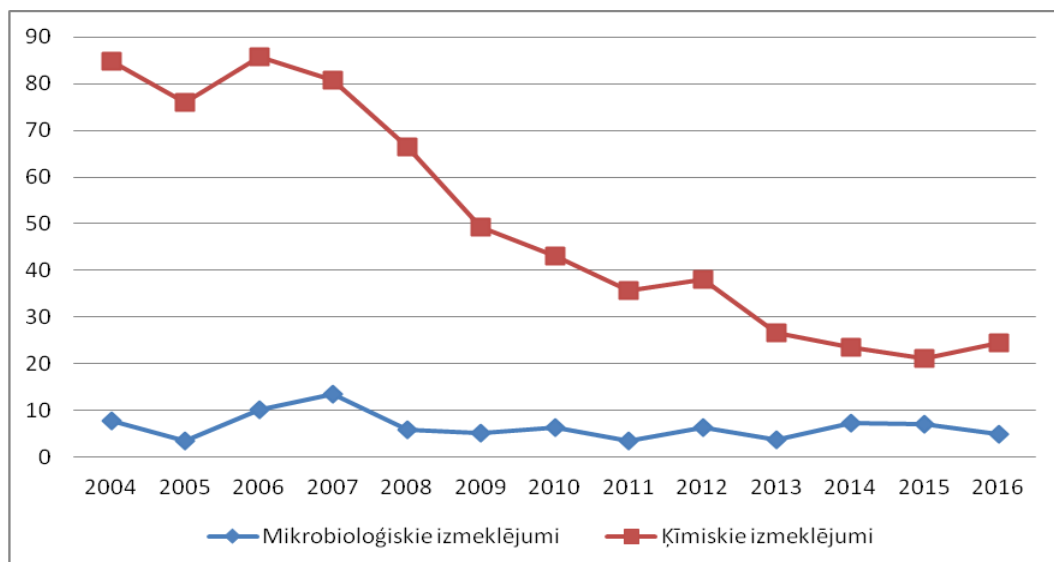
2.7.1.2. Dzeramā ūdens auditmonitoringa īstenošana

2016. gadā valsts auditmonitoringa ietvaros laboratoriski pārbaudīta dzeramā ūdens kvalitāte 154 ŪAS. Izvērtējot pārskata gada auditmonitoringa rezultātus, lielākā daļa (85%) Latvijas iedzīvotāju saņem dzeramo ūdeni, kura sastāvā netika konstatēts neviena rādītāja pieļaujamās koncentrācijas pārsniegums (skatīt 42. attēlu). Kopš 2010. gada stabili pieaug iedzīvotāju īpatsvars, kam piegādātais ūdens atbilst visām nekaitīguma un kvalitātes prasībām.

43. attēls. Iedzīvotāju īpatsvars (%), kam piegādā atbilstošas kvalitātes dzeramo ūdeni 2004.-2016. gadā

2016. gadā laboratoriski izmeklēto ūdens paraugu neatbilstība pēc ķīmiskajiem kontrolrādītājiem, salīdzinot ar 2015. gadu, ir palielinājusies no 14% līdz 19,5%. Tomēr tas neliecina par ūdens kvalitātes pasliktināšanos. Novērotā situācija ir izskaidrojama ar dzeramā ūdens kvalitātes rādītāju maksimāli pieļaujamo normu robežvērtību izmaiņām. No 2016. gada 1. janvāra saskaņā ar Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumiem Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (turpmāk - Noteikumi Nr. 235) ir beidzies pārejas periods pagaidu maksimālajām normām atsevišķiem dzeramā ūdens kvalitātes rādītājiem (dzelzs un mangāns), kas tika piemērotas ūdensapgādes sistēmās apdzīvotās vietās, kurās iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10 tūkstošiem iedzīvotāju. No visām auditmonitoringa programmā iekļautajām ūdensapgādes sistēmām aptuveni divas trešdaļas apgādā ar dzeramo ūdeni apdzīvotās vietās mazāk par 10 tūkstošu iedzīvotāju. Līdz ar to 70% paraugu 2016. gadā tika piemērota stingrāka robežvērtība dzelzs un mangāna rādītājiem nekā iepriekšējos gados. Dzeramā ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes dinamika vairākus gadus svārstās 5,0-7,0% robežās no neatbilstošiem paraugiem (skatīt 43. attēlu).

44. attēls. Dzeramā ūdens kvalitātes standartiem neatbilstošo paraugu īpatsvara dinamika (%) pēc ķīmiskajiem un kopējiem mikrobioloģiskajiem rādītājiem 2004.-2016. gadā.

Dzeramā ūdens radioaktīvo vielu rādītāju monitoringa ietvaros 2016. gadā valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” ir veikusi vienreizēju apsekojumu, lai novērtētu radona koncentrāciju dzeramajā ūdenī¹. Pētījumā secināts, ka radona koncentrācija it visur Latvijā ir normas robežās. Visaugstākais radona līmenis (40 Bq/l) konstatēts Madlienā, citur vidēji ir 21 Bq/l (norma 100 Bq/l). Turpmāk radioaktivitātes monitorings veicams no jauna izveidotajos dzeramā ūdens ieguves avotos un ūdens ieguves vietās, ja tirdzniecībai paredzētu dzeramo ūdeni pilda pudelēs vai citos traukos.

Likumdošanas aktualitātes dzeramā ūdens jomā

Šobrīd tiek pārstrādāti Noteikumi Nr. 235, lai pārņemtu prasības no Komisijas 2015. gada 6. oktobra Direktīvas 2015/1787, ar ko groza II un III pielikumu Padomes Direktīvā 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti. Jaunie noteikumi paredz jaunu pieeju dzeramā ūdens parametru izvēlē un atšķirīgus izmeklējumu nosacījumus, kā arī ievieš riska novērtēšanas pieeju (Ūdens drošības plānus). Grozījumi nacionālajā likumdošanā ir jāpārņem līdz 2017. gada 27. oktobrim, par to atbildīga ir Zemkopības ministrija. Lai atvieglotu Direktīvas prasību piemērošanu Latvijas apstākļiem, Rīgas Tehniskā universitāte 2017. gadā veiks pētījumu par riska novērtēšanas ietvara un Ūdens drošuma plānu vadlīniju adaptāciju Latvijas ūdensapgādes sistēmu apstākļiem.

2.7.1.3. Peldvietu uzraudzība

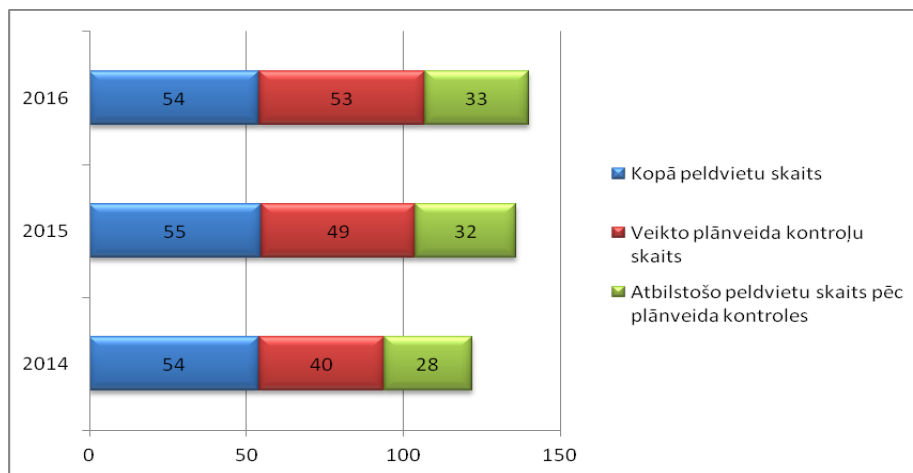
2016. gadā uzraudzības ietvaros prioritāte tika dota tām peldvietām, kurām 2015. gada peldsezonā plānveida kontrolēs bija konstatētas neatbilstības un kurās nebija veikta kontrole iepriekšējā peldsezonā, kā arī tām peldvietām, kuras iekļautas oficiālo peldvietu sarakstā sākot no 2013. gada.

2016. gadā Inspekcijas uzraudzībā bija 56 valsts oficiāli atzītas peldvietas, kurās uzraudzības programmas ietvaros tika veiktas kontroles, kā arī veikts ūdens kvalitātes monitorings. 2016.gada peldsezonā Inspekcija kopā veikusi 41 peldvietu apsekojumu, lai izvērtētu, kā tiek ievērotas prasības, kas peldvietām izvirzītas Ministru kabineta noteikumos. Veiktas 40 peldvietu plānveida kontroles, tai skaitā pēdējo trīs gadu laikā no jauna

¹ LVĢMC, Radona koncentrācijas noteikšana dzeramā ūdens paraugos, <http://lvgmc.lv/lapas/vide/udens/radons-dzeramaja-udeni/radons-dzeramaja-udeni?id=2185&nid=1080>

izveidotajās 9 peldvietās un peldvietās, kurās iepriekšējā peldsezonā plānveida kontrolēs tika konstatētas neatbilstības. Vienā peldvietā tika veikta atkārtota kontrole priekšlikumu izpildes pārbaudei.

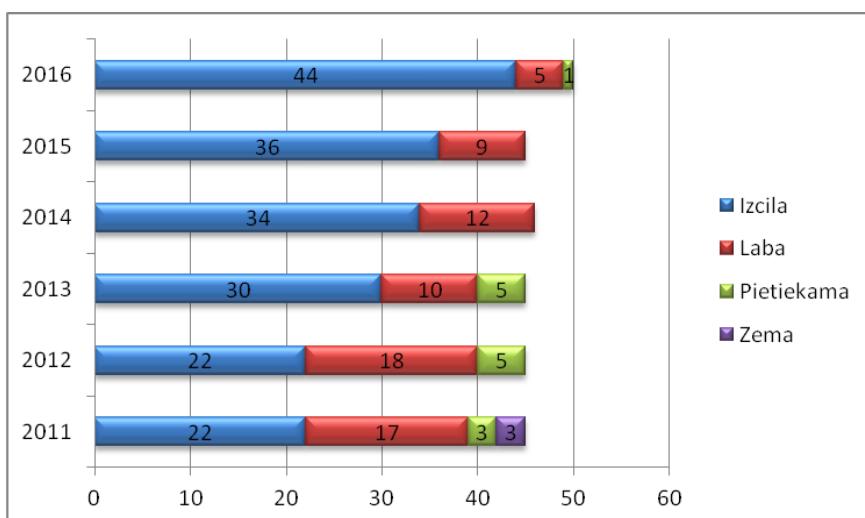
2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, bija lielāks īpatsvars peldvietu, kurās pirmreizēji apsekojot peldvietu plānveida kontrolē netika konstatēti nekādi pārkāpumi – 70% (2015. gadā 65%).

45. attēls. Kopējais peldvietu atbilstības statuss pēc 2016. gada peldsezonā veiktajām pārbaudēm salīdzinājumā ar 2014. un 2015. gadu

Tāpat kā iepriekšējos gados, visvairāk peldvietu apsaimniekotājiem tika norādītas nepilnības saistībā ar peldvietās izvietoto informāciju – 53% gadījumu no visiem pārkāpumiem. Pārkāpumi, kas saistīti ar peldvietu uzturēšanas prasību neievērošanu veido 40% no konstatētajām nepilnībām. Biežākais pārkāpums minētajā prasību grupā – nav peldvietas norobežojums ar bojām.

Peldsezonā monitoringa programmas ietvaros tika paņemti 280 ūdens paraugi. Ieteikums nepeldēties mikrobioloģiskā piesārņojuma dēļ tika noteikts vienu reizi Šūņu ezera peldvietā. Visu peldvietu ilglaicīgā kvalitāte pēc 2013. – 2016. gada peldsezonu datiem atbilst obligātajām kvalitātes prasībām. Nevienai no peldvietām netika noteikta zema kvalitāte. Kopumā peldvietu īpatsvars atbilstoši peldūdens kvalitātes ilgtermiņa novērtējuma kategorijām ir – 88% izcila, 10% laba un 2% pietiekama. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ūdens kvalitāte turpina uzlaboties.

46. attēls. Peldvietu ūdens ilglaicīgās kvalitātes dinamika 2011. – 2016. gads

2.7.1.4. Iesniegumu izskatīšana par troksni un elektromagnētisko lauku

Inspekcija 2016. gadā ir izskatījusi 95 fizisko un juridisko personu iesniegumus (2014. gadā – 96, 2015. gadā – 77) par vides troksni dzīvojamās telpās un apdzīvotās teritorijās. Salīdzinot ar 2015. gadu, sūdzību skaits ir pieaudzis, bet, izvērtējot arī 2014. gada datus, saglabāties iepriekšējā līmenī. Inspekcija ir panākusi pozitīvu pienesumu un reālu rīcību iekārtu (ieskaitot ventilācijas, saldēšanas iekārtas, kompresorus un liftus) radītā trokšņa gadījumu novēršanā telpās, ja skaidri identificējams trokšņa avots un tā īpašnieks. Vides trokšņa iesniegumu gadījumā veikti 14 laboratoriskie mērījumi, no kuriem 8 gadījumos ir konstatēti trokšņa līmeņa pārsniegumi. Papildus kontrolēs veiktajām darbībām, Inspekcija ir iesaistījusi trokšņa jautājumu risināšanā, iesaistoties gan Rīgas domes, gan VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” organizētajās darba grupās, kā arī ierosinājusi veikt izmaiņas trokšņa jautājumu regulējošos normatīvajos aktos

Inspekcija 2016. gadā ir uzklauzījusi vairāku iedzīvotāju bažas par elektromagnētiskā starojuma (turpmāk – EML) apdraudējumu un sniegusi konsultācijas par EML ietekmi uz veselību un laboratorisko mērījumu iespējām, kā arī izskatījusi divus iesniegumus. Papildus tam Inspekcija piedalās EML jomas sakārtošanā, sniedzot priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidei par nejonizējošā EML starojuma robežvērtību noteikšanu un novērtēšanas kārtību.

2.7.1.5. Publisko pakalpojumu sniegšana, palielinot maksas pakalpojumu īpatsvaru

Inspekcija pēc juridiskas vai fiziskas personas pieprasījuma, ņemot vērā ārējo normatīvo aktu prasības un vispārējās higiēnas normas, sniedz publiskos pakalpojumus - higiēnisko novērtēšanu būvniecības jomā, objektu, pakalpojumu, vides faktoru (troksnis, elektromagnētiskais starojums, ūdens kvalitāte) un atsevišķu grupu nepārtikas produktu higiēnisko novērtēšanu. Līdz ar Ministru kabineta 02.09.2014. noteikumu Nr. 529 „Ēku būvnoteikumi” stāšanās spēkā Inspekcijas atzinums ir nepieciešams, ja nododamajai ēkai vai tās daļai normatīvajos aktos ir izvirzītas obligātās higiēnas prasības, kā arī gadījumā, ja nodod ekspluatācijā trešās grupas ēku vai tās daļu. Inspekcijas sniegto publisko pakalpojumu būtība ir izvērtēt iespējas sabiedrībai nodrošināt drošu un nekaitīgu dzīves un darba vidi. Inspekcija nepieņem lēmumus un neizdod dokumentus par darbības atļaušanu vai aizliegšanu, bet gan tikai sagatavo atzinumus ar slēdzieniem, kuri nepieciešami lēmumu pieņemšanas institūcijām (pašvaldībām u.c.).

Būvniecības aktivitāte lielā mērā ir atkarīga no attiecīgā reģiona ekonomiskās izaugsmes, tomēr liela loma ir arī Inspekcijas reģionālo kontroļu nodaļu speciālistu spējai sevi pierādīt kā labus padomdevējus vietējām pašvaldībām higiēnas jautājumos būvniecības jomā. Kā izmaiņas 2016. gadā atzīmējama Inspekcijas autotransporta (iepriekš klientu autotransports) izmantošana publisko pakalpojumu sniegšanā Higiēnas novērtēšanas un monitoringa nodaļā, kas nodrošina pakalpojumu sniegšanu Rīgā un Rīgas reģionā, tādējādi mazinot korupcijas un interešu konflikta risku Inspekcijā.

Kopumā 2016. gadā sagatavoti vairāk kā 8000 dažādi dokumenti (atzinumi, novērtējumi, nosacījumi, saskaņotas programmas) higiēnas novērtēšanas jomā. No tiem atzinumi – 4500, kas ir apjoma ziņā līdzīgi kā iepriekšējos kalendārajos gados. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, vērojama tendence samazināties par maksu izsniegto atzinumu īpatsvaram, kas, iespējams, saistīts ar bezmaksas pakalpojumu izsniegšanu, reģistrējot izglītības iestādes Valsts izglītības informācijas sistēmā.

Pašu ieņēmumu vairākumu veido trīs atzinumu veidi - Nosacījumu sagatavošana higiēnas prasību ievērošanai projektēšanas stadijā; Atzinuma sagatavošana par objekta

(būves) gatavību ekspluatācijai; Kuģa sanitārās apstrādes kontroles atbrīvojuma apliecības vai kuģa sanitārās apstrādes kontroles apliecības izsniegšana.

2.8. Ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu un kosmētikas līdzekļu tirgus uzraudzība

2016. gadā ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu tirdzniecības un kosmētikas līdzekļu drošuma jomas uzraudzības ietvaros Inspekcija veica 215 kontroles vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumos, pārbaudot normatīvo aktu prasību ievērošanu atbilstoši uzraudzības programmai un prioritātēm.

Pārbaudot 114 ķīmisko vielu vai maisījumu tirdzniecības uzņēmumus, tika konstatēts, ka 31 no pārbaudītajiem objektiem atbilst normatīvo aktu prasībām. Budžeta rezultatīvais rādītājs – prasībām atbilstošo ķīmisko maisījumu tirdzniecības uzņēmumu plānotais īpatsvars 25%, pārskata periodā sasniedza 27,2% (2015. gadā – 26,5%). Pārbaudīti 606 ķīmiskie maisījumi no dažādām grupām, no tiem 46,2% jeb 280 ķīmiskiem maisījumiem kontroles laikā nav konstatētas neatbilstības (2014. gadā – 58%; 2015. gadā – 47,6%). Sasniegtais rādītājs atbilst plānotajam vairāk kā 45% atbilstošo kontrolēto ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu īpatsvaram.

Kosmētikas līdzekļu jomā kontrolēti 118 uzņēmumi, no kuriem 24,6% jeb 29 kontrolētie uzņēmumi atbilst normatīvo aktu prasībām, līdz ar to rādītājs ir tuvs plānotajam 25% prasībām atbilstošo uzņēmumu īpatsvaram (2015. gadā – 26,5%). Kopumā pārbaudīti 672 kosmētikas līdzekļi, normatīvo aktu prasības ievērotas 278 no tiem, līdz ar to rezultatīvais rādītājs 41,4% atbilst plānotajam vairāk kā 40% prasībām atbilstošo kosmētikas līdzekļu īpatsvaram (2015. gadā – 32,6%).

Rezultatīvo rādītāju pēdējo trīs gadu dinamika ir atspoguļota 7. tabulā.

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Izpilde 2014. gadā	Izpilde 2015. gadā	Plānotais 2016. gadā	Izpilde 2016.gadā
Normatīvo aktu prasību ievērošanas kontrole un uzraudzība ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu tirdzniecībā un kosmētikas līdzekļu drošuma jomā Latvijas Republikas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības objektos (uzņēmumos), t.sk.:					
Ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu tirdzniecībā	plānveidā kontrolēto uzņēmumu skaits	183	125	130	107
	kontrolēto ķīmisko vielu un maisījumu skaits	886	677	650	606
Kosmētikas līdzekļu drošuma jomā	plānveidā kontrolēto uzņēmumu skaits	170	144	131	113
	kontrolēto kosmētikas līdzekļu skaits	825	732	655	672

7. tabula. 8. darbības virziena rezultatīvie rādītāji

Kontroļu skaita samazinājums skaidrojams ar administratīvā sloga samazināšanas pasākumu realizāciju, kura ietvaros Inspekcija radījusi komersantiem iespēju iesniegt nepieciešamos dokumentus pārbaudei (ķīmisko maisījumu drošības datu lapas, marķējuma paraugus, kosmētikas līdzekļa lietas dokumentāciju u.tml.), tos atsūtot uz Inspekciju

elektroniski. 2016. gadā šādi notikušas 173 pārbaudes, bez komersantu fiziskas klātbūtnes izvērtējot, vai dokumentācija apliecina pārkāpumu novēršanu. Uzņēmums pēc veiktās dokumentu pārbaudes saņem konkrētus norādījumus par prasībām, kas nav ievērotas, par neatbilstībām, kuras jānovērš, vai arī rakstiski saņem ziņu, ka ir ievērotas normatīvo aktu prasības attiecībā uz kontrolētajiem produktiem. Līdz ar to uzņēmējiem nav jānodrošina fiziska klātbūtne Inspekcijā pārbaudes laikā, kas ļauj ietaupīt laiku, ceļa vai pasta pakalpojumu izdevumus, jo Inspekcijas uzraudzības objekti atrodas visā Latvijas teritorijā, un tikai viena Inspekcijas struktūrvienība, kas atrodas Rīgā, veic šīs kontroles funkcijas.

2016. gada ietvaros tika plānots, ka no kopējā plānveida kontroļu skaita 16 % kontroļu tiks veiktas uzņēmumos, kas piedāvā tirgū gan ķīmiskās vielas un maisījumus, gan kosmētikas līdzekļus, kas pēc apjoma ir laikietilpīgākas kontroles, jo jāpārbauda dažādu normatīvo aktu prasības vienā uzņēmumā. 2016. gadā no kopēja plānveida kontroļu skaita šādi uzņēmumi bija 22 %, jo inspektors ierodoties kontrolē konstatēja, ka tiek piedāvāts plašāks produktu klāsts.

Inspekcija 2016. gadā veikusi šādas kontroles produktu drošuma jomā:

- 181 plānveida kontroli;
- 43 kontroles izskatot iesniegumus/sūdzības, t.sk. veiktas kopā ar plānveida un cita veida kontrolēm;
- 42 kontroles citu iemeslu gadījumos, t.sk. veiktas kopā ar plānveida un cita veida kontrolēm;
- 28 kontroles laboratoriskā monitoringa ietvaros, t.sk. veiktas kopā ar plānveida un cita veida kontrolēm;
- 15 priekšlikumu izpildes kontroles.

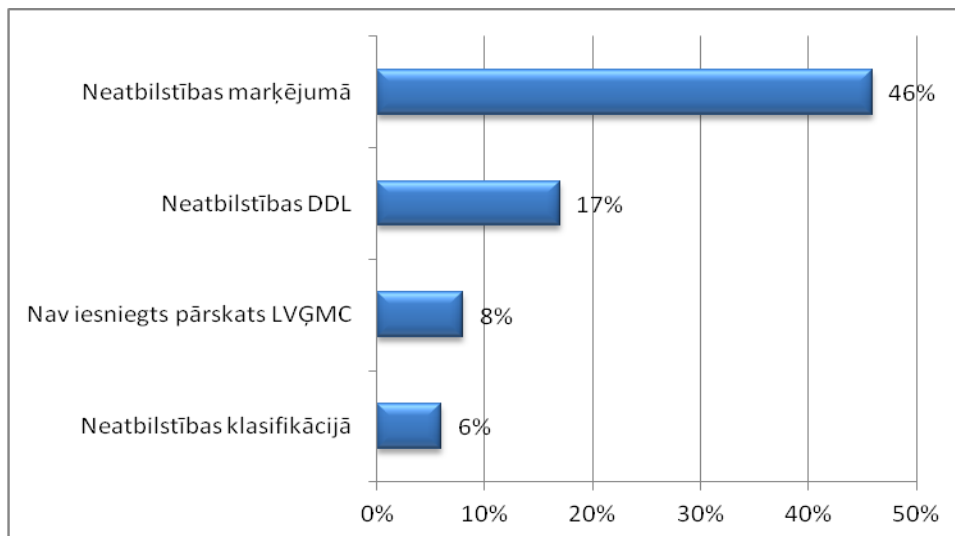
Ķīmisko vielu un maisījumu kontrolēs konstatēto prasībām atbilstošo uzņēmumu skaits attēlots 8. tabulā. Atbilstošo uzņēmumu īpatsvarā, kas variē no 20-33%, nav vērojamas nozīmīgas atšķirības atkarībā no to atbildības līmeņa (ražotāji, importētāji, izplatītāji, mazumtirgotāji).

Uzņēmuma darbības veids	Kontrolēto uzņēmumu skaits	Atbilstošo uzņēmumu skaits	Atbilstošo uzņēmumu īpatsvars, %
Ražotāji	25	5	20
Importētāji	16	5	31
Izplatītāji	67	16	24
Vairumtirdzniecība kopā	108	26	24
Mazumtirdzniecība	18	6	33

8.tabula. Kontrolēto uzņēmumu skaits un to atbilstība

Tāpat kā iepriekšējos gados, 2016. gadā kontrolēs vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumos pārbaudīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr.1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (turpmāk – REACH regula), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr.1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu (turpmāk – CLP regula), MK 22.12.2015. noteikumos Nr. 795 “Ķīmisko vielu un maisījumu uzskaites kārtība un datubāze” un citos normatīvos aktos noteikto prasību ievērošana atbilstoši Inspekcijas kompetencei.

Biežāk konstatēto neatbilstību īpatsvars vairumtirdzniecības uzņēmumos ir parādīts 47. attēlā.

47. attēls. Ķīmisko vielu un maisījumu vairumtirdzniecības uzņēmumu īpatsvars, kuros kontroļu laikā konstatētas neatbilstības

Biežākās neatbilstības marķējumā ir nekorekti norādītas frāzes, ar ko apraksta ieteiktos pasākumus, lai samazinātu vai novērstu negatīvu ietekmi, kas rodas, lietojot vai likvidējot bīstamas vielas vai maisījumus (P frāzes), jo nesaskan ar CLP regulā noteikto, bet ir brīvi iztulkotas. Minētās neatbilstības attiecas arī uz frāzēm, ar ko apzīmē bīstamības klasi un kategoriju, kas raksturo bīstamu vielu vai maisījuma bīstamības veidu (H frāzes). Citas marķējumā konstatētās neatbilstības: norādītā informācija par bīstamību nesakrīt ar informāciju drošības datu lapās (turpmāk - DDL), nav norādīts signālvārds vai bīstamās vielas nosaukums, nav norādīti drošības prasību apzīmējumi (P frāzes) vai bīstamības apzīmējumi (H frāzes).

DDL pārbaudītas 88 kontrolēs, neatbilstības konstatētas 66% gadījumu, tostarp - satura neatbilstība prasībām, nav veikts tulkojums valsts valodā vai arī DDL vispār nav pieejama.

Lai uzraudzītu, kā tiek īstenotas REACH regulā noteiktās prasības „nav datu, nav tirgus”, 2016. gadā veiktas 72 kontroles, pārbaudot ķīmisko vielu/ķīmisko maisījumu ražotājus un importētājus. Neatbilstības konstatētas 6 kontrolēs (8%), kad uzņēmums nevar apliecināt tiesības izmantot reģistrācijas numuru, vai reģistrācija nav veikta.

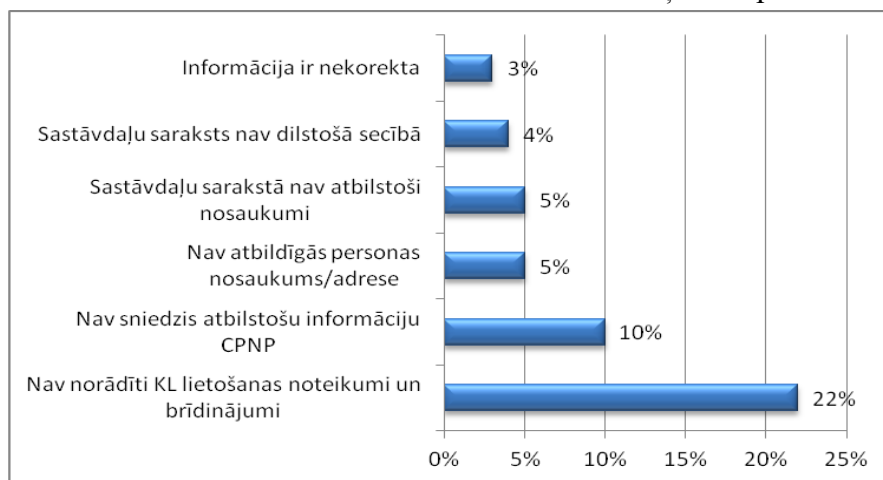
Sakarā ar to, ka 25 ķīmiskiem maisījumiem etiķetē nebija norādīti bīstamības apzīmējumi vai drošības prasības, piktogrammas, nebija drošības datu lapas valsts valodā, nebija nodrošināta bērniem nepieejamā aizdare un sataustāma bīstamības brīdinājuma zīme, veikta preču izplatīšanas apturēšana 10 uzņēmumos (3 vairumtirdzniecības, 7 mazumtirdzniecības). Vienā uzņēmumā veikta arī preču izņemšana no tirgus, pamatojoties uz saņemtajiem testēšanas rezultātiem. Uzdots izņemt no tirgus līmi, kurā atrasta ķīmiskā viela (toluols) daudzumā, kas pārsniedz REACH regulas XVII pielikumā noteikto maksimālo pieļaujamo koncentrāciju.

Kosmētikas līdzekļu kontrolēs konstatēto prasībām atbilstošo uzņēmumu skaits ir attēlots 10. tabulā. Kontroles veiktas uzņēmumos, kas Latvijā laiž tirgū vai izplata kosmētikas līdzekļus.

Uzņēmuma darbības veids	Kontrolēto uzņēmumu skaits	Atbilstošo uzņēmumu skaits	Atbilstošo uzņēmumu īpatsvars, %
Ražotāji	15	3	20
Importētāji	29	8	28
Izplatītāji	56	11	20
Vairumtirdzniecība kopā	100	22	22
Mazumtirdzniecība	18	7	33

9.tabula. Kontrolēto uzņēmumu skaits un to atbilstība

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.1223/2009 par kosmētikas līdzekļiem (turpmāk – regula Nr.1223/2009) prasībām tika pārbaudīti 672 kosmētikas līdzekļi, no tiem prasībām atbilst 278 kosmētikas līdzekļi. Vairumtirdzniecības uzņēmumos 30% gadījumu ir konstatētas neatbilstības marķējumā obligāti norādāmajā informācijā. Biežāk konstatētās neatbilstības kosmētikas līdzekļiem ir parādītas 48. attēlā.

48. attēls. Kosmētikas līdzekļu vairumtirdzniecības uzņēmumu kontrolēs konstatēto neatbilstību īpatsvars

Kosmētikas līdzekļu sastāvam noteiktie ierobežojumi nav ievēroti 38 kosmētikas līdzekļiem no vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā pārbaudītajiem – tie satur aizliegtas sastāvdaļas vai konservantus, neievērojot regulas Nr.1223/2009 V pielikuma prasības.

Inspekcijā 2016. gadā izskatīti kosmētikas līdzekļu ražotāju iesniegumi brīvās tirdzniecības sertifikāta (turpmāk – BTS) saņemšanai un izsniegti 29 BTS Latvijā ražotu kosmētikas līdzekļu eksportam uz 48 trešajām valstīm, tai skaitā Āzijā, Tuvajos Austrumos, Ziemeļāfrikā, Centrālamerikā un Dienvidamerikā. Izsniegti 78 BTS eksemplāri, kopā par 1129 kosmētikas līdzekļiem.

Latvijas uzņēmumi, kas ir kosmētikas līdzekļu ražotāji, importētāji vai to pilnvarotas personas, 2016. gadā Eiropas Komisijas uzturētajā kosmētikas līdzekļu elektroniskajā datu bāzē (CPNP) iesnieguši informāciju par 2385 jaunu kosmētikas līdzekļu laišanu tirgū.

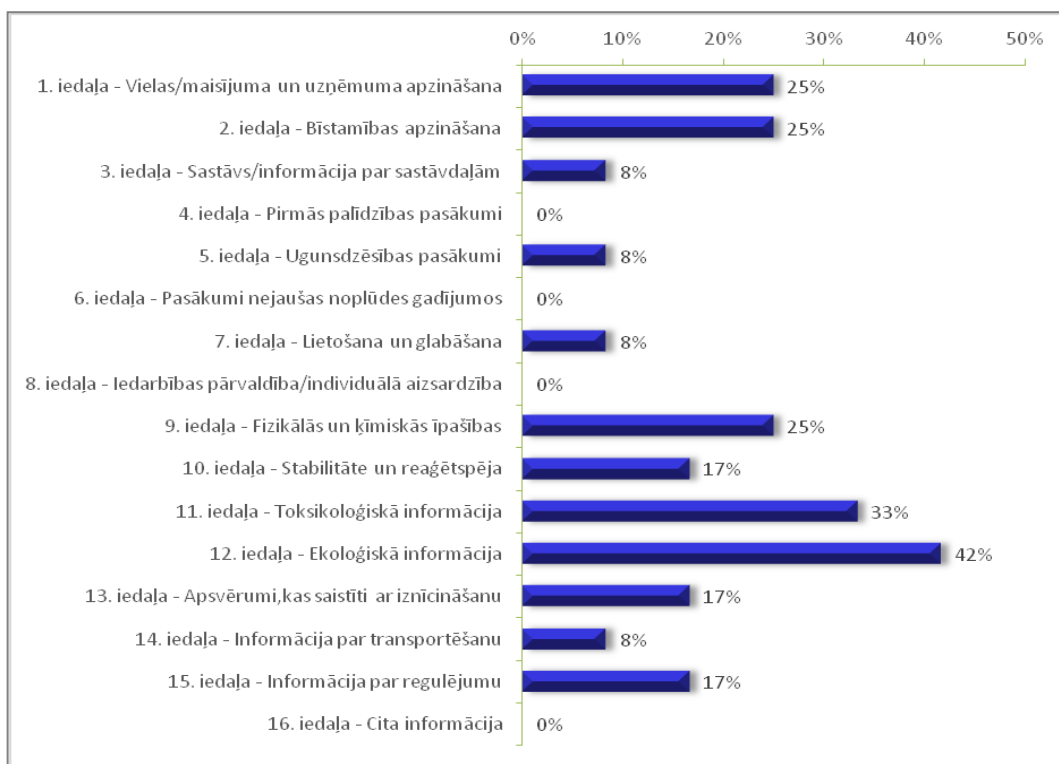
2.8.1. Uzraudzības prioritātes 2016.gadā

2.8.1.1. Ķīmisko vielu un maisījumu drošības datu lapu padziļināta pārbaude

2016. gada kontrolēs tika pārbaudīta ķīmisko vielu un maisījumu DDL atbilstība REACH regulā, kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu, noteiktajām prasībām.

Lielākajā daļā no kontrolētajām DDL bija iespējams konstatēt kādu neatbilstību vai nepilnīgi sniegtu nepieciešamo informāciju. Tika konstatēts, ka bieži DDL formāts neatbilst REACH regulas II pielikumā norādītajām prasībām. Nopietnākās neatbilstības tika konstatētas 2.iedaļā par bīstamības apzināšanu, tajā iztrūka informācija un bija izteiktas

nesakritības starp informāciju par bīstamību, kas norādīta DDL (etiķetes elementi) un ķīmisko vielu un maisījumu marķējumā. Neatbilstības un nepilnīga informācija konstatēta iedaļās par toksikoloģisko un ekoloģisko informāciju, konstatēts datu trūkums informācijā par piegādātāju, nepietiekama informācija par vielas vai maisījuma fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām. 49. attēlā ir redzams DDL konstatēto nepilnību sadalījums pa DDL iedaļām.

49. attēls. Konstatēto nepilnību īpatsvars kontrolēto DDL iedaļās

DDL padziļinātas pārbaudes tiks turpinātas 2017. gadā, pievēršot uzmanību iedarbības scenārijiem.

2.8.1.2. Ķīmisko maisījumu specifisko prasību un ierobežojumu ievērošanas kontrole

Mazgāšanas līdzekļi tika kontrolēti 60 uzņēmumos, neatbilstība Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 648/2004 par mazgāšanas līdzekļiem prasībām konstatēta 90 mazgāšanas līdzekļiem no kontrolētajiem 236, t.i. 38% no kopumā kontrolētiem. Galvenokārt konstatētas neatbilstības marķējumā, kas neietekmē mazgāšanas līdzekļu drošumu. Tā kā iepriekšējo gadu mazgāšanas līdzekļu laboratoriskā testēšanā atklāto neatbilstību skaits salīdzinot ar citām ķīmisko maisījumu grupām bija zems, 2016. gadā laboratoriskā testēšana mazgāšanas līdzekļiem netika plānota.

Gaistošo organisko savienojumu (turpmāk – GOS) **saturoši maisījumi** kontrolēti 22 uzņēmumos. Ražotājiem un importētājiem pārbaudīta informācija GOS saturošo maisījumu marķējumā un dokumentos, izplatītājiem pārbaudīta tikai informācija marķējumā. Neatbilstības konstatētas sešiem no pārbaudītajiem 76 GOS saturošiem maisījumiem. 2016. gadā netika plānota laboratoriskā testēšana, jo iepriekšējo gadu kontroļu rezultāti rādīja, ka atbilstība MK 03.04.2007. noteikumu Nr.231 “Noteikumi par gaistošo organisko savienojumu emisijas ierobežošanu no noteiktiem produktiem” prasībām ir augsta, salīdzinot ar citām kontrolētajām ķīmisko maisījumu grupām.

Biocīdu atbilstība prasībām Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr.528/2012 par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu pārbaudīta 17 vairumtirdzniecības uzņēmumos, neatbilstības konstatētas 12 no pārbaudītajiem 32 biocīdiem. Pārbaudīta prasību

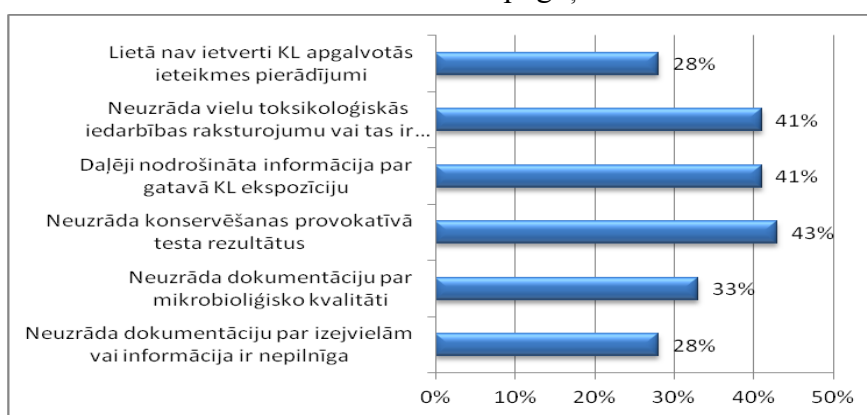
ievērošana attiecībā uz biocīdu un aktīvo vielu reģistrāciju vai lietošanas atļauju saņemšanu, atļauju saņemšanu LVĢMC savstarpējās atzišanas procesā un biocīdu marķējumā obligāti sniedzamā informācija.

2.8.2.3. Kosmētikas līdzekļa lietas uzraudzība un laba ražošanas prakse.

Kosmētikas līdzekļa lietas (turpmāk – KL lieta) atbilstība regulas Nr.1223/2009 10., 11.panta un I pielikuma prasībām kontrolēta pie 18 atbildīgajām personām Latvijā. KL lieta pārbaudīta astoņiem Latvijā ražotiem un desmit importētiem kosmētikas līdzekļiem.

Analizējot veikto kontroļu rezultātus, konstatēts, ka KL lietā nepieciešamā informācija ne vienmēr ir nodrošināta un pilnīga. Atbildīgās personas tikai piecos uzņēmumos nodrošinājušas un kontroles laikā uzrādījušas pilnīgu KL lietu. Pārējās kontrolēs uzrādītā informācija nebija pietiekama, un uzņēmējiem tika uzdots noteiktajā termiņā Inspekcijā uzrādīt trūkstošo dokumentāciju.

KL lietās biežāk konstatētās neatbilstības atspoguļotas 50. attēlā.

50. attēls. Kosmētikas līdzekļu lietu kontrolēs konstatēto neatbilstību īpatsvars

KL lietu kontrolēs konstatētās neatbilstības liek secināt, ka lielākā daļa uzņēmēju neapkopo pilnu dokumentāciju pirms kosmētikas līdzekļa laišanas tirgū, vai arī informācija dokumentos ir nepietiekama. Uzņēmēji pēc kontroles izpildīja uzdotās korektīvās darbības. Vienā gadījumā kontroles laikā atbildīgā persona nevarēja uzrādīt KL lietu un apliecināt kosmētikas līdzekļa drošumu patērētājam, tādēļ tika apturēta attiecīgā kosmētikas līdzekļa laišana tirgū.

2016. gadā kosmētikas līdzekļu labas ražošanas prakses (turpmāk – LRP), ko nosaka regula Nr.1223/2009, ievērošana kontrolēta piecos kosmētikas līdzekļu ražošanas vai jaukta tipa ražošanas uzņēmumos. LRP vadlīnijas ir aprakstītas Latvijas standartā LVS EN ISO 22716:2008 “Kosmētika. Laba ražošanas prakse (GMP). Labas ražošanas prakses vadlīnijas”. Trijos uzņēmumos bija pilnībā izpildītas normatīvo aktu uzliktās prasības LRP ievērošanai, pārējos uzņēmumos konstatētas atsevišķas neatbilstības - vienā no tiem ražošanā izmantotie mērinstrumenti nebija identificējami vai nebija veikta to kalibrācija, bet otrā atklāta kosmētikas līdzekļa nepilnīga atbilstība noteiktajiem kritērijiem. Konstatētās neatbilstības būtiski neietekmēja gatavā kosmētikas līdzekļa drošumu un tika uzdotajā termiņā novērstas. 2017. gadā tiks turpinātas kontroles dažāda lieluma uzņēmumos, lai pārbaudītu kā Latvijas kosmētikas līdzekļu ražotāji spējuši nodrošināt LRP prasību ieviešanu un izpildi.

2.8.2. Uzraudzības pamatprioritātes

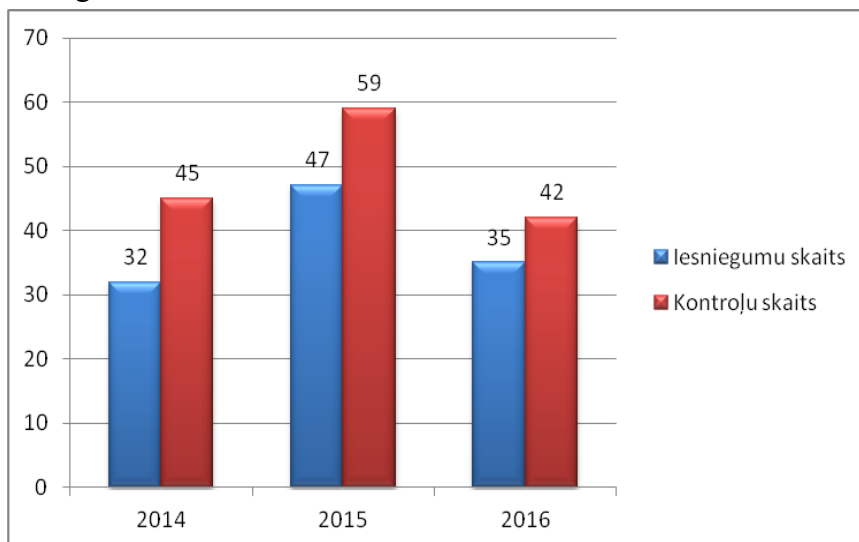
2.8.2.1. Informācijas ātrās apmaiņas sistēmā (RAPEX) saņemtie paziņojumi par augsta riska ķīmiskām vielām, ķīmiskiem maisījumiem un kosmētikas līdzekļiem

2016. gadā izskatīti 156 RAPEX paziņojumi no Eiropas Savienības dalībvalstīm par augsta riska ķīmiskām vielām, ķīmiskiem maisījumiem un kosmētikas līdzekļiem. Inspektori, izmantojot pieejamās datu bāzes un Interneta mājas lapas latviešu valodā, apkopoja informāciju par paziņojumā minētā produkta esamību Latvijas tirgū. Gadījumā, ja tika iegūta informācija par RAPEX paziņojumā minēto produktu vai tā zīmolu, ka tas varētu tikt piedāvāts Latvijas tirgū, tika veikta kontrole identificētajā uzņēmumā. Kopumā veiktas 12 kontroles pamatojoties uz 9 RAPEX paziņojumiem. Kontrolēs konstatēta viena RAPEX paziņotā zīmola četru ķīmisko maisījumu atrašanās Latvijas tirgū, kurus uzņēmums tika brīvprātīgi izņēmis no tirgus, kamēr nebūs nodrošināta atbilstība prasībām. Sagatavota viena RAPEX reakcijas atbilde par Latvijā ražotu kosmētikas līdzekli, kura marķējums ir neatbilstošs un izskats atgādina pārtikas produktu.

2016. gadā Inspekcija ir sagatavojusi divus RAPEX paziņojumus par kosmētikas līdzekļiem, kuros konservanti *methylchloroisothiazolinone* un *methylisothiazolinone* pārsniedz regulas Nr.1223/2009 V pielikumā noteiktos ierobežojumus.

2.8.2.2. Saņemto iesniegumu analīze

Pārskata periodā ir saņemti 35 iesniegumi, kuru izskatīšanai veiktas 42 kontroles, jo pamatojoties uz vienu iesniegumu, dažreiz bija nepieciešams veikt kontroles vairākos uzņēmumos. Trīs gadu laikā saņemto un izskatīto iesniegumu salīdzinājums parādīts 51.attēlā. 2016. gadā iesniedzēji visbiežāk izteikuši pretenzijas par ķīmisko maisījumu vai kosmētikas līdzekļu atbilstību normatīvajiem aktiem, 24 iesniegumi attiecas uz kosmētikas līdzekļu jomu, 9 – uz ķīmiskiem maisījumiem, bet divi uz abām jomām. Pamatoti bija 57% no visiem saņemtajiem iesniegumiem.

51. attēls. Saņemto iesniegumu un veikto kontroļu skaits

2.8.2.3. Produktu laboratoriskais monitorings

2016. gadā **ķīmisko maisījumu** laboratoriskā monitoringa ietvaros tika pārbaudīti 25 ķīmiskie maisījumi un noteikti sekojoši parametri:

- ūdenī šķīstošā **hroma (VI)** jonu saturs cementā pārbaudīts septiņos plašam patērētāju lokam paredzētos ķīmiskos maisījumos, neatbilstības netika atklātas;

- **metanola** saturs automašīnu logu mazgāšanas šķidrumos un degšķidrumos pārbaudīts astoņos ķīmiskos maisījumos, neatbilstība konstatēta vienam ķīmiskam maisījumam, kura tirdzniecība tika apturēta;
- **benzola, toluola** un **hloroforma** kvantitatīvais saturs pārbaudīts piecās mazumtirdzniecībā esošās līmēs, neatbilstība konstatēta vienai līmei, uzņēmumam uzdots izņemt produktu no tirgus (skat.52. attēlu).

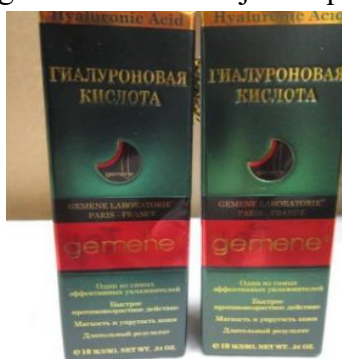
52.attēls. Ķīmisks maisījums, kas neatbilst prasībām

- **pH** noteikšana veikta pieciem tīrīšanas un trauku mazgāšanas līdzekļiem; divu ķīmisko maisījumu klasifikācija neatbilst laboratoriski noteiktajam pH līmenim, tāpēc to tirdzniecība tika apturēta.

No minētajām laboratoriskajām pārbaudēm 12 veiktas ECHA projekta REF-4 ietvaros (7 cementa un cementu saturošu maisījumu paraugi, 5 līmes paraugi). Rezultāti iesniegti ECHA, lai tos iekļautu gala ziņojumā.

Kosmētikas līdzekļu laboratoriskā monitoringa ietvaros 2016. gadā paņemti 28 kosmētikas līdzekļu paraugi un noteikti šādi parametri:

- **mikrobioloģiskās tīrības** pakāpe - mezofilo aerobo mikroorganismu daudzums, *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa* un *Candida albicans* klātbūtne (neatbilstība konstatēta vienam kosmētikas līdzeklim no pārbaudītajiem 15). Neatbilstošais kosmētikas līdzeklis (zodu pulveris) ir apturēts un atsaukts no veikaliem;
- **konservanti un citas sastāvdaļas ar lietošanas ierobežojumiem** (*methylchloroisothiazolinone*, *methylisothiazolinone* un *p-phenylenediamine*) - ierobežojumu pārsniegums konstatēts trijos no pārbaudītajiem 13 kosmētikas līdzekļiem (skat. 53. attēlu).

53. attēls. Prasībām neatbilstošie kosmētikas līdzekļi, kuriem noteiks konservantu *methylchloroisothiazolinone*, *methylisothiazolinone* daudzums

2.8.4. Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu uzraudzība

2016. gada 20. maijā spēkā stājās Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likums un līdz ar šī likuma spēkā stāšanos Inspekcijai tika deleģētas jaunas funkcijas tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu uzraudzībā. Inspekcija saņēma Eiropas Komisijas izveidotā vienotā datu ievades portāla EU-CEG (*European Union Common Entry Gate*) nacionālajā datu repozitorijā komersantu iesniegto informāciju par tabakas izstrādājumiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem, veica iesniegtās informācijas apstrādi un sagatavoja datus publicēšanai Inspekcijas mājaslapā. 2016. gada 22. decembrī Inspekcijas mājaslapā publicētajā sarakstā iekļauta informācija par 5415 tabakas izstrādājumiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem, plašai sabiedrībai dodot iespēju saņemt informāciju par Latvijā tirgū laistajiem produktiem.

Inspekcija saņēmusi 41 iesniegumu no komersantiem par elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu tirdzniecības uzsākšanu, saņemtā informācija pārbaudīta un saglabāta, lai turpmāk to izmantotu uzraudzības īstenošanai. Tabakas izstrādājumu vairumtirgotāji Inspekcijai 2016. gadā ir iesnieguši 3 iesniegumus par kombinētā brīdinājuma komplekta izmantošanu uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām, saņemtā informācija apstrādāta un saglabāta.

2016. gadā Inspekcija pieprasījusi veikt nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda emisiju testus 34 dažādiem cigarešu veidiem, lai kontrolētu to atbilstību Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā noteiktajām prasībām. Visi testētie cigarešu paraugi atbilst prasībām.

2017. gadā Inspekcija turpinās tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu uzraudzību, pārbaudot to atbilstību likuma prasībām, izskatot saņemtos iesniegumus, saņemot, apstrādājot un publicējot informāciju, kas iesniegta portālā EU-CEG. Elektroniskās cigaretes un to uzpildes flakoni ir nosacīti jaunas preces Eiropas Savienības tirgū. Šie produkti var saturēt nikotīnu augstās koncentrācijās, tāpēc var radīt bīstamību sabiedrības veselībai, kas aprakstīta 2016. gada 20. maija Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par potenciālajiem riskiem sabiedrības veselībai (COM (2016) 269 final, kas pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0269&from=EN>). Uzpildes flakoniem, kuros iepildīts elektronisko cigarešu uzpildes šķidrums, kas satur nikotīnu, jābūt nodrošinātiem ar bērniem nepieejamu aizdari, t.i. tādu aizdari, ko mazi bērni nespēj atvērt, jo šie nikotīnu saturošie šķidrumi rada bīstamību cilvēku veselībai un dzīvībai, ja tiek netīši norīti. Tāpēc Inspekcija 2017. gadā plāno pastiprināti uzraudzīt uzpildes flakonu aizdares mehānismus, lai nepieļautu, ka tirgū atrodas produkti, kuru neatbilstība normatīvo aktu prasībām var radīt netīšas norīšanas risku un līdz ar to apdraudēt veselību un dzīvību, kontrolēt brīdinājumu norādīšanu marķējumā, informēt sabiedrību par šo produktu bīstamību un nepieciešamību ievērot drošības nosacījumus tos izmantojot un glabājot.

2.9. Medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) uzraudzība

2.9.1. Rezultatīvo rādītāju izpilde

Medicīnisko ierīču lietošanas (ekspluatācijas) kontroli ārstniecības iestādēs nodrošina attiecīgās reģionālās kontroles nodaļas veselības aprūpes inspektori un Ārstniecības iestāžu kontroles nodaļas divi tehniskās uzraudzības inspektori. Minētie tehniskās uzraudzības inspektori nodrošina medicīnisko ierīču kontroli ārstniecības iestādēs visā Latvijas teritorijā. Lēmumu par objektu izvēli un tehniskās uzraudzības inspektoru piesaisti pieņēma attiecīgās reģionālās kontroles nodaļas vadītājs.

Uzdevums	Rezultatīvais rādītājs	Izpilde 2013.gadā	Izpilde 2014.gadā	Izpilde 2015.gadā	Plānotais 2016.gadā	Izpilde 2016.gadā
Normatīvo aktu prasību izpildes attiecībā uz medicīnisko ierīču ražošanu, lietošanu un ekspluatāciju uzraudzība un kontrole	Plānveida kontroļu skaits ārstniecības iestādēs	63	63	83	76	83
	Plānveida kontroļu skaits medicīnisko ierīču tirdzniecības uzņēmumos	27	29	25	25	23

10. tabula Rezultatīvie rādītāji par 9.darbības virzienu

Ārstniecības iestāžu skaita, kurās kontrolēs piedalījās tehniskās uzraudzības inspektori, palielinājums par 54% ir saistīts ar kopēja kontroļu skaita palielinājumu ārstniecības iestādēs un, līdz ar to biežākai tehniskās uzraudzības inspektoru piesaistei kontrolēm.

2.9.2. Uzraudzības prioritātes 2016.gadā

Medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību kontroles ārstniecības iestādēs, kurās saskaņā ar LATMED bāzes datiem un/vai Inspekcijas rīcībā esošu informāciju ir 1.drošību grupas medicīniskās ierīces

2016. gadā par prioritāti tika noteikta medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību kontroles ārstniecības iestādēs, kurās saskaņā ar LATMED bāzes datiem un/vai Inspekcijas rīcībā esošu informāciju ir 1.drošību grupas medicīniskās ierīces (augsta iespējamā tehniskā riska iekārtas, kuru lietošanas laikā riska faktori (elektriskā strāva, starojums, mehāniskā un cita veida enerģija, bioloģiskie, ķīmiskie, vides un citi faktori vai kļūdas dozēšanas sistēmās) var tieši un būtiski ietekmēt pacienta, lietotāja vai trešās personas veselību vai apdraudēt minēto personu dzīvību)).

2016. gadā tehniskās uzraudzības inspektori piedalījās plānveida kontrolēs 83 ārstniecības iestādēs visā Latvijas teritorijā. Neatbilstības medicīnisko ierīču lietošanā konstatētas 90% ārstniecības iestādēs, kontroles laikā tika konstatēts, ka medicīnisko ierīču ekspluatācija neatbilst normatīvo aktu prasībām, bet tas būtiski neietekmē pacientu, personāla un trešo personu drošumu.

Biežāk konstatētas neatbilstības medicīnisko ierīču lietošanā ārstniecības iestādēs: par medicīniskās ierīces iegādi vai lietošanas izmaiņām nav informēta ZVA; nav ievēroti elektrodrošības un funkcionālo pārbaužu termiņi; nav ievēroti metroloģisko pārbaužu termiņi, kā arī ārstniecības iestādēs lieto neverificētus svarus vai sfigmomanometrus; nav medicīnisko

ierīču žurnālu vai žurnāli nav aizpildīti atbilstoši normatīvo aktu prasībām; nav veikta civiltiesiskās atbildības apdrošināšana 1.drošības grupas ierīcē.

2016. gadā neatbilstības ir novērstas 85% ārstniecības iestādes, kurās kontrolēs piedalījās tehniskās uzraudzības inspektori.

2.10. Piemērotās sankcijas

Inspekcijas rīcība konstatētu neatbilstību gadījumos atspoguļota 12. tabulā, kur norādīts kopējais piemēroto sankciju skaits 2016. gadā un to sadalījums darbības virzienu griezumā.

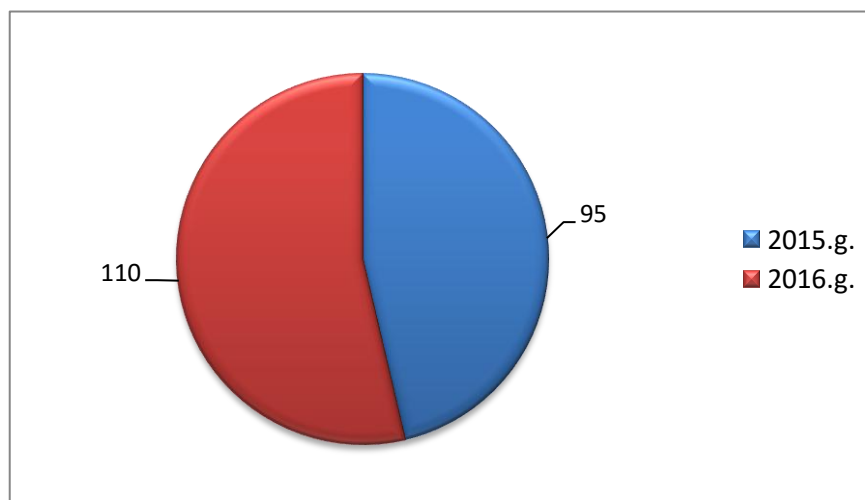
Uzdevumi	Rezultatīvais rādītājs	Kopā	1.DV	2.DV	3.DV	5.DV	6.DV	7.DV	8.DV	9.DV
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Uzdots novērst konstatētās neatbilstības un kontrolēt uzdevumu izpildi	Objektu skaits, kuros konstatētas neatbilstības un uzdoti veicamie pasākumi	2657	769			262	1105	329	168	24
	Priekšlikumu izpildes kontroļu skaits	929	172			25	650	61	15	6
	Objektu skaits, kuri kontroles laikā uzliktos pienākumus izpildījuši norādītajos termiņos	1096	260			108	555	88	85	
	Objektu skaits, kuri rakstiski paziņojuši par kontroles laikā uzlikto pienākumu izpildi	689	263			108	153	80	85	
	t.sk. izmantojot portālu www.latvija.lv	39	3				31	5		
Preču izplatīšanas apturēšana	Sastādīto aktu par preču izplatīšanas apturēšanu skaits	25							23	2
	Apturēto produktu skaits tirdzniecībā līdz neatbilstību novēršanai	85							66	19
	Izdoto atļauju skaits preču izplatīšanas atsākšanai	5							3	2
Preču atsaukšana no tirgus	Uzņēmumu skaits, kuriem uzdots atsaukt preces no tirgus	1							1	
Preču atsaukšana no tirgus	Atsaukto produktu skaits	1							1	
Darbības apturēšana	Brīdinājumu skaits	31	26				5			
	Lēmumu par darbības apturēšanu skaits	35	35							
	Atļauju skaits	9	9							
Uzdots anulēt nepamatoti izsniegtās darbnespējas lapas	Gadījumu skaits	1			1					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ierosināt licencēšanas komisijai apturēt vai anulēt darbības licenci	Iesniegumu skaits	3				3				
Administratīvo pārkāpumu lietvedības nodrošināšana	AP lēmumu skaits	154	60		40	40	7	2	5	
	Piemērots naudas sods (skaits)	145	60		36	36	7	2	4	
	Piemērotie naudas sodi (euro kopā)	40091	7930		3500	26881	335	55	1390	
Sagatavotas administratīvā procesa lietas ārstniecības iestādē par brīdinājuma izteikšanu darba organizācijā vai pakalpojumu pieejamībā, t.sk. publiski pieejamajā informācijā	Pieņemto administratīvo aktu, t. sk. lēmumu skaits	315	6	309						
	Spēkā stājušos administratīvo aktu, t. sk. lēmumu skaits	279	6	273						
Administratīvā procesa lietvedība	Sagatavotas administratīvā procesa lietas:									
	Lēmumu skaits	1					1			
	Izpildrīkojumu skaits	1					1			
	Objektu skaits, kuriem piemērota administratīvā procesa lietvedība	1					1			
	Piespiedu naudas piemērošanas apmērs (euro kopā)	15					15			

11. tabula. Piemērotās sankcijas 2016.gadā – sadalījumā pa Inspekcijas darbības virzieniem
Administratīvā procesa likuma ietvaros piemērotās sankcijas ir atspoguļotas pie 2. darbības virziena rezultātiem.

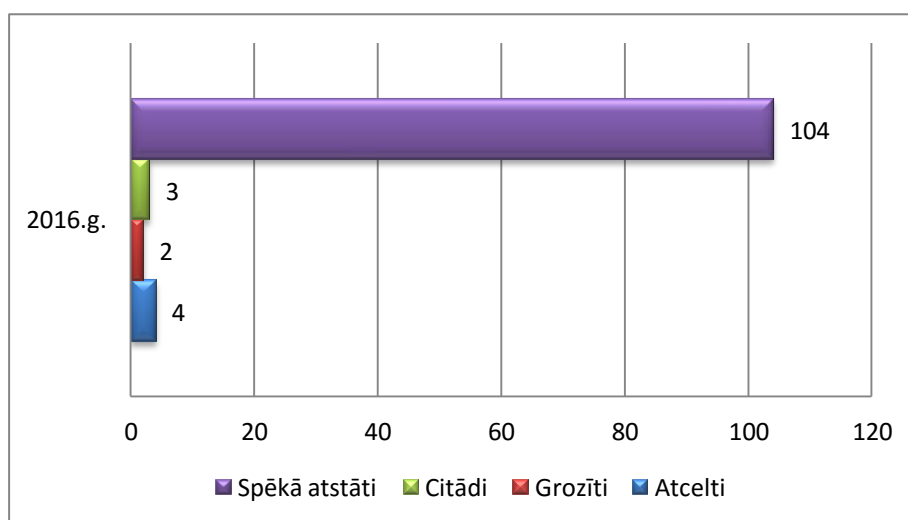
2.11. Apstrīdēšanas gadījumi un tiesvedība

Inspekcijas struktūrvienību pieņemto lēmumu vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas gadījumu skaits 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu ir nedaudz palielinājies, attiecīgi, salīdzinot ar 2015. gadā saņemtiem 95 iesniegumiem par Inspekcijas struktūrvienību lēmumu vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, 2016. gadā ir saņemti 110 apstrīdēšanas iesniegumi. Kopumā 2016. gadā pieņemto apstrīdēšanas lēmumu skaits ir palielinājies no 95 (2015. gadā) pieņemtiem apstrīdēšanas lēmumiem uz 110 pieņemtajiem apstrīdēšanas lēmumiem 2016. gadā.

54.attēls. Apstrīdēto administratīvo aktu un faktiskās rīcības izskatīšana 2015. un 2016. gadā

No 2016. gadā augstākas amatpersonas izskatītajiem 110 Inspekcijas struktūrvienību pieņemtajiem lēmumiem, apstrīdētajiem lēmumiem atcelti ir 4, grozīti – 2, saturs ziņā izdoti citādi lēmumi – 3, spēkā atstāti lēmumi - 104.

55. attēls. Apstrīdēto administratīvo aktu izskatīšana 2016. gadā

2016. gadā ir atcelti 4 Inspekcijas struktūrvienību pieņemtie lēmumi, no tiem 2 atceltie lēmumi ir 3.darbības virzienā, savukārt, 5. un 8. darbības virzienā ir pa vienam atceltam lēmumam. Joprojām lielākais apstrīdēto lēmumu skaits ir 3. darbības virzienā – veselības aprūpes kvalitātes un darbaspējas ekspertīzes kontrole. Kā pozitīvu iezīmi var minēt, ka 3. darbības virzienā no 83 apstrīdēšanas gadījumiem tikai 2 lēmumi ir augstākas amatpersonas (Inspekcijas vadītāja) atcelti (skat. 13.tabulu).

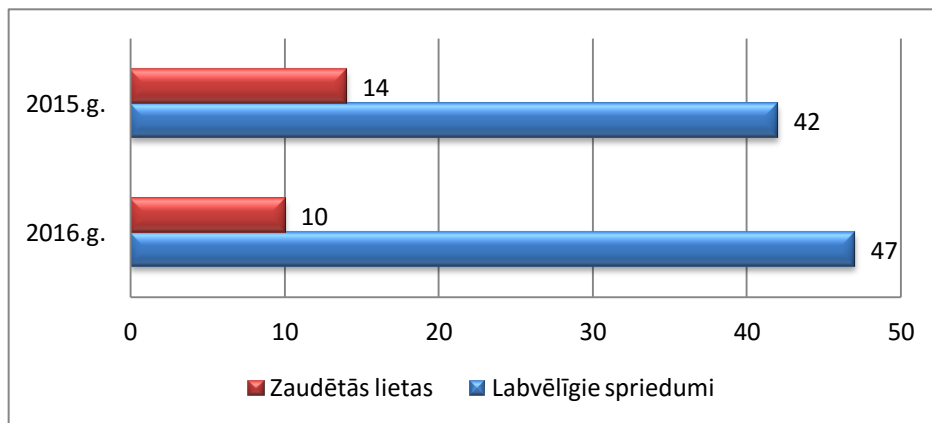
Nr. p.k.	Rezultatīvais rādītājs	Kopā	1.DV	2.DV	3.DV	5.DV	6.DV	7.DV	8.DV	9.DV
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Apstrīdēšanas gadījumu skaits Inspekcijas vadītājam	110	6	13	83	7			1	
1.1	Pieņemto lēmumu skaits kopā	110	6	13	83	7			1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Atcelto lēmumu/ atcelto lēmumu daļā skaits	4			2	1			1	
	Grozīto lēmumu skaits	2	1			1				
	Satura ziņā citādu lēmumu izdošanas skaits	3	1		1	1				
	Spēkā atstāto lēmumu skaits	104	5	13	80	6				
1.2	Pārsūdzēšanu tiesā skaits	34	1	4	25	3			1	
	Atcelto lēmumu skaits	1			1					
	Grozīto lēmumu skaits pārskata gadā									
	Spēkā atstāto lēmumu skaits	6	1		5					
	Izbeigta tiesvedība									

12.tabula. Inspekcijas apstrīdēšanas procesa ievērošanas nodrošināšanas un pārsūdzību rādītāji 2016.gadā – sadalījumā pa Inspekcijas darbības virzieniem

Inspekcijas Juridiskā departamenta juristi sadarbībā ar kompetentās struktūrvienības darbiniekiem 2016. gadā ir pārstāvējuši iestādes intereses 66 tieslietās.

Inspekcijas tiesu praksē ir pozitīvi rādītāji – 2016.gadā Inspekcijai ir pieņemti 47 labvēlīgi spriedumi (2015.gadā – 42 Inspekcijai labvēlīgi tiesu nolēmumi) un zaudēto lietu skaits nepārsniedz 10 lietas (2015.gadā – 14 zaudētas tieslietas). Vienlaicīgi norādāms, ka 2 tieslietās tiesvedība ir izbeigta, nesastādot spriedumu.

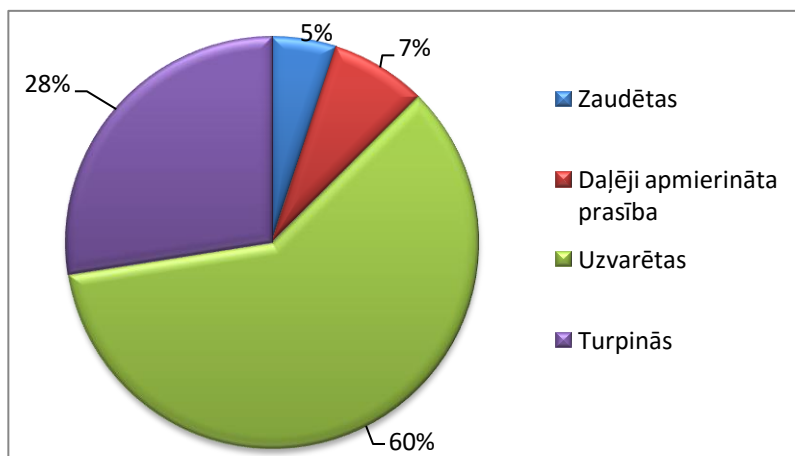

56. attēls. Tiesvedības labvēlīgie spriedumi un zaudētās lietas 2015. un 2016. gadā

No 2016. gadā pieņemtā 101 lēmuma, tiesā pārsūdzēti 35 lēmumi, kas procentuālo attiecību pret 2015. gadā tiesā pārsūdzētiem lēmumiem būtiski nav ietekmējis (no 95 lēmumiem tiesā 2015. gadā pārsūdzēti 27 lēmumi). Joprojām kā nemainīga tendence ir liels 3. darbības virzienā pārsūdzēto lēmumu skaits, kas, salīdzinot ar 2015. gadā pārsūdzēto lēmumu skaitu (24 no 77), 2016. gadā (25 no 83) uzrāda tendenci proporcionāli samazināties (no trešdaļas 2015.gadā no visiem privātpersonai nelabvēlīgiem pieņemtiem apstrīdētajiem lēmumiem 3.darbības virzienā uz ¼ daļu no pieņemtajiem apstrīdētajiem lēmumiem).

2016.gadā pieņemti Inspekcijai labvēlīgi tiesas nolēmumi 47 tieslietās, 2015. gadā – 42 tieslietās. Savukārt negatīvo tiesas nolēmumu skaits samazinājies no 14 (2015. gadā) pieņemtajiem tiesas nolēmumiem uz 10 (2016. gadā) pieņemtajiem tiesas nolēmumiem.

Kā pozitīva tendence ir uzsverama Inspekcijas mutvārdu procesos uzvarēto lietu skaits. No 38 mutvārdu procesiem zaudēti ir tikai divi, daļēji apmierināta prasītāja prasība ir 3 gadījumos, Inspekcijai pozitīvs tiesas nolēmums ir pieņemts 24 lietās, 11 lietās tiesvedība tiek turpināta gan pirmās instances tiesās, gan apelācijas instancēs.

57. attēls. Tiesvedības nodrošināšana mutvārdu procesā 2016. gadā

Attiecībā uz apstrīdētajiem un pārsūdzētajiem Inspekcijas 2016. gadā pieņemtajiem lēmumiem, kas paredz maksājumus valsts budžetā, norādāms, ka 2016. gadā no 110 apstrīdēšanas gadījumiem 23 ir lēmumi, kas paredz maksājumus valsts budžetā; no tiem tiesā pārsūdzēti 12, no tiem 2016. gadā divos gadījumos pieņemts Inspekcijai labvēlīgs nolēmums, vienā gadījumā atcelts Inspekcijas lēmums, bet 9 gadījumos lietas vēl 2016. gadā netika izskatītas tiesvedības procesā.

3. Programmas valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums

2016. gadā Inspekcijas budžetu turpināja veidot budžeta programma 46.00.00 „Veselības nozares uzraudzība” ar apakšprogrammu 46.01.00 „Uzraudzība un kontrole” un budžeta programma 63.07.00 „Eiropas sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana”, kā arī uzsākta budžeta programma 02.00.00 „Medicīnas izglītība” ar apakšprogrammu 02.04.00 „Rezidentu apmācība”.

Salīdzinot ar 2015. gadu, Inspekcijas 2016. gada budžets kopumā palielināts par 103 781 euro.

Palielinājums:

- 18 311 euro apmērā mēneša darba algas izlīdzināšanai ar 2016.gada 1.janvāri atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 8.augusta sēdes protokola Nr.43 11.§ 9.punktam;
- 79 427 euro apmērā saistībā ar Finanšu ministrijas 08.04.2016. rīkojumu Nr.175 „Par pamatbudžeta apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un budžeta izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām” atbildībai;
- 4 520 euro apmērā saistībā ar budžeta programmas 02.00 „Medicīnas izglītība” apakšprogrammu 02.04.00 „Rezidentu apmācība”;
- 43 433 euro apmērā budžeta programmā 63.07 „Eiropas sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana”.

Samazinājums:

- 5 096 euro apmērā budžeta programmas 46.00 „Veselības nozares uzraudzība” apakšprogrammā 46.01.00 „Uzraudzība un kontrole” 2015.-2017. gada jaunās politikas

iniciatīvas „Par normatīvo regulējumu un praksi ieslodzīto personu iesniegumu izskatīšanas kārtībai Veselības inspekcijā gadījumos, kas saistīti ar ieslodzīto personu nopietnu un akūtu saslimšanu” ietvaros;

- 4 100 euro apmērā saistībā ar 2015. gadā saņemto vienreizējo transfertu atbilstoši Ministru kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 „Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība”, kas tika finansēts no Granta projekta „Veselības aprūpes konti (SHA 2011)” līdzekļiem un izlietots budžeta programmas 67.06 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana” realizēšanai;

- 32 714 euro apmērā, jo 2016. gadā budžeta programma 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā” netika realizēta.

Budžeta programmas 63.07 „Eiropas sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ietvarā tika paredzēta atalgojuma nodrošināšana projektā iesaistītajiem darbiniekiem atbilstoši Ministru kabineta 28.10.2014. noteikumiem Nr.666 „Noteikumi par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai” īstenošanu.” Programmas realizēšanai tika izlietoti 19 511 euro un veiktas šādas aktivitātes:

- Vienotas nacionālās veselības aprūpes kvalitātes nodrošināšanas koncepcijas izstrāde;
- klīnisko vadlīniju sagatavošana prevencijai, agrīnai slimību diagnostikai un ārstēšanai.

Budžeta programmas 02.00 „Medicīnas izglītība” apakšprogrammas 02.04.00 „Rezidentu apmācība” ietvaros saņemta dotācija 3 787 euro apmērā, lai nodrošinātu Rīgas Stradiņa universitātē valsts budžeta finansētajā vietā uzņemtā un Inspekcijā nodarbinātā rezidenta apmācību atbilstoši akreditētai studiju programmai „Rezidentūra medicīnā” un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām norisi un izdevumu segšanu. Ar Finanšu ministrijas 28.11.2016. rīkojumu Nr.572 „Par papildu apropriāciju” tika saņemts transfers 733 euro apmērā, lai nodrošinātu Rīgas Stradiņa universitātē par paša līdzekļiem finansētajā rezidentūras vietā uzņemtā rezidenta apmācību un izdevumu segšanu laika periodā no 2016. gada 3. oktobra līdz 2016. gada 31. decembrim.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 921 095	4 003 689	4 083 116	4 015 189
1.1.	dotācijas	3 724 716	3 737 931	3 817 358	3 817 358
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	196 379	265 758	265 758	197 831
2.	Izdevumi (kopā)	3 924 051	4 003 689	4 085 213	4 016 800
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 859 583	3 949 441	4 014 928	3 946 516
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	64 468	54 248	70 285	70 284

13. tabula. Budžeta apakšprogramma 46.01.00 „Uzraudzība un kontrole”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	7 720	51 271	51 271	19 511
1.1.	dotācijas	7 720	51 271	51 271	19 511
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	7 720	51 271	51 271	19 511
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	7 720	51 271	51 271	19 511
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0	0

14. tabula. Budžeta apakšprogramma 63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana (2014-2020)”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	0	4 520	4 075
1.1.	dotācijas	0	0	3 787	3 342
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	0	0	4 520	4 075
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	0	4 520	4 075
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0	0

15. tabula. Budžeta apakšprogramma 02.04.00 „Rezidentu apmācība”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	29 410	0	0	0
1.1.	dotācijas	29 410	0	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	29 410	0	0	0
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	29 410	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0	0

16. tabula. Budžeta programma 96.00.00 „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 100	0	0	0
1.1.	dotācijas	0	0	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	4 100	0	0	0
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 100	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0	0

17. tabula. Budžeta apakšprogramma 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu īstenošana”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā		
			apstiprināts likumā	plāns ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 962 325	4 054 960	4 138 907	4 038 775
1.1.	dotācijas	3 761 846	3 789 202	3 872 416	3 840 211
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	196 379	265 758	265 758	197 831
2.	Izdevumi (kopā)	3 965 281	4 054 960	4 141 004	4 040 386
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 900 813	4 000 712	4 070 719	3 970 102
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	64 468	54 248	70 285	70 284

18. tabula. Inspekcijas budžeta izpilde (konsolidēts)

Pašu ieņēmumu plāns nav izpildīts par EUR 67 927 saistībā ar pieprasījuma pēc maksas pakalpojumiem samazinājumu. 2016. gadā sadarbībā ar Valsts kasi tika turpināta banku pakalpojumu izmantošana, kas nodrošināja iespēju izmantot maksājumu kartes, lai iekasētu maksu par sniegtajiem pakalpojumiem.

Publisko maksas pakalpojumu ieņēmumi

Nr.	Pakalpojuma veids	Summa (EUR)					Kopā pa ieņēmumu veidiem (EUR)
		Rīgas reģions	Kurzemes reģions	Vidzemes reģions	Latgales reģions	Zemgales reģions	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Nosacījumu sagatavošana higiēnas prasību ievērošanai projektēšanas stadijā (pakalpojums nav obligāts saskaņā ar normatīvajiem aktiem un tiek sniegts pēc būvniecības ierosinātāja brīvprātīga pieprasījuma, ja tiek paredzētas atkāpes no normatīvajos aktos noteiktajām higiēnas prasībām)	12 719,44	2 707,20	2 841,93	4 231,30	2 740,86	25 240,73
2	Projekta higiēnas prasību ievērošanas novērtēšana (saskaņojot atkāpes no būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu tehniskajām prasībām)		56,90		325,01		381,91
3	Atzinuma sagatavošana par objekta (būves) gatavību ekspluatācijai	35 276,44	4 267,88	2 212,52	5 181,98	2 856,01	49 794,83
4	Higiēnas prasību ievērošanas novērtēšana objektiem, kam normatīvajos aktos nav noteiktas higiēnas prasības (pakalpojums nav obligāts saskaņā ar normatīvajiem aktiem un tiek sniegts pēc objekta īpašnieka brīvprātīga pieprasījuma)	9 228,61	2 167,60	1 245,74	1 960,62	758,95	15 361,52

1	2	3	4	5	6	7	8
5	Atzinuma sagatavošana par fizikālo faktoru (troksnis, EML) iespējamo līmeņu aprēķiniem	1 034,64					1 034,64
6	Kuģa sanitārās apstrādes kontroles atbrīvojuma apliecības vai kuģa sanitārās apstrādes kontroles apliecības izsniegšana	17 006,86	12 301,94				29 308,80
7	Atzinuma sagatavošana par kuģa attīrīšanas iekārtu darbības efektivitāti						0,00
8	Transporta nodrošinājums higiēniskās novērtēšanas pakalpojumu sniegšanā	3 342,40	107,78	39,49	187,18	84,34	3 761,19
9	Speciālista atzinuma sagatavošana par mikrobioloģiskās, ķīmiskās un fizikālās testēšanas rezultātiem	2 334,07	523,77	26,30	683,91	52,60	3 620,65
10	Laboratorisko izmeklējumu un mērījumu uzdevuma izstrādāšana mikrobioloģiskajiem, ķīmiskajiem un fizikālajiem izmeklējumiem						0,00
11	Parauga ņemšana higiēniskajiem un mikrobioloģiskajiem izmeklējumiem pēc personas pieprasījuma	736,86	312,25	12,39	809,96		1 871,46
12	Produkta higiēnas novērtējums un dokumenta noformēšana (pakalpojums nav noteikts normatīvajos aktos un tiek sniegts pēc personas brīvprātīga pieprasījuma)	2 343,82					2 343,82

1	2	3	4	5	6	7	8
13	Veselību ietekmējošo vides faktoru (tai skaitā ķīmisko vielu un produktu) riska izvērtēšana						0,00
14	Seminārs par Veselības inspekcijas kompetencē esošajiem jautājumiem (pēc klienta pieprasījuma)	34,21					34,21
15	Atzinuma sagatavošana par vides faktoru ietekmi uz veselību, būvprojekta novērtēšana (pēc ierosinātāja pieprasījuma)	20 399,00	1 492,76	1 430,60	2 394,51	3 591,72	29 308,59
16	Apmācība nodarbinātajiem, kuru darbs saistīts ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, par higiēnas prasību nodrošināšanu			320,41	520,70		841,11
17	Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācijas apliecības vai ārvalstīs iegūtās profesionālās kvalifikācijas atzīšanas apliecības dublikāta izsniegšana	241,08					241,08
18	Statistiskās informācijas materiālu sagatavošana (valsts un pašvaldību institūcijām pakalpojums bez maksas)	19,94					19,94
19	Paraugu atlase cigarešu emisiju testēšanai	47,94					47,94

1	2	3	4	5	6	7	8
20	Par tabakas izstrādājumiem, elektroniskajām cigaretēm, to uzpildes flakoniem pirmreizēji sniegtās informācijas apstrāde	975,68					975,68
	Pārējie iepriekš neklasificētie pašu ieņēmumi (<i>Medicīnas ierīču veikspējas testēšanas ierīču noma un citi</i>)	22 070,39					22 070,39
	<i>MK 14.02.06. noteikumi Nr.128, Kvalifikācijas atzīšana ārzemēs (50% no minimālās mēnešalgas)</i>	11 572,30					11 572,30
	KOPĀ (EUR)	139 383,68	23 938,08	8 129,38	16 295,17	10 084,48	197 830,79
	2016.gada plāns (EUR)						265 758,00
	Gada plāna izpilde						74%

19. tabula. Publisko maksas pakalpojumu ieņēmumi

Pārējo iepriekš neklasificēto pašu ieņēmumu atšifrējums (EUR)

Medicīnas ierīču veikspējas testēšanas ierīču noma	8 782,45
D.Feldmanes parāda atmaksa, Lieta Nr.00966/108/2009	200,00
Rīgas Stradiņa universitāte - par mācību praksi	1 630,8
SIA "Nacionālais Medicīnas serviss-diagnostika" - zaudējumu atlīdzināšana par iznomātās ierīces nozaudēšanu (Līguma Nr.2016/8 3.8 apakšpunkts)	5 746,00
Kristaps Freimanis - par auto iegādi izsolē	47,25
SIA "ZK Datortehnika" - atgriezts avanss par precēm, kas netika piegādātas	307,22
World Health Organisation - pētījumam "Skolu iekštelpu gaisa kvalitāte"	4 155,76
European Commission - ceļa izdevumu atlīdzināšana par komandējumiem 2015.gadā	720,00
Latvijas Kosmētiķu un Kosmetologu Asociācija - par aktu zāles iznomāšanu	225,55
SIA "Ķekavas nami" - izdevumu atlīdzināšana par laboratoriskiem izmeklējumiem 2015.gadā	255,36
Kopā	22 070,39

20. tabula. Neklasificēto pašu ieņēmumu atšifrējums

4. Inspekcijas sniegtie pakalpojumi

Kopš 2013. gada marta Inspekcijas klientiem ir pieejami arī astoņi e-pakalpojumi, kas pieejami gan portālā www.latvija.lv, gan Inspekcijas mājaslapā www.vi.gov.lv un izstrādāti ERAF projekta „Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas izstrāde. 1. posms.” ietvaros. 2016. gadā Inspekcijas sniegto e-pakalpojumu klāsts papildinājies ar vēl diviem, kas izstrādāti Nacionālā veselības dienesta ERAF projekta „E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība” ietvaros un pieejami portālā www.latvija.lv:

1. Dzeramā ūdens testēšanas pārskatu iesniegšana Veselības inspekcijai.
 2. Pieprasījums par aktuālo stāvokli Veselība inspekcijas uzraudzības objektā.
- Septiņi elektroniski pakalpojumi, kas pieejami portālā www.latvija.lv, ir šādi:

1. Iesniegums Veselības inspekcijai:

fiziskas un juridiskas personas var sagatavot un iesniegt elektronisku iesniegumu Inspekcijai: par Inspekcijas kompetences jomām (vai sniegt atsauksmi par Inspekcijas darbību); ārstniecības personas un ārstniecības atbalsta personas var pieprasīt ārstniecības personas identifikatoru; ārstniecības iestādes var elektroniski iesniegt apliecinājumu par vides pieejamību.

2016. gadā e-pakalpojuma iespējas ir papildinātas un e-pakalpojumu var izmantot:

1.1. Skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu sniedzēji paziņojuma par saimnieciskās darbības uzsākšanu/veikšanu iesniegšanai Inspekcijai.

1.2. Zāļu reģistrācijas īpašnieki vai to pilnvarotie pārstāvji paziņojuma par biedrībām, nodibinājumiem un ārstniecības iestādēm sniegto materiālo vai cita veida atbalstu iesniegšanai Inspekcijai.

1.3. Komersanti, kuri plāno veikt elektronisko cigarešu un elektronisko cigarešu uzpildes flakonu tirdzniecību, iesnieguma par tirdzniecības uzsākšanu iesniegšanai Inspekcijai.

2. Paziņojums par Veselības inspekcijas kontroles laikā uzlikto pienākumu izpildi:

uzraudzības objektu pārstāvjiem ir iespēja elektroniski informēt Inspekciju par kontroles laikā uzlikto pienākumu izpildi – konstatēto neatbilstību novēršanu, uzdoto veicamo pasākumu izpildi, t.sk. pēc darbības apturēšanas un pēc brīdinājuma saņemšanas par darbības apturēšanu. Pakalpojums nodrošina arī iespēju iesniegt Inspekcijai paziņojumu ar lūgumu pagarināt termiņu uzlikto pienākumu izpildei.

3. Paziņojums Veselības inspekcijai par darbībām farmācijas jomā:

ar farmāciju saistītām juridiskām personām iespējams elektroniski sagatavot un iesniegt: informāciju par izmaiņām kontaktpersonu datus par zāļu defektiem un atsaukšanu; ziņojumu par zāļu atsaukšanu; informāciju par zāļu reklāmas semināru.

4. Pieteikums Veselības inspekcijas atļaujas, atzinuma vai novērtējuma saņemšanai:

fiziskām un juridiskām personām ir iespēja elektroniski sagatavot un iesniegt pieteikumu Inspekcijas atļaujas, atzinuma vai novērtējuma saņemšanai – t.sk., maksas pakalpojumu saņemšanai, kā arī atļaujai par zāļu iegādi.

5. Informācijas sniegšana Veselības inspekcijas uzraudzības objektu katalogam:

fiziskām un juridiskām personām ir iespēja informēt Inspekciju par pakalpojumu sniedzēju (Inspekcijas uzraudzības objektu, t.sk. skolu, bērnudārzu, solāriju, aptieku u.c.) vispārīgām izmaiņām, piemēram, iestādes nosaukumā, kontaktinformācijā un tml. Tāpat ir paredzēta iespēja informēt par jaunu pakalpojuma sniedzēju, kas vēl nav iekļauts Inspekcijas uzraudzības objektu sarakstā.

6. Dzeramā ūdens testēšanas pārskatu iesniegšana Veselības inspekcijai:

Ūdensapgādes saimnieciskās darbības veicējiem (t.sk. pārtikas uzņēmumu pārstāvjiem) ir iespēja paziņot Inspekcijai dzeramā ūdens monitoringa rezultātus (iesniegt testēšanas pārskatu rezultātus) elektroniskā veidā un precizēt ūdensapgādes informāciju.

7. Pieprasījums par aktuālo stāvokli Veselības inspekcijas uzraudzības objektā:

Inspekcijas uzraudzībā esošo objektu atbildīgās personas var elektroniski iegūt informāciju par veiktajām Inspekcijas kontrolēm.

E-pakalpojums (www.latvija.lv)	Mērķauditorija	2014	2015	2016
Iesniegums Veselības inspekcijai	Fiziskas un juridiskas personas	454	532	1534
Paziņojums par Veselības inspekcijas kontroles laikā uzlikto pienākumu izpildi	Inspekcijas uzraudzības objektu pārstāvji	47	78	150
Paziņojums Veselības inspekcijai par darbībām farmācijas jomā	Ar farmāciju saistītas juridiskās personas	2	118	132
Pieteikums Veselības inspekcijas atļaujas, atzinuma vai novērtējuma saņemšanai	Fiziskas un juridiskas personas	32	49	65
Informācijas sniegšana Veselības inspekcijas uzraudzības objektu katalogam	Fiziskas un juridiskas personas	11	6	9
Dzeramā ūdens testēšanas pārskatu iesniegšana Veselības inspekcijai	Ūdensapgādes sistēmu pārstāvji	-	-	412
Pieprasījums par aktuālo stāvokli Veselības inspekcijas uzraudzības objektā	Inspekcijas uzraudzības objektu pārstāvji	-	-	89

21. tabula. Portālā www.latvija.lv e-pakalpojumu lietošana 2016. gadā

Trīs informatīvie elektroniskie pakalpojumi, kas pieejami Inspekcijas mājaslapā www.vi.gov.lv, ir sekojoši:

1. Skaidrojumi profesionāļiem par normatīvo aktu prasību izpildi:

izglītības iestāžu (skolu un pirmsskolu), bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēju (t.sk. aukles), skaistumkopšanas salonu (frizētavu, kosmētisko kabinetu), solāriju, publisko peldbaseinu un pirts, kā arī veselības aprūpes iestāžu vadītāji, darbinieki u.c. intereseanti, kas darbojas vai plāno darbību noteiktā jomā, var iegūt informāciju par normatīvajos aktos noteikto prasību izpildes iespējamajiem veidiem, kā arī citu noderīgu informāciju.

2016.gadā informatīvo e-pakalpojumu saturs ir papildināts ar informāciju **par normatīvo aktu prasībām tetovēšanas un pīrsinga pakalpojumu sniedzējiem.**

2. Informācija par patērētāja tiesībām saņemt kvalitatīvu pakalpojumu/preci:

iedzīvotāji var iegūt informāciju par normatīvajos aktos noteiktajām prasībām izglītības iestādēs (skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs), bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem (t.sk. auklēm), skaistumkopšanas saloniem (frizētavām, kosmētiskajiem kabinetiem), solārijiem, peldbaseiniem un publiskajām pirtīm, to izpildes veidiem, kā arī citu noderīgu informāciju.

2016. gadā informatīvo e-pakalpojumu saturs ir papildināts ar informāciju **par normatīvo aktu prasībām tetovēšanas un pīrsinga pakalpojumu sniedzējiem.**

3. Veselības inspekcijas uzraudzības objektu katalogs:

ikvienam iedzīvotājam tiek sniegta informācija par Inspekcijas uzraudzībā esošiem uzņēmumiem un iestādēm.

Informatīvais e-pakalpojums (www.vi.gov.lv)	Mērķauditorija	2014	2015	2016
Skaidrojumi profesionāļiem par normatīvo aktu prasību izpildi	Juridiskas personas	3289	2309	4258
Informācija par patērētāja tiesībām saņemt kvalitatīvu pakalpojumu/preci	Fiziskas personas	892	533	758
Veselības inspekcijas uzraudzības objektu katalogs	Fiziskas un juridiskas personas	1058	605	657

22. tabula. Inspekcijas mājaslapā www.vi.gov.lv informatīvo e-pakalpojumu lietošana 2016. gadā

Inspekcijas piedāvātie e-pakalpojumi portālā www.latvija.lv ir kā alternatīva iespēja iesniegt nepieciešamos dokumentus un uzrakstīt iesniegumu vai pieteikumu vēlamā pakalpojuma saņemšanai. Turklāt šo iesniegumu un pieteikumu juridiskais statuss ir līdzvērtīgs iesniegtajam dokumentam papīra formātā vai ar e-parakstu, kas atvieglo sadarbību ar Inspekciju tiem iedzīvotājiem vai uzraudzības objektu pārstāvjiem, kuri ikdienā aktīvi izmanto internetu.

Savukārt informatīvie e-pakalpojumi „Skaidrojumi profesionāļiem par normatīvo aktu prasību izpildi” un „Informācija par patērētāja tiesībām saņemt kvalitatīvu pakalpojumu/preci” Inspekcijas mājaslapā ir būtisks informācijas avots, kurā visa svarīgākā informācija ir pieejama apkopotā veidā un izskaidrota vienkāršākā, iedzīvotājam saprotamā valodā.

5. Uzlabojumi pakalpojumu kvalitātes un iestādes administrēšanai

5.1. Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas attīstība

5.1.1. ERAF projekts „Nozares vienotās uzraudzības informācijas sistēmas izstrāde. 1. posms” un Nacionālā veselības dienesta ERAF projekts „E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība”

Lai nodrošinātu Inspekcijas ERAF projekta „Nozares vienotās uzraudzības informācijas sistēmas izstrāde. 1.posms” un Nacionālā veselības dienesta ERAF projekta „E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība” aktivitātes

„Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas 2.kārtas izstrāde” rezultātu ilgtspēju, ir veikti sabiedrības un Inspekcijas darbinieku informēšanas pasākumi:

- 5.1.1.1. Inspekcijas mājaslapā www.vi.gov.lv (sadaļās „E-pakalpojumi”, „ES projekti” un „Publikācijas un statistika”) sabiedrībai ir pieejami informatīvie materiāli par e-pakalpojumu lietošanu un to priekšrocībām (kopā 22 bukleti), aktuālā informācija par e-pakalpojumu darbināšanu, saites uz e-pakalpojumiem portālā www.latvija.lv. Informācija par e-pakalpojumiem ir pieejama portālā www.latvija.lv (publisko pakalpojumu katalogā un sadaļā „Dzīves notikumi”).
- 5.1.1.2. E-pakalpojumu bukleti drukātā veidā ir izvietoti Inspekcijā informatīvajos standos (arī reģionālajās kontroles nodaļās).
- 5.1.1.3. Inspekcijas darbiniekiem ir sniegta informācija par e-pakalpojumiem – to priekšrocības, lietošana, apstrāde u.tml. Inspekcijas darbinieki aktīvi piedalās e-pakalpojumu popularizēšanā, sniedzot sabiedrībai informāciju par tiem konsultāciju un kontroļu laikā.
- 5.1.1.4. Inspekcija piedalās informatīvajos pasākumos, piemēram, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas organizētajā informatīvajā kampaņā „Dienas bez rindām”, kuras ietvaros sabiedrībai ir sniegta informācija par Inspekcijas e-pakalpojumu lietošanu.
- 5.1.1.5. Inspekcija pastāvīgi sniedz informāciju sabiedrībai par e-pakalpojumu lietošanu arī attālināti, izmantojot tālruni vai e-pasta adresi: epak.info@vi.gov.lv.
- 5.1.1.6. Reģionu pašvaldību pārstāvjiem ir sniegta informācija par e-pakalpojumiem (t.sk. ir nosūtīti informatīvie materiāli par e-pakalpojumu lietošanu un to priekšrocībām), kā arī pārstāvji ir aicināti izplatīt informāciju arī savos reģionos (piem., ievietojot informāciju mājaslapās).
- 5.1.1.7. Farmācijas nozarē strādājošiem profesionāļiem ir sniegta informācija par e-pakalpojumiem (t.sk. ir nosūtīti informatīvie materiāli par e-pakalpojumu lietošanu un to priekšrocībām).

5.2. ESF projekts „Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”

- 5.2.1. Atbilstoši MK 28.10.2014. noteikumiem Nr.666 „Noteikumi par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpēs un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai””, Inspekcija ir Sadarbības partneris ESF projektā „Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”, kur projekta realizētājs un finansējuma saņēmējs ir Nacionālais veselības dienests. Inspekcija piedalās aktivitātes „Vienotas nacionālās veselības aprūpes kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveide un ieviešana” īstenošanā.

5.3. ESF projekts „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”

- 5.3.1. Atbilstoši MK 17.05.2016. noteikumiem Nr. 310 „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.4. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, jo īpaši

nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem" 9.2.4.1. pasākuma "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" un 9.2.4.2. pasākuma "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei" īstenošanas noteikumi", Inspekcija ir Sadarbības partneris ESF projektā „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”, kur projekta realizētājs un finansējuma saņēmējs ir Veselības ministrija. 2016.gada 28.novembrī ar Veselības ministriju ir noslēgts sadarbības līgums par projekta īstenošanu. Inspekcija nodrošina aktivitātes „Fiziskās aktivitātes veicinošas vides pētījums izglītības iestādēs” un „Izglītības iestāžu vides kvalitātes un drošuma pētījums” īstenošanu. Aktivitāšu īstenošana ir uzsākta 2017.gada janvārī.

5.4. Eiropas Komisijas Trešās veselības programmas 2014-2020 Vienotās rīcības (Joint Action) projekts „Medicīnisko ierīču tirgus uzraudzība” (Market surveillance of medical devices)

5.4.1. Inspekcija piedalās darba pakas „Ražotāju inspicēšana” (Manufacturer inspection) īstenošanā, lai papildinātu zināšanas medicīnisko ierīču jomā un pilnveidotu medicīnisko ierīču ražotāju uzraudzību Latvijā.

2016. gadā Inspekcija ir piedalījusies vairāku projektu aprakstu sagatavošanā:

5.4.2. Valsts reģionālās attīstības aģentūras ERAF projektā „Teritoriālās attīstības plānošanas procesu un informācijas sistēmas (TAPIS) attīstība” – dalība intervijās, priekšlikumu sniegšana. Projekta ietvaros paredzēts papildināt Reģionālās attīstības indikatoru moduli (RAIM) ar ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu/ārstniecības atbalsta personu datiem sadalījumā pa reģioniem.

5.4.3. Veselības ministrijas ERAF projektā „Veselības ministrijas un padotības iestāžu IKT centralizācijas atbalsts” – dalība intervijās, priekšlikumu sniegšana.

5.4.4. Nacionālā veselības dienesta ERAF projektā „Veselības nozares informācijas sistēmu (reģistri) modernizācija, attīstība un integrācija ar e-veselības informācijas sistēmu” un „Vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmas tālāka pilnveidošana, sasaistot to ar personas identifikāciju” – dalība intervijās, priekšlikumu sniegšana.

5.4.5. Eiropas Komisijas Trešās veselības programmas 2014-2020 Vienotās rīcības (Joint Action) projektā “Tabakas uzraudzība” (Tobacco control) – dalība Eiropas Komisijas sanāsmēs, priekšlikumu sniegšana. Plānota Inspekcijas līdzdalība projektā.

5.5. Kvalitātes vadība

Atbilstoši 2016. gadā notikušajām strukturālajām izmaiņām Inspekcijā ar 2016. gada 2. maiju Kvalitātes nodaļa pārveidota par Kvalitātes un risku vadības departamentu.

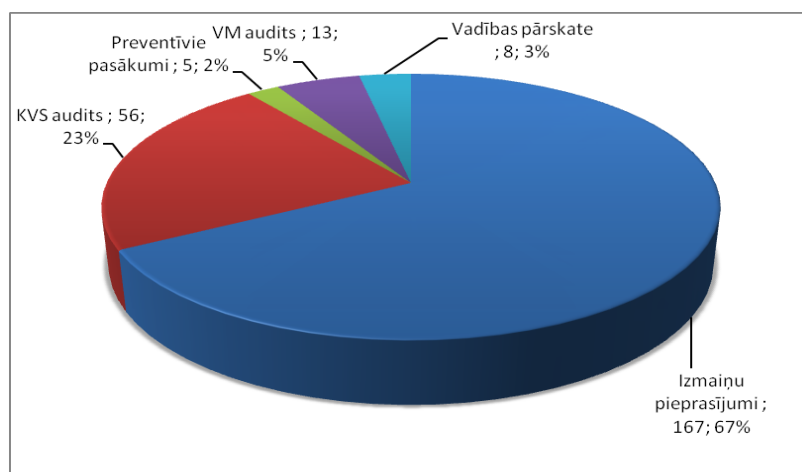
2016. gadā pilnībā pārskatīta visa Inspekcijas dokumentācija (iekšējie noteikumi, procedūras, instrukcijas, vadlīnijas, veidlapas) – izvērtēta tās aktualitāte, noteikti termiņi un atbildīgie dokumentācijas aktualizēšanai.

	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Kopējais gadā apstiprinātais procedūru skaits	30	29	23
Jaunizstrādātās procedūras (v1)	12	6	2
Procedūru pilnveides versijas (v2.....)	18	23	21
Apstiprinātās formas (kopā)	182	104	115
Jaunizstrādātās formas(v1)	53	21	19
Pilnveidotas versijas (v2.....)	129	83	96
Apstiprinātās vadlīnijas (kopā)	14	8	6
Jaunizstrādātās vadlīnijas (v1)	8	1	4
Pilnveidotas versijas (v2.....)	6	7	2
Apstiprinātās instrukcijas (kopā)	8	7	3
Jaunizstrādātās instrukcijas (v1)	5	6	0
Pilnveidotas versijas (v2.....)	3	1	3

23. tabula. Apstiprinātie kvalitātes vadības sistēmas dokumenti 2014.-2016. gadā

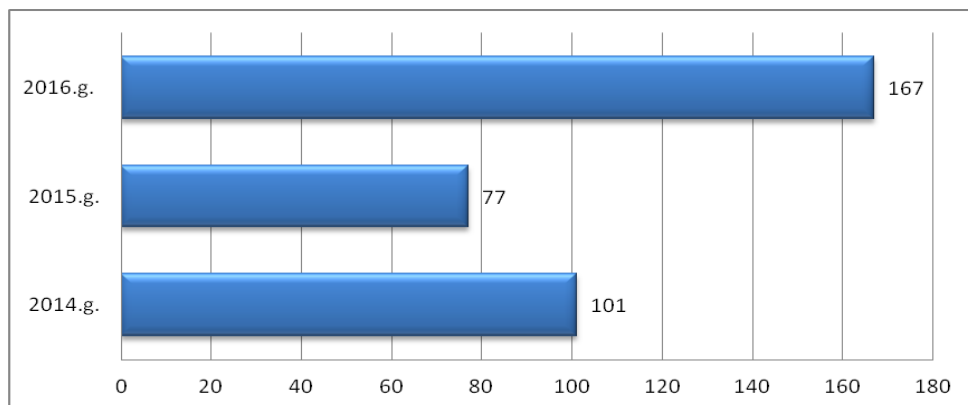
Inspekcijas kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanā ir iesaistīti un piedalās visi Inspekcijas darbinieki, darbojoties atbilstoši savai kompetencei un nepieciešamības gadījumā sagatavojot izmaiņu pieprasījumu procesa īpašniekam.

2016. gadā reģistrētas 249 pilnveides darbības; no kurām 167 jeb 67% bija izmaiņu pieprasījumi, kas par 70.9% bija vairāk kā 2015.gadā – 77.

58. attēls. Pārskats par reģistrētajām pilnveides darbībām 2016.gadā

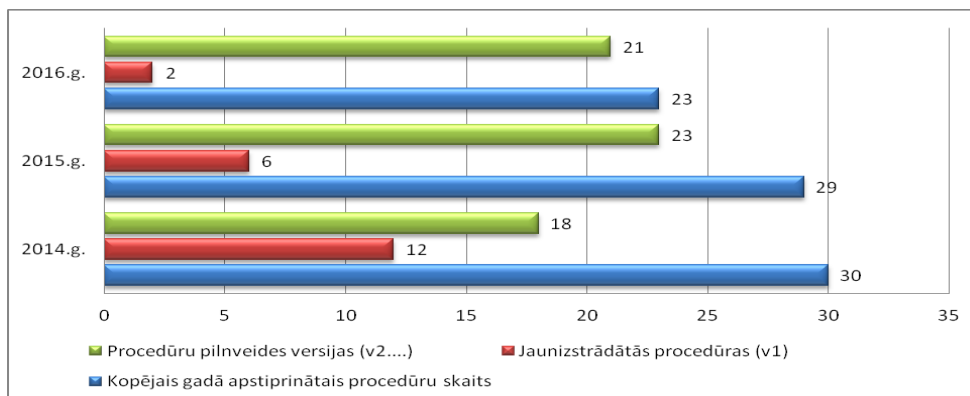
Krasais pieaugums izskaidrojams ar notikušajām izmaiņām Inspekcijas struktūrā un Kvalitātes un risku vadības departamenta organizēto dokumentu pārskati.

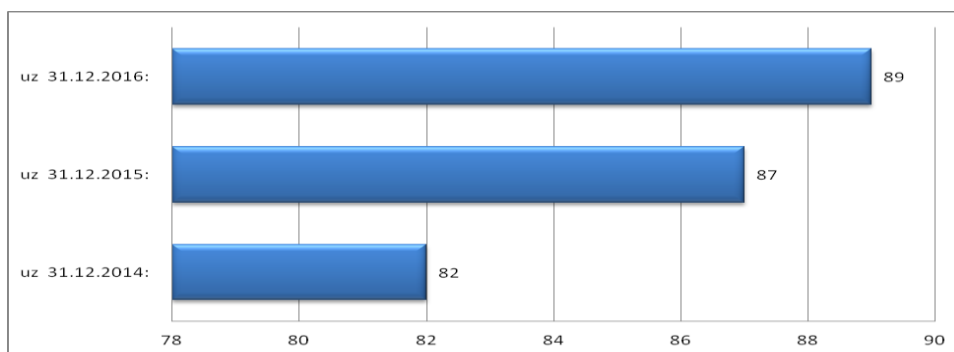
59. attēls. Pārskats par iesniegtajiem Izmaiņu pieprasījumiem 2014.-2016. gadā

2016. gada 4. augustā pilnveidota un apstiprināta Kvalitātes rokasgrāmata otrā versija – Inspekcijas kvalitātes vadības un nodrošināšanas pamatdokuments, kas satur norādes uz procedūrām, iekšējiem normatīvajiem aktiem, rīkojumiem un citiem normatīvajiem aktiem saistībā ar standarta LVS EN ISO/IEC 17020:20013 „Atbilstības novērtēšana. Prasības dažāda veida institūcijām, kas veic inspekciju” prasībām.

Procesu īpašnieki izstrādājuši un apstiprinājuši 23 procedūras, no kurām divas ir jaunizstrādātas un 23 ir pilnveidotas procedūras. Procedūras pilnveido realizējot korektīvās un pilnveides darbības, t.sk. realizējot kvalitātes vadības sistēmas auditu ieteikumus un izmaiņu pieprasījumus.

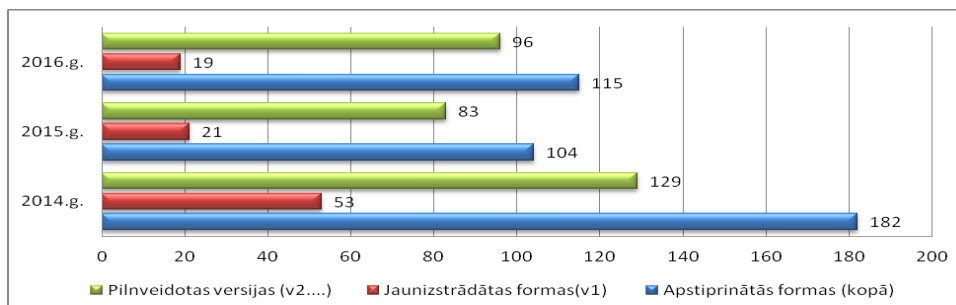

60. attēls. Pārskats par procedūru apstiprināšanu un pilnveidi 2014.-2016. gadā

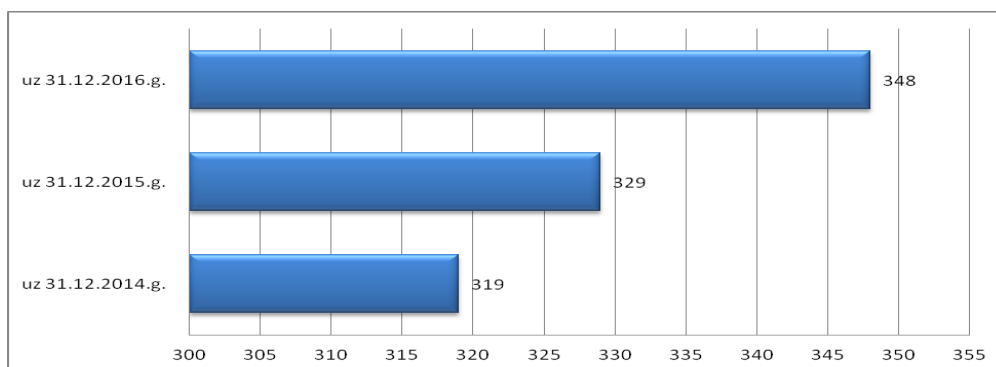

61. attēls. Pārskats par spēkā esošo procedūru apstiprināšanu un pilnveidi 2014.-2016. gadā

Veiksmīgai procesu norises nodrošināšanai apstiprinātas 115 pierakstu formas (19 jaunizstrādātas/ 96 pilnveidotas versijas) – kvalitātes vadības sistēmas dokumenta noformējuma parauga veidlapas, kas loģiski pakārtotas procedūrām un ir atbilstoši apstiprinātas.

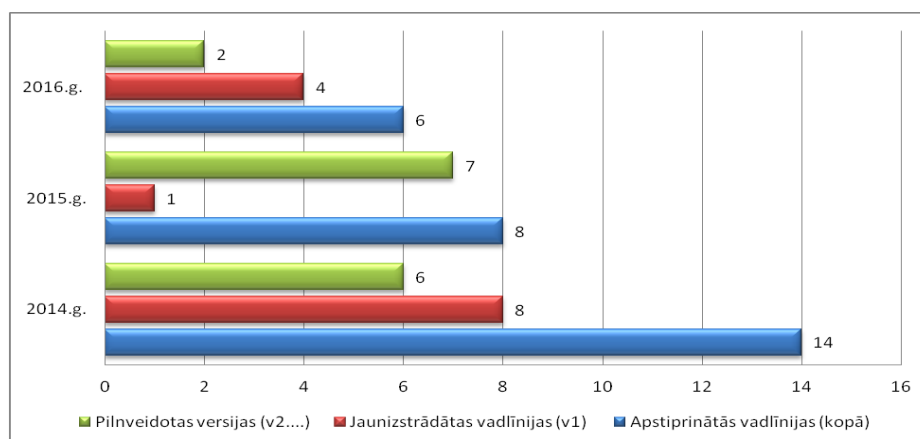

62. attēls. Pārskats par veidlapām 2014.-2016. gadā

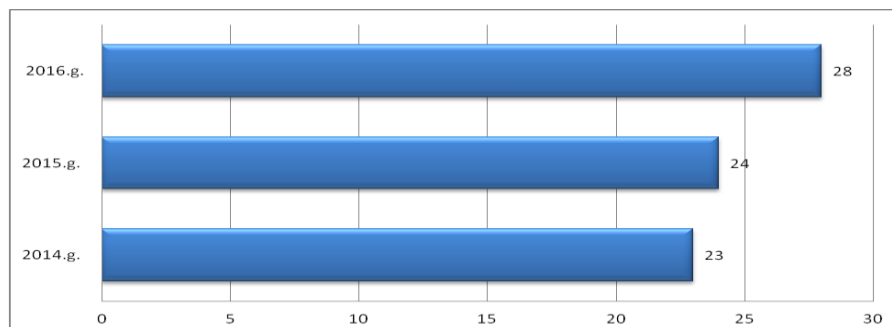

63.attēls. Pārskats par spēkā esošām veidlapām 2014.-2016. gadā

Izstrādātas un apstiprinātas sešas (4 no jauna/ 2 pilnveidotas) inspicēšanas vadlīnijas, lai nodrošinātu konsekventu un profesionālu normatīvo aktu prasību izpildes līmeņa novērtēšanu un nepieļautu inspektora subjektīvu vērtējumu:

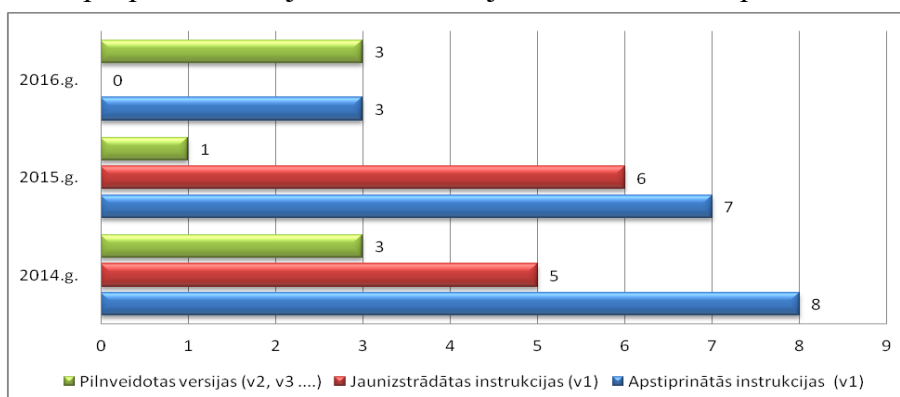

64. attēls. Pārskats par vadlīnijām 2014.-2016. gadā

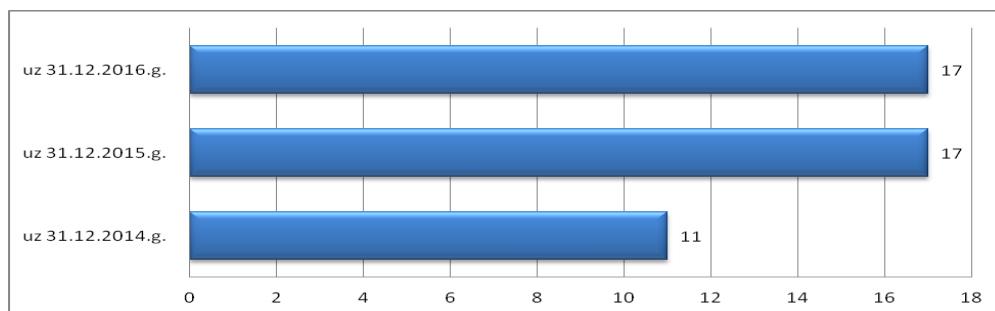

65.attēls. Pārskats par spēkā esošām vadlīnijām 2014.-2016. gadā

Izstrādātas un apstiprinātas trīs jaunas instrukcijas, lai nodrošinātu precīzu darba veikšanu:

66.attēls. Pārskats par instrukcijām 2014.-2016. gadā

67.attēls. Pārskats par spēkā esošām instrukcijām 2014.-2016. gadā

Uzsākta gatavošanās sabiedrības veselības jomas akreditācijai atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17020:2013 „Atbilstības novērtēšana. Prasības dažāda veida institūcijām, kas veic inspekciju” Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā.

Veikta jauno un esošo darbinieku apmācība QPR lietošanā un kvalitātes vadībā (2016.gada maijā un augustā).

Organizēta vakanta amata „Personas datu aizsardzības speciālists” aizpilde – ar 2016. gada 15. septembri Inspekcijā darbu uzsāka personas datu aizsardzības speciālists.

5.5.1. Iekšējo un ārējo auditu rezultāti, t.sk. ieteikumu realizāciju, preventīvo un korektīvo darbību statuss, sūdzību vadība

2016. gadā sakārtots process auditu vadībā – precizēta audita procedūra, aktualizēts iekšējo kvalitātes auditoru saraksts un noteiktas piemaksas par papildus veiktajiem pienākumiem tiem auditoriem, kas auditus veic papildus saviem tiešajiem pienākumiem.

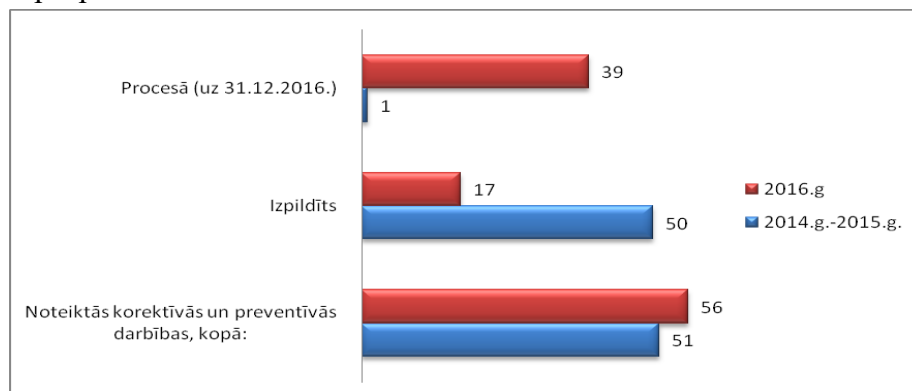
5.5.1.1. Iekšējo un ārējo auditu rezultāti, t.sk. ieteikumu realizācija

Kvalitātes vadības sistēmas iekšējos auditus realizē pilnvaroti un apmācīti Inspekcijas darbinieki un amatpersonas (turpmāk – darbinieki), kas pārzina inspicēšanu, auditu metodoloģiju un standartu prasības. Auditus veic, lai pārliecinātos par vadības sistēmas efektivitāti un atbilstību Inspekcijas mērķiem un stratēģijai, identificētu ar darbu izpildi saistītas grūtības, problēmas un neatbilstības, kā arī lai pārliecinātos par Inspekcijas, kā inspicējošās institūcijas atbilstību standarta LVS EN ISO/IEC 17020:2013 „Atbilstības novērtēšana. Prasības dažāda veida institūcijām, kas veic inspekciju” prasībām.

2016. gadā veikti 20 auditi, saskaņā ar apstiprināto Inspekcijas kvalitātes vadības sistēmas auditu plānu 2016. gadam 25 Inspekcijas struktūrvienībās.

Realizēta iekšējā kvalitātes vadības sistēmas audita ieteikumu uzraudzība un noteiktas 56 korektīvās, preventīvās un procesu pilnveides darbības.

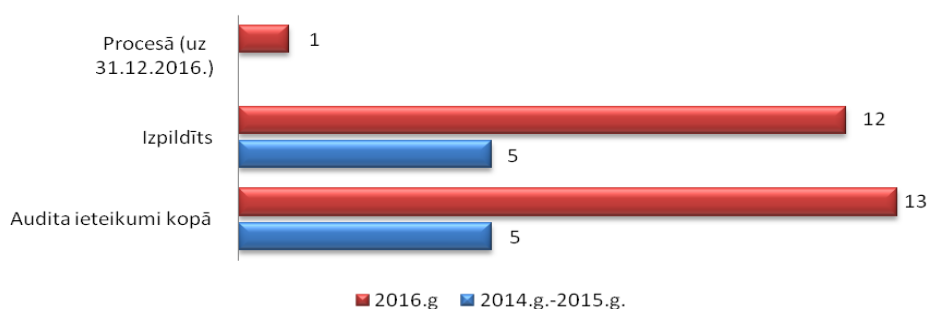
2016. gadā ārpusplāna auditi netika veikti.

68. attēls. Pārskats par Inspekcijas auditu ieteikumu ieviešanu 2014.-2016. gadā

2016. gadā Inspekcijā veikti trīs Veselības ministrijas auditi:

1. audits Nr.2/2016 „Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projektu vadība”;
 2. audits Nr.13/2016 „Produktu un uzņēmumu atbilstības novērtēšana, sertifikācija un licencēšana, atļaujas” Veselības aprūpes uzraudzības un kontroles departamenta Zāļu uzraudzības un kontroles nodaļā.
 3. 2015. gadā uzsāktais un 2016. gadā pabeigtais Microsoft programmatūras audits.
2016. gadā turpinājās darbs pie Veselības ministrijas auditā Nr.4/2015 „Informācijas tehnoloģiju vadība” konstatēto ieteikumu izpildes.

69.attēls. Pārskats par Veselības ministrijas auditu ieteikumu ieviešanu 2014.-2016. gadā

5.5.2.2. Preventīvo un korektīvo darbību statuss

Visas korektīvās un preventīvās darbības, t.sk. auditos konstatētās, reģistrētas Inspekcijas korektīvo darbību reģistrā – noteikti atbildīgie un izpildes termiņi.

2016.gadā reģistrētas 249 korektīvās darbības (2015.gadā reģistrētas 142 korektīvās darbības). Skaita pieaugums saistāms ar strukturālajām izmaiņām Inspekcijā kā arī ar jaunieviesto procesu, ka dokumentus uz aktualitāti ir jāpārskata 1x gadā (līdz šim dokumenta īpašnieks bija atbildīgs par aktualitāti un neviens to nekontrolēja).

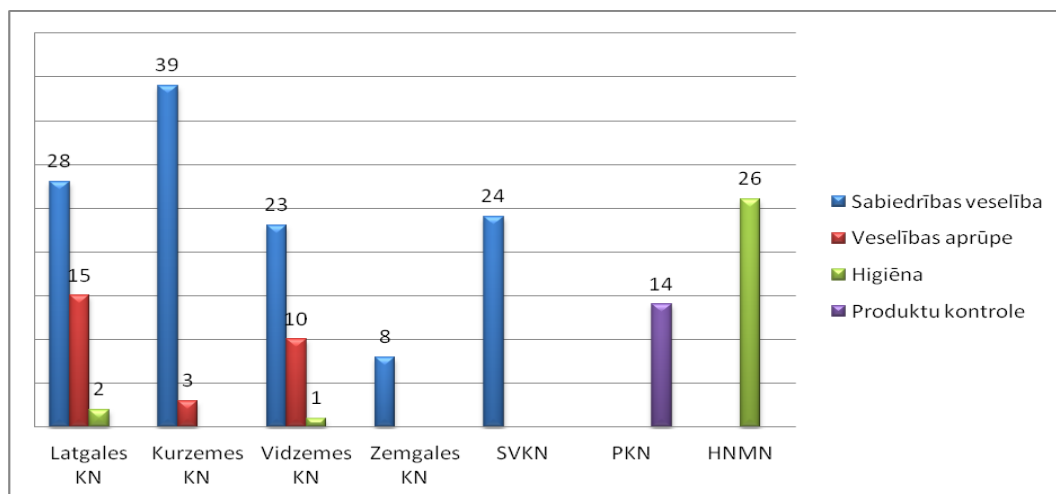
5.5.2.3. Sūdzību vadība

2016. gadā Inspekcijā reģistrēta viena sūdzība (08.07.2016. Nr.22337) un pamatojoties uz Inspekcijas 25.07.2016. rīkojumu Nr. 85 „Par dienesta pārbaudes ierosināšanu un dienesta pārbaudes komisijas izveidošanu” veikta dienesta pārbaude.

5.5.3. Profesionālo darbību uzraudzība

Lai gūtu pārliecību, ka Inspekcijas inspicējošās amatpersonas ir kompetentas, to profesionālo darbību 2016. gadā uzraudzīja plānveidā, par kritēriju izvirzot apstiprinātās procedūras un standarta prasības, un saskaņā ar procedūru KR.6.1-P.02 „Profesionālo darbību pārraudzība” un „Veselības inspekcijas amatpersonu profesionālo darbību uzraudzības programma 2014. – 2017. gadam”, kas sevī ietver Inspekcijas profesionālās organizācijas un pārvaldības, amatpersonu objektivitātes un neatkarības un tiesiskuma nodrošināšanas principus.

2016. gadā programmas ietvaros, veicot 193 profesionālo darbību uzraudzības, uzraudzīja 74 inspicējošās amatpersonas. Amatpersonu uzraudzību nodrošināja Inspekcijas vadītāja pilnvarotas personas, kas pārzina inspicēšanas metodes un procedūras, pielietojot šādus novērtēšanas paņēmienus: novērošanu klātienē (pēc iespējas mazāk traucējot inspicēšanas norisi, raugoties no klientu skatupunkta) un sagatavotās dokumentācijas pārbaudi. Veiktās uzraudzības rezultātus izmanto amatpersonu apmācību vajadzību noteikšanai un darba rezultāta novērtēšanā.

70. attēls. Pārskats par profesionālo darbību pārskatu 2016. gadā

5.5.4. Pasākumi, kas veikti Inspekcijas amatpersonu neatkarības un objektivitātes nodrošināšanai

Nemot vērā apliecinājumu reģistrēšanas procesu saskaņā ar Inspekcijas 12.07.2016. rīkojumā Nr. 83 “Par Inspekcijas amatpersonu neatkarības un objektivitātes nodrošināšanu uzraudzības un kontroles jomās” noteikto, sniegtas konsultācijas Inspekcijas darbiniekiem par iesniedzamajā apliecinājumā norādāmo informāciju. Iesniegtajos apliecinājumos veikta informācijas izvērtēšana, pārbaude un reģistrēšana DVS sistēmā, kā arī komunicēšana ar apliecinājumu iesniedzējiem par iesniegtās informācijas nepilnībām un trūkumiem. Salīdzināta apliecinājumos norādītā informācija ar VID iesniedzamo ikgadējo informāciju, kā arī konstatētas un novērstas neatbilstības tajā.

Uz 2016. gada beigām tika pārbaudīti 145 apliecinājumi un salīdzināta tajos iesniegta informācija par blakus darbu ar VID datu bāzē pieejamo informāciju par ieņemamajiem amatiem.

5.6. Informācijas tehnoloģiju un sakaru sistēmu joma

Tehniskais nodrošinājums:

- 145 personālie datori;
- 107 portatīvie datori;
- 167 drukas iekārtas.

Serveru tehniskais nodrošinājums:

- 4 fiziskie serveri (3 serveri klasterī);
- 30 virtuālie serveri;
- 5 datu masīvi (22 virtuālās noliktavas, 10,5 TB apjoms);
- 2 centrālie ugunsdzēsēji (klasterī), 10 klientu ugunsdzēsēji, 8 bezvadu piekļuves punkti;
- 20 tīkla komutatori (9 virtuālie tīkli).

2016.gadā Informācijas tehnoloģiju un sakaru sistēmas nodaļa (turpmāk – ITSSN) apstrādāja 2957 pieteikumus no kurām:

- 1406 pieteikumi ir saistīti ar lietotāju atbalstu;
- 1134 pieteikumi ir saistīti ar dokumentu apstrādes sistēmas atbalstu;
- 417 pieteikumi ir saistīti ar informācijas sistēmām, serveru un disku masīvu darbību.

Visiem datoriem tiek nodrošināts vienotā dienesta datu pārraides tīkla pieslēgums, kurš ir pieejams visās Inspekcijas struktūrvienībās – tas ir 10 reģionālajos birojos, kā arī nodrošina inspektoriem iespēju pieslēgties iestādes resursiem neatkarīgi no atrašanās vietas.

Inspekcijas pamatfunkciju izpildei, veselības nozares uzraudzības plānošanai, veikšanai un datu analīzei tiek izmantota Vienotā uzraudzības informācijas sistēma (turpmāk – VUIS), kuru izmanto visi iestādes pamatfunkciju veicēji, kā arī 75 mobilie inspektori. Pie VUIS ir pieslēgti Veselības inspekcijas e-pakalpojumi: 3 Inspekcijas mājas lapā un 7 Latvija.lv portālā.

Inspekcijas informācijas sistēmas, piemēram, VUIS, piedalās datu apmaiņā ar citu iestāžu informācijas sistēmām: VRAA (E-pakalpojumi), VMNVD (E-veselība, Ārstniecības iestāžu reģistrs, Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs), CSDD (CSDD reģistrs), LVRTC (NESTA-NG tīkls datu apmaiņai starp Eiropas Savienības valstīm). Izmantojot automatizētu informācijas plūsmu starp iestādēm pieaug efektivitāte veselības nozares uzraudzības veikšanā, samazinās administratīvais slogs Inspekcijas klientiem, speciālistiem un sabiedrībai kopumā.

5.7. Materiāli tehniskās apgādes joma

2016. gadā administratīvās struktūrvienības divas reizes tika reorganizētas, kas noslogoja iekšējo administratīvo resursu saistībā ar materiālo vērtību pārvietošanu, uzskaiti, iekšējo normatīvo aktu izstrādi un aktualizāciju.

Izmaiņas darba vides (telpu) jomā:

- 2016. gadā Inspekcija uzsāka Rīgas biroja, Klijānu ielā 7, Rīgā 1.ēkas 3.stāva vienkāršoto telpu atjaunošanu. Saskaņā ar līgumu darbi tiks pabeigti 2017.gadā.
- 2016.gadā Inspekcija mainīja Rēzeknes biroja atrašanās vietu iekārtojot biroju 18.novembra ielā 41 (Ambulatorās daļas 3.korpuss), Rēzeknē. Papildus administratīvo resursu taupīšanas nolūkā Inspekcija atteicās uzturēt biroja telpas Preiļos.

Materiālo resursu nodrošinājuma jomā:

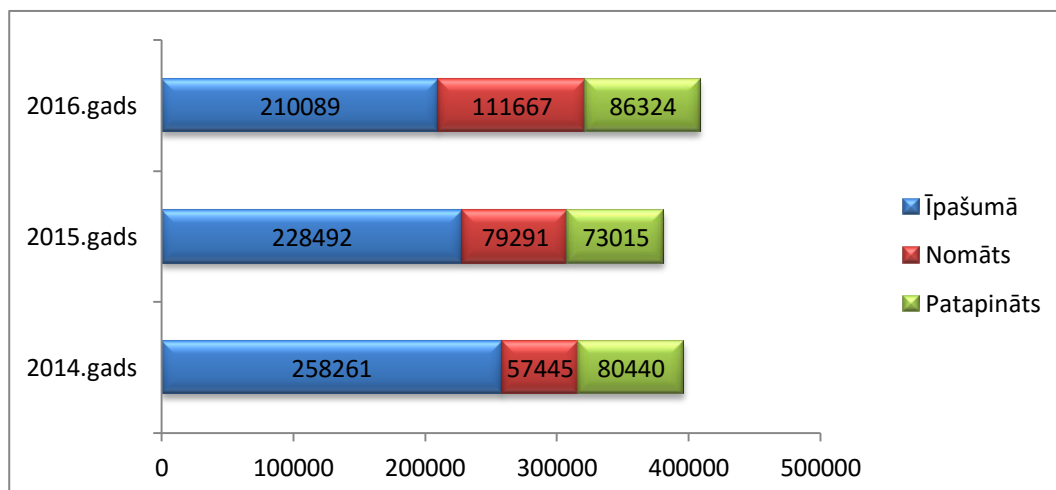
Inspekcija ikdienas darbā tiek veikta inventāra, spectērpu, darbarīku, IT jomas preču un pakalpojumu, tehnisko mērierīču, saimniecības un kancelejas preču iegāde. Inspekcijā tiek nodrošināta vienota kārtība materiāltehniskā nodrošinājuma iegādei, kas notiek atbilstoši „Materiāltehniskās apgādes” un „Iepirkuma organizēšanas un veikšanas kārtība” procesam.

Transporta jomā:

Inspekcijas darbinieki tiek nodrošināti ar sabiedriskā transporta mēnešbiļetēm un Inspekcijas lietošanā esošiem transporta līdzekļiem. Darba braucienam var pieteikt autotransportu ar un bez autovadītāja. 2016.gadā Inspekcijas kopā nobrauca 408 080 km, tajā skaitā:

- ar īpašumā esošajiem transporta līdzekļiem – 210 089 km;
- ar nomātajiem transporta līdzekļiem – 111 667 km;

- ar patapinātajiem transporta līdzekļiem - 86 324 km.

71. attēls Nobraukumu salīdzinājums pēdējos trīs gados

Inspekcijas transportlīdzekļi ir aprīkoti ar globālās pozicionēšanas sistēmas (GPS) raidītāju, kas ļauj sekot un salīdzināt maršrutus. Tādējādi tiek realizēta uzrādīto nobraukto kilometru, odometra, GPS, un patērētā degvielas daudzuma salīdzināšana un kontrole.

Iepirkumu jomā:

2016. gadā veiktas 80 cenu aptaujas iepirkumiem līdz 4000 EUR, 8 iepirkumi Publisko iepirkumu likuma 8.² panta kārtībā (Komandējumu nodrošināšanai nepieciešamie pakalpojumi; Pieejas kontroles sistēma; Portatīvo un galda datoru iegāde; Veselības inspekcijas informācijas sistēmu un IT infrastruktūras uzturēšana; Serveris un licences Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas uzturēšanai; Mēbeļu izgatavošana un uzstādīšana; Doclogix programmatūras licenču un atbalsta iegāde; Resursu vadības sistēmas "HORIZON 2.0" uzturēšana) un 5 atklāti konkursi (6 jaunu automašīnu operatīvais līzings un tehnisko apkopju veikšana; Laboratorijas izmeklējumu veikšana; Laboratorijas un biroja telpu vienkāršotā atjaunošana Kliju ielā 7, Rīgā; Veselības inspekcijas darbinieku veselības apdrošināšana; Vieglo automašīnu pilna servisa noma)

Pavisam noslēgti 87 līgumi, tajā skaitā:

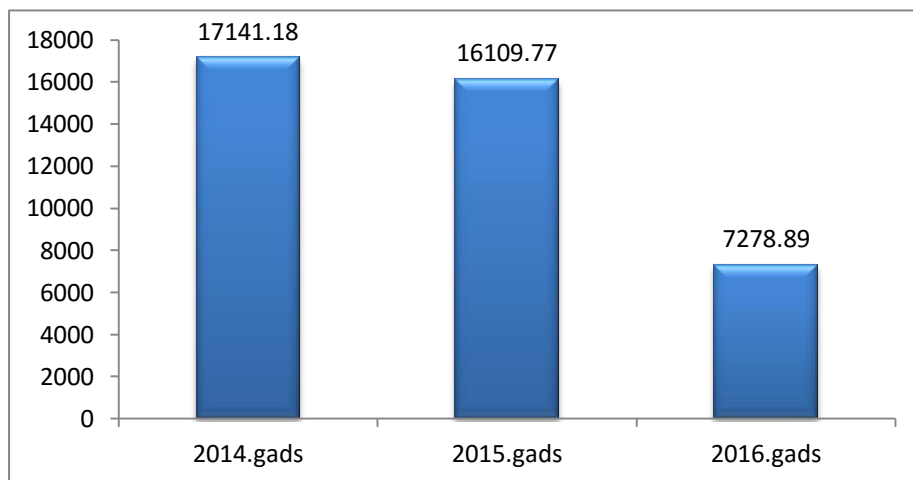
- 22 līgumi informāciju tehnoloģiju un sakaru sistēmu jomā;
- 18 līgumi par „Personīgā transportlīdzekļa izmantošanu”;
- 3 līgumi par automobiļu nomu;
- 9 līgumi telpu nomas un apsaimniekošanas jomā;
- 7 starpresoru vienošanās par sadarbību informācijas apmaiņas jomā;
- 4 līgumi par rezidentūru un apmācību;
- 5 līgumi par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem;
- 3 līgumi par medicīnisko ierīču veiktspējas testēšanas ierīču nomu;
- 4 līgumi ekspertīžu pakalpojumu jomā;
- 12 līgumi citi saimnieciskie līgumu preču un pakalpojumu iegādei.

Pasākumi, kas veikti pakalpojumu kvalitātes un iestādes administrēšanas uzlabošanai:

2016. gadā Inspekcija veica autoparka atjaunošanu. Proti 11 nolietotas automašīnas, kuru remonta izmaksas pārsniedz to tirgus iegādes vērtību, Inspekcija sāka virzīt uz atsavināšanu. To vietā Inspekcija uzsāka nomāt 6 jaunus automobiļus. Kopā 2016. gada

decembrī Inspekcijas lietošanā bija 6 Inspekcijas automobiļi, 10 nomāti automobiļi un 17 patapināti automobiļi.

Inspekcija, nomājot automobiļus, ir būtiski samazinājusi auto remonta pakalpojumu izmaksas.

72. attēls Automobiļu remontu izmaksas

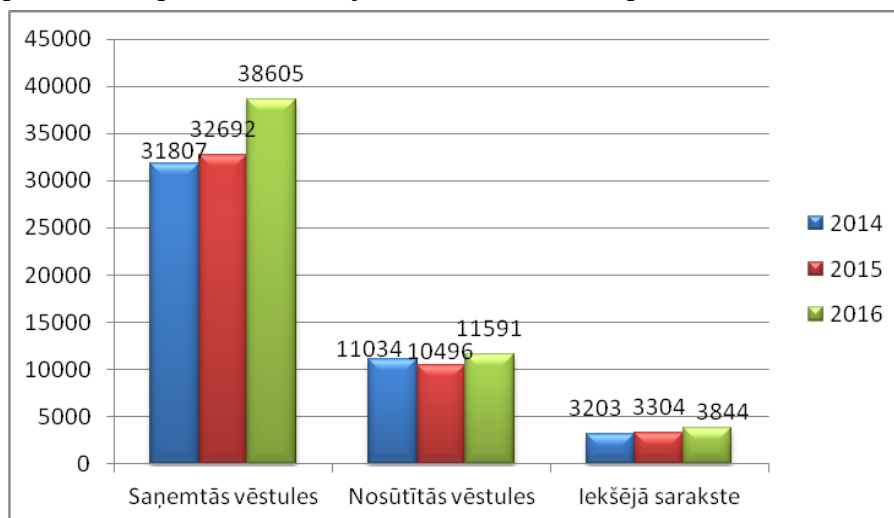
Inspekcijā ir izveidots klientu zvanu centrs, kurš nodrošina ienākošo zvanu saņemšanu un novirzīšanu attiecīgam speciālistam, kā arī konsultāciju sniegšanu. Klientu zvana centra izveide ļauj zvanot uz vienu tālruņa numuru 67081600 saņemt konsultāciju visās Inspekcijas kompetences jomās.

5.8. Dokumentu pārvaldība

Pārskata periodā nodaļu ir skārušas strukturālas pārmaiņas, proti, no Lietvedības nodaļas tā ir pārkvalificēta par Dokumentu pārvaldības nodaļu.

Papildus, Dokumentu pārvaldības nodaļas arhīvistam tika izvirzīts mērķis uzsākt Veselības inspekcijas ilglaicīgi glabājamo dokumentu sakārtošanu glabāšanai, aprakstīšanai un aprakstu saskaņošanu ar Latvijas Nacionālo arhīvu, kura izpilde ir uzsākta un ar Latvijas Nacionālo arhīvu ir saskaņota Veselības Inspekcijas arhīviskā apraksta.

Dokumentu pārvaldības nodaļa pārskata periodā nodrošināja elastīgu un efektīvu dokumentu pārvaldības procesu, ievērojot darba kvalitātes izpildi.

73. attēls 2016. gada sistēmā DocLogix reģistrētā korespondence.

Kopumā 2016. gadā Dokumentu pārvaldības nodaļā tika apstrādāti 54040 korespondences dokumenti, no tiem saņemtie 38605, nosūtāmie 11591 un 3844 iekšējie dokumenti.

Arhīva pārskata periodā ir veikta Inspekcijas arhīviskā apraksta sastādīšana par 2007.-2009. gadu papīra dokumentiem. Ar Latvijas Nacionālo arhīvu ir saskaņota Veselības inspekcijas arhīviskā apraksta shēma un iesākta elektronisko dokumentu aprakstīšana par 2007.-2009. gadu.

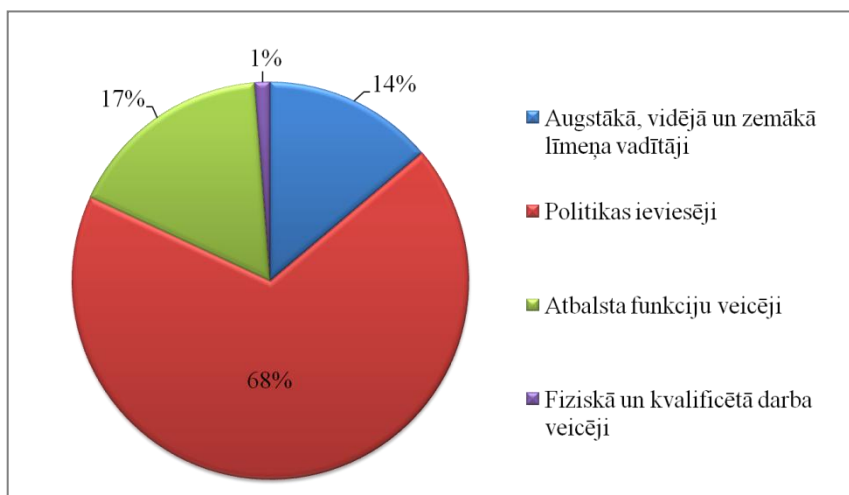
Dokumentu pārvaldības nodaļa ir izvirzījusi stratēģisko mērķi - izveidot efektīvu dokumentu pārvaldību, kas nodrošinātu publisku dokumentu radīšanu, saņemšanu, reģistrēšanu, sistematizāciju, izvērtēšanu, kontroli, glabāšanu un pieejamību līdz nodošanai glabāšanā arhīvā un īslaicīgi glabājamo dokumentu iznīcināšanu, kuriem nav arhīviskā vērtība.

Nākamajam periodā ir plānots organizēt apmācību struktūrvienību vadītājiem, lai paaugstinātu darbinieku izpratni par dokumentu dzīves ciklu, lietu nomenklatūras veidošanu un citiem dokumentu pārvaldības jautājumiem, proti, arhīvs, lietu nodošana u.c. ikdienas jautājumi.

Dokumentu pārvaldības nodaļas mērķis ir turpināt strādāt pie efektīvas dokumentu pārvaldības, jo katras organizācijas veiksmes pamatā ir sakārtota un juridiski pamatota dokumentu aprites sistēma.

6. Personāla attīstība

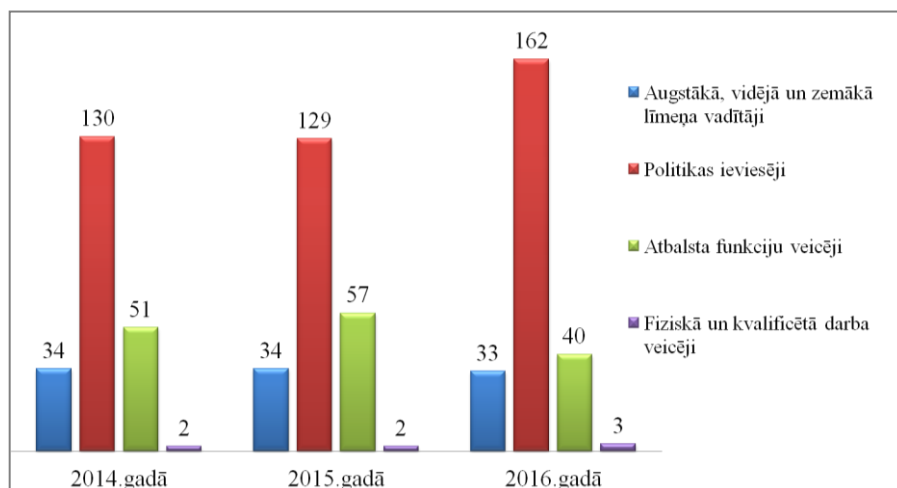
2016. gada 31. decembrī Inspekcijā bija 238 amata vietas, no kurām 59% ierēdņu amati un 41% darbinieku amati. Vidējais vakanto amatu skaits 2016.gadā - 10%.

74. attēls. Veselības inspekcijas amata vietu sadalījums pa amatu grupām 2016. gada 31. decembrī

Vidējais nodarbināto skaits Inspekcijā 2016. gadā - 222 darbinieki. Salīdzinājumā ar 2014. un 2015. gadu, 2016. gadā ir pieaudzis vidējais nodarbināto skaits.

Personāla attīstības ietvaros 2016. gadā 38 darbinieki tika pārcelti citos amatos, t.sk. 16 darbinieki tika pārcelti augstākā amatā (vertikālā karjeras izaugsme), 15 darbinieki izmantoja horizontālās karjeras iespējas, bet 7 darbinieki, apvienojot struktūrvienības un pārskatot amatu funkcijas, tika pārcelti zemākā amatā.

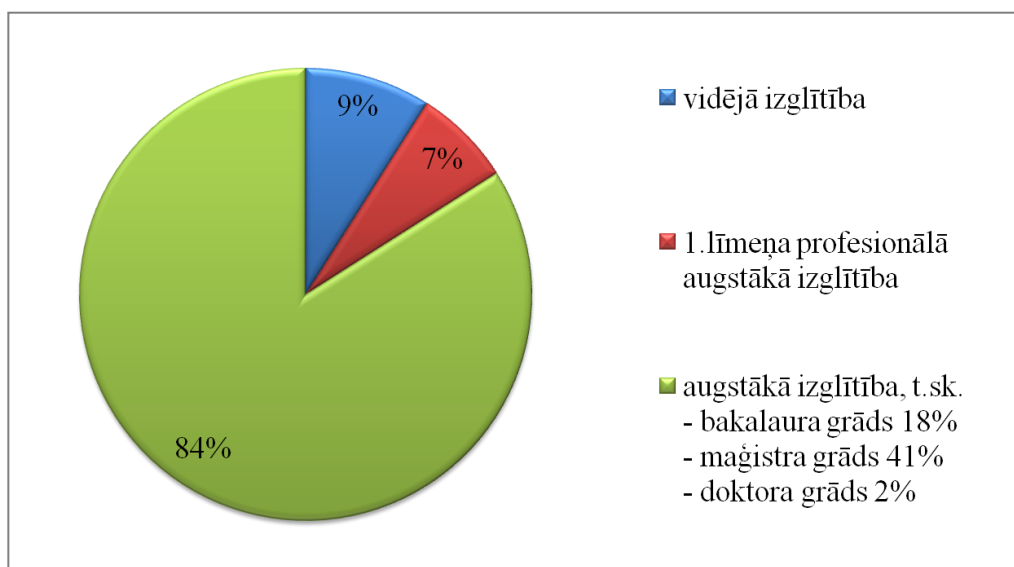

75. attēls. Amatu vietu sadalījums pa funkcijām 2014. – 2016. gadā

2016. gadā Inspekcijā rezidentūru eksperta papildspecialitātē uzsākuši 2 rezidenti.

Kopumā 2016. gadā tika izsludināti 59 personāla atlases konkursi (no tiem 46 - uz ierēdņu amatiem 13 – uz darbinieku). Kopā tika izvērtēti 300 pretendenti. 31 konkurss noslēdzies ar rezultātu.

No kopējo nodarbināto skaita, 91% Inspekcijas darbinieku ir ar augstāko izglītību.

76. attēls. Inspekcijas darbinieku izglītība 2016. gadā

Personāla kvalifikācijas nodrošināšanai 2016. gadā 163 darbinieki apmeklējuši 123 dažāda veida apmācības (semināri, konferences, kursi) Latvijā. Salīdzinājumā ar 2014. un 2015. gadu ir pieaudzis apmeklēto kvalifikācijas celšanas pasākumu skaits Latvijā.

Darba aizsardzības jomā veikts darba vides risku novērtējums 11 Inspekcijas struktūrvienībās. izstrādāts un 80% apmērā izpildīts “Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāns”, aktualizētas darba aizsardzības instrukcijas, kā arī organizēta divu darbinieku apmācība pirmajā palīdzībā.

7. Komunikācija ar sabiedrību

Inspekcija īsteno aktīvu sadarbību ar nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, informējot dažādas sabiedrības grupas – iedzīvotājus, uzņēmējus, valsts un pašvaldību institūcijas, nevalstiskās organizācijas – par Inspekcijas darbības rezultātiem un aktualitātēm Inspekcijas kompetences jomās. Aktuālā informācija tiek nosūtīta un publicēta aktīvāko pašvaldību portālos.

2016. gadā tika izplatītas 16 preses relīzes un paziņojumi, un sniegtas atbildes (intervijas TV un radio, rakstiskas atbildes) uz 446 masu mediju jautājumiem. Visvairāk masu medijus interesēja jautājumi, kas saistīti ar sabiedrības un vides veselības (preses relīzes – 8, mediju jautājumi – 120) un veselības aprūpes (preses relīzes – 2, mediju jautājumi – 199) jomām.

Veselības aprūpes jomā masu mediji visbiežāk interesējās par jautājumiem, kas saistīti ar medicīniskās aprūpes kvalitāti, iesniegumiem par veselības aprūpes kvalitāti, kā arī par atsevišķiem gadījumiem – konkrētu personu sūdzībām par tiem veiktās ārstēšanas kvalitāti. Tāpat plašsaziņas līdzekļi izrādīja lielu interesi par darbnespējas lapu izrakstīšanas pamatotību, Ārstniecības riska fonda darbību, vides pieejamības nodrošināšanas jautājumiem ārstniecības iestādēs, kā arī par valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.

Savukārt sabiedrības veselības jomā jautājumi galvenokārt saistīti ar peldūdus monitoringu peld sezonas laikā, dzeramā ūdens kvalitāti, solāriju uzraudzību, higiēnas prasībām izglītības iestādēs, kā arī trokšņa u.c. vides kaitīgo faktoru ietekmi uz veselību. Tāpat masu mediji 2016. gadā interesējās par normatīvo aktu izmaiņām izglītības iestāžu noteikumos.

Inspekcija regulāri informēja sabiedrību un masu medijus par būtiskākajiem pārkāpumiem ārstniecības iestāžu veselības aprūpes pakalpojumu uzskaitē un pieejamībā, par nedrošiem ārstniecības pakalpojumu sniedzējiem, kā arī par bīstamajām precēm, zagtām recepšu veidlapām – tika izsūtītas preses relīzes, sniegtas intervijas un publicēta informācija Inspekcijas mājaslapā un Twitter.

Nozīmīgs komunikācijas avots ir Inspekcijas mājaslapa www.vi.gov.lv, kas gada laikā apmeklēta vairāk kā 365 000 reižu. Inspekcijas mājaslapā atrodama ne tikai aktuāla un būtiska informācija Inspekcijas klientiem, bet tā sniedz arī iespēju iedzīvotājiem uzdot viņus interesējošus jautājumus. 2016. gadā Inspekcijas mājaslapā saņemti 648 iedzīvotāju jautājumi, no tiem trešā daļa (205) bija par veselības aprūpi. Pie tam 427 iedzīvotāji ir izvēlējušies opciju „Pieteikties jaunumiem” un katru otro nedēļu savos e-pastos saņem aktuālāko Inspekcijas mājaslapas informāciju. Savukārt sociālajā tīmeklī Twitter Inspekcijas īsziņām seko jau 1024 lietotāji. Ar mērķi nodot ziņas pēc iespējas plašākai mērķauditorijai, 2016. gadā Inspekcija izveidoja oficiālo iestādes lapu sociālajā tīklā Facebook, kurai ir vairāk kā 200 sekotāju.

Lai rosinātu jauniešu interesi strādāt veselības nozares uzraudzības iestādē un iepazīstinātu ar Inspekcijā pārstāvētajām profesijām, jau septīto gadu pēc kārtas Inspekcija uzņēma Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības fakultātes 3. studiju kursa studentus, kuri studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas papildināja ar praktiskajām, sekojot higiēnas ārstu un sabiedrības veselības inspektoru darbam.

Lai pilnveidotu Inspekcijas pakalpojumu kvalitāti un paaugstinātu klientu apmierinātības līmeni, 2016. gada jūlijā tika izveidots klientu apkalpošanas tālruņa numurs

67081600. Zvanot uz konkrēto tālruna numuru, ikviens var saņemt konsultāciju par Inspekcijas darbības jomām.

2017. gadā plānots veikt pasākumus ārējās komunikācijas uzlabošanai, veicot Inspekcijas mājaslapas uzlabošanas pasākumus, iedzīvotāju informētības nodrošināšanu par iestādes kompetences jomām, kā arī veicot iekšējo procedūru sakārtošanu.

8. Starptautiskā sadarbība

2016. gadā Inspekcija piedalījās šādās darba grupās un pasākumos:

1. Sabiedrības veselība / Eiropas Ķīmisko vielu aģentūras Riska novērtēšanas komiteja.
2. Sabiedrības veselība / Eiropas vides informācijas un novērojumu tīkls (EIONET) Vides un veselības darba grupa.
3. Sabiedrības veselība / Public Health England un Eiropas Komisijas organizētās ārkārtas situācijas mācības Orion.
4. Sabiedrības veselība / 2.starptautiskā cilvēku biomonitoringa konference, ko organizē Vācijas Vides, dabas aizsardzības, būvniecības un kodoldrošības ministrija.
5. Sabiedrības veselība / Starptautiskā Vides epidemioloģijas biedrības organizētā 28.Vides epidemioloģijas (vides veselība) konference.
6. Sabiedrības veselība / Eiropas Savienības biomonitoringa iniciatīvas (European Human Biomonitoring Initiative) atklāšanas konference (dalība kā Latvijas Cilvēku biomonitoringa padomes loceklis).
7. Sabiedrības veselība / EK Peldūdeņu direktīvas (2006/7/EC) ieviešanas ekspertu grupas sanāksme.
8. Sabiedrības veselība / 5.starptautiskais seminārs Ziemeļvalstu un Baltijas valstu ūdens un veselības sadarbības tīkla ietvaros, kuru organizē Somijas Zemkopības un mežsaimniecības ministrija.
9. Ķīmisko vielu un maisījumu kontrole / Eiropas Ķīmisko vielu aģentūras Ieviešanas informācijas apmaiņas foruma sanāksme.
10. Ķīmisko vielu un maisījumu kontrole / Eiropas Ķīmisko vielu aģentūras apmācības dalībvalstu pārstāvjiem par Dashboard sistēmu.
11. Ķīmisko vielu un maisījumu kontrole / Eiropas Ķīmisko vielu aģentūras Biocīdu regulas ieviešanas darba grupa.
12. Ķīmisko vielu un maisījumu kontrole / Eiropas Ķīmisko vielu aģentūras apmācības par Tirgus uzraudzības informācijas un saziņas sistēmas (ICSMS) izmantošanu saistībā ar REACH 1907/2006 regulu.
13. Ķīmisko vielu un maisījumu kontrole / Sadarbības tīkls ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu tirgus uzraudzības darba uzlabošanai dalībvalstīs, CLEEN 17. konference.
14. Kosmētikas līdzekļu drošuma uzraudzība / Eiropas Komisija, Kosmētikas līdzekļu pastāvīgās komitejas un darba grupas sanāksmes.
15. Kosmētikas līdzekļu drošuma kontrole / Eiropas Komisija, Tirgus uzraudzības iestāžu sadarbības platformas kosmētikas jomā (PEMSAC) sanāksme.
16. Tabakas izstrādājumu, e-cigarešu tirgus uzraudzība / Eiropas Komisija, Vienotās rīcības tabakas kontrolei organizatoriska sanāksme (Joint Action Tobacco Control).

17. Tabakas izstrādājumu, e-cigarešu tirgus uzraudzība / Eiropas Komisija, Tabakas politikas ekspertu grupas apakšgrupas sanāksmes par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām un elektroniskajām cigaretēm.

18. Medicīniskās ierīces / Dalība kompetento iestāžu sanāsmēs par aktualitātēm medicīnisko ierīču jomā CAMD.

19. Medicīniskās ierīces / Compliance and Enforcement Group (COEN) - darba grupas uzdevums koordinēt un harmonizēt medicīnisko ierīču tirgus uzraudzību.

20. Medicīniskās ierīces / ES Padomes Sabiedrības vienotas pieejas projekts (Joint Action WP4) par medicīnisko ierīču ražotāju uzraudzību.

21. Veselības aprūpes kvalitāte / Veselības pakalpojumu un sabiedrības veselības uzraudzības Eiropas sadarbības organizāciju (EPSO) 22.konference.

22. Zāļu uzraudzība / Forums, ko organizē Eiropas savienības intelektuālo īpašumtiesību ofiss (EUIPO).

23. Zāļu uzraudzība / Apmācības EPE-IPC(PIED) platformas apgūšanai, kuras organizē Europol's Focal Point COPY sadarbībā ar Business Product Management team un EUIPO.

24. Zāļu uzraudzība / Starptautiskā konference par Eiropas projektu "Fakeshare II", kas adresēts dalībvalstu policijas, muitas un tirgus uzraudzības iestādēm.

9. Plānotās aktivitātes 2017. gadam

9.1.Prioritātes pamatfunkciju izpildei

- Ātrās reaģēšanas pasākumi.
- Fizisku un juridisku personu iesniegumu vai citas aktuālas informācijas un pieprasījumu izskatīšana.
- Uzraudzības pasākumi, kas jānodrošina Inspekcijai kā ES dalībvalsts kompetentajai iestādei.

1. darbības virzienam – Ārstniecības iestāžu kontrole

- Dzemdību nodaļu pārbaudes, t.i. ar NVD noslēgtajos līgumos par Stacionāro pakalpojumu sniegšanu ietvertu “Kvalitātes un pacientu drošības prasību dzemdību nodaļām” faktiskā izpilde.
- Jaunreģistrējamo ārstniecības iestāžu kontrole.
- Vēl nekontrolētu ārstniecības iestāžu atbilstība obligātajām prasībām un citu veselības aprūpes jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kas nodrošina veiksmīgu veselības pakalpojumu sniegšanu.
- Ārstniecības iestāžu, kurās sniedz hemodialīzes pakalpojumus, kontroles.

2. darbības virzienam – Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība

- Identificēt nepamatotu vai negodprātīgu veselības aprūpes pakalpojumu uzskaiti, un veikt pārbaudes efektīvizējot veselības aprūpes līdzekļu izlietojumu un samazinot prettiesisku konkurenci starp ārstniecības iestādēm.
- Veikt pārbaudes, kas vērstas uz valsts apmaksāto pakalpojumu pieejamību, novēršot gadījumus, kad pakalpojumu pieejamība nav nodrošināta bez pamatojoša iemesla.
- Veikt pārbaudes, kas vērstas uz pacientu maldinošas informācijas par veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas kārtības un apmaksas identificēšanu, t.sk. reaģējot

uz informāciju plašsaziņas līdzekļos/ telefoniskām sūdzībām u.tml., tādējādi veicinot ārstniecības iestāžu pienākumu izpildi attiecībā uz valsts apmaksāto pakalpojumu nodrošināšanu un samazinot nepamatotas samaksas iekasēšanu no pacientiem.

- No veselības aprūpes budžeta kompensēto zāļu atbilstības kompensācijas nosacījumiem un izrakstīšanas ierobežojumiem pārbaudes.
- Veikt pārbaudes ārstniecības iestādēs, kas nodrošina valsts apmaksātus mākslīgās apaugļošanas pakalpojumus.
- Veikt pārbaudes ārstniecības iestādēs (ģimenes ārstu praksēs) un VSIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" nosūtījumu uz ļaundabīgo audzēju primāro diagnostiku noteiktām lokalizācijām kvalitātes kontrolei.

3. darbības virzienam – Veselības aprūpes kvalitātes un darbspējas ekspertīzes kontrole

- 2017. gadā veselības aprūpes kvalitātes ekspertīzes un pārbaudes par darbnespējas pamatotību tiks veiktas iespējami īsos termiņos:
 1. vērtējot un analizējot ilgstošas darbnespējas iemeslus un pamatotību;
 2. izskatot tiesībsargājošo iestāžu iesniegto veidlapu Nr.027/U izsniegšanas pamatotību, izvērtējot ārstēšanas režīma ievērošanu.
- 2017. gadā Ārstniecības riska fonda funkciju izpildei tiks turpināta metodikas izstrādāšana (Iekšējais normatīvais akts pacienta dzīvībai un veselībai nodarītā kaitējuma procentuālai izteikšanai). Tiks pilnveidota Ārstniecības riska fonda ekspertīžu veikšanas procedūra, iekļaujot sadarbību ar profesionālajām asociācijām un galvenajiem speciālistiem.

4. darbības virzienam – Ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra uzturēšana

- Obligātām prasībām atbilstošu ārstniecības iestāžu reģistrācija pēc veiktas kontroles.
- Pilnveidot Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistru reglamentējošos normatīvos.
- Nodrošināt ārstniecības personu reģistrāciju ārstniecības iestādēs.
- Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu datu kvalitātes uzraudzība.
- Nodrošināt informāciju par ārstniecības iestāžu vides pieejamību.
- Ārstniecības iestāžu un ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrācijas procesa elektronizācija.

5. darbības virzienam – Farmaceitiskās, veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole

- Jauno farmaceitiskās aprūpes prasību un zāļu izgatavošanas atbilstības uzraudzība.
- Kompensējamo zāļu izplatīšanas un pieejamības uzraudzība.
- Narkotisko un psihotropo zāļu aprites uzraudzība.

6. darbības virzienam – Paaugstināta riska subjektu uzraudzība

- Pirmsskolas izglītības iestādes un Bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēji, kur 2015. - 2016. gada plānveida kontrolēs konstatētas un nav novērstas neatbilstības un kur kontrole nav veikta 2016. gadā.
- Vispārizglītojošās skolas, kurās 2015. - 2016. gada plānveida kontrolēs konstatētas un nav novērstas neatbilstības, plānveida kontrole nav veikta 2016.gadā vai 2017. gadā plānota izglītības iestādes akreditācija.

- Visas skaistumkopšanas iestādes un pakalpojumu sniedzēji, kuriem 2014. - 2016.gada plānveida kontrolēs konstatētas neatbilstības saistībā ar darba piederumu nodrošinājumu un apstrādi, iestādes un pakalpojumu sniedzēji, kur plānveida kontrole nav veikta pēdējo trīs un vairāk gadu laikā.
- Visi tetovēšanas un pīrsinga (izņemot ausu caurduršanu) pakalpojumu sniedzēji, kur 2016. gadā konstatētas un nav novērstas neatbilstības vai kontrole nav veikta 2016.gadā.

7. darbības virzienam – Iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru uzraudzība

- ŪAS, kurām 2016.gadā beidzās īpašo normu piešķiruma termiņš un nav pierādījumu, ka tiks panākta atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte.
ŪAS, kurām 2015.-2016.gada plānveida kontrolēs tika konstatētas neatbilstības un nav pierādījumu, ka attiecīgās neatbilstības ir novērstas.
ŪAS, kurās 2014. - 2016.gada monitoringa ietvaros konstatēti sistemātiski dzeramā ūdens rādītāju robežvērtību pārsniegumi un nav spēkā esoša Īpašo normu piešķiruma.
- Peldvietām, kurām 2016.gada peldsezonā plānveida kontrolēs konstatētas neatbilstības un nav pierādījumu, ka attiecīgās neatbilstības ir novērstas.
Peldvietām, kurām nav veiktas kontroles 2016.gada peldsezonā.
2015. un 2016. gadā no jauna izveidotās peldvietas.
- TAPIS pielietojuma sistēmas izveide reģionālajās KN un HNMN integrēšana teritorijas plānojumu novērtēšanas darbā

8. darbības virzienam – Ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu un kosmētikas līdzekļu tirgus uzraudzība

- Ķīmisko vielu un maisījumu drošības datu lapu (DDL) padziļināta pārbaude, t.sk. salīdzinot ar pārskatiem LVĢMC datu bāzē pievienotajām DDL, datu apkopošana par Inspekcijas kontrolē esošo DDL sadaļu aizpildi atbilstoši prasībām.
- Specifisko prasību un ierobežojumu kontrole noteiktām ķīmisko maisījumu grupām - biocīdiem, mazgāšanas un tīrīšanas līdzekļiem, lai īstenotu Eiropas Savienības mērķi samazināt ķīmisko maisījumu nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi.
- Labas ražošanas prakses (LRP) vadlīniju LVS EN ISO 22716 ievērošanas kontrole kosmētikas līdzekļu ražotājiem.
- Tirgū laisto tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu paziņošanas EU-CEG prasības izpildes kontrole.
- Obligātās informācijas nodrošināšanas prasību kontrole tirgū pieejamiem un pakalpojumu sniegšanā izmantotiem tetovēšanas līdzekļiem.

9. darbības virzienam – Medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) uzraudzība

- Medicīnisko ierīču ekspluatācijas prasību kontroles ārstniecības iestādēs, kurās saskaņā ar LATMED bāzes datiem un/vai Inspekcijas rīcībā esošas informācijas ir 1.drošību grupas medicīniskās ierīces, dezinfekcijas un/vai sterilizācijas iekārtas, ultrasonogrāfijas aparāti grūtnieču izmeklēšanai, vairākkārt (*reusable*) izmantojamās ierīces; augstākā riska klases ierīces (IIb un III klases MI).

9.2. Pasākumi iestādes attīstībai 2017. gadā

9.2.1. Turpinās dalība Nacionālā veselības dienesta ESF projekta „Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu

ietvaros” aktivitātes „Vienotas nacionālās veselības aprūpes kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveide un ieviešana” īstenošanā.

9.2.2. Dalība cilvēku biomonitoringa veikšanā – ar 2014. gada 26. marta Ministru kabineta rīkojumu Nr. 130 tika apstiprinātas Vides politikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam, kurās paredzēti vairāki uzdevumi vides veselības jomas attīstībai Latvijā, t.sk. cilvēku biomonitoringa programmas izstrādāšana un tā uzsākšana pilotprojektu veidā. Kā viena no atbildīgajām institūcijām šo uzdevumu koordinēšanā ir Inspekcija. Ministrijas uzdevumā Inspekcija izstrādāja Cilvēku biomonitoringa padomes nolikumu, kas tika apstiprināts ar Veselības ministrijas rīkojumu un padome savu darbību uzsāka 2017. gada sākumā.

9.2.3. Vienotās uzraudzības informācijas sistēmas attīstība: Nodrošināt Inspekcijas ERAF projekta un „Nozares vienotās uzraudzības informācijas sistēmas izstrāde. 1.posms” un NVD ERAF projekta „E-veselības integrētās informācijas sistēmas attīstība” aktivitātes „VUIS 2.kārtas izstrāde” rezultātu ilgtspēju, t.sk., veicot Inspekcijas e-pakalpojumu komunikācijas.

9.2.4. Vienota informatīvā tālruņa attīstība, uz kuru zvanot, klientam ir iespējams saņemt konsultāciju par viņam interesējošo jautājumu saistībā ar Inspekcijas kompetences jomām.

9.2.5. Vadības un atbalsta procesu prioritātes 2017. gadā:

9.2.5.1. Dokumentācijas aktualizācija atbilstoši strukturālajām un cita veida izmaiņām.

9.2.5.2. Personas datu aizsardzības pilnveidošana iestādē.